Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

25 ЧЭРВЕНЯ 2016 г. СУБОТА № 120 (28230) Кошт 2400 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

АСАБЛІВАЯ МІСІЯ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка павіншаваў юнакоў і дзяўчат краіны з Днём моладзі

«Сёння грамадства ўскладае на вас вялікія надзеі, бо новае аблічча эканомікі, культурнага і грамадскага жыцця краіны шмат у чым будзе залежаць ад арганічнага ўключэння маладога пакалення грамадзян у вырашэнне самых адказных і складаных задач», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

«Прыемна бачыць, што ў нас актыўная, думаючая моладзь, неабыякавая да будучыні роднай Беларусі. Многія з вас дасягаюць поспехаў у вучобе і працы, творчасці і спорце, паказваюць прыклад міласэрнасці і гуманізму», — адзначыў Прэзідэнт.

Дзяржава робіць усё магчымае для таго, каб кожны малады чалавек змог выбраць свой прафесійны шлях, пабудаваць шчаслівае жыццё і прымяніць здольнасці на карысць Радзімы, гаворыцца ў віншаванні.

ЦЫТАТА ДНЯ

Вадзім ІАСУБ, фінансавы аналітык:

«Я не раіў бы рабіць нейкія маніпуляцыі з валютнымі зберажэннямі на фоне змяненняў курсаў долара і еўра ў сувязі з вынікамі рэферэндуму па выхадзе Вялікабрытаніі з Еўрасаюза. Адназначна зараз нічога рабіць не варта. Тыя курсы, якія цяпер устанавіліся, — гэта вынік павышанай валацільнасці. Наогул, калі гаварыць аб валютных зберажэннях, то заўсёды мэтазгодна захоўваць сродкі ў некалькіх валютах, напрыклад, у доларах і еўра або ў доларах, еўра і расійскіх рублях. Тады ў выпадках, падобных да сённяшняга, адна частка зберажэнняў таннее, але гэта кампенсуецца тым, што іншая частка даражэе».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 25.06.2016 г.

Долар ЗША	20051,00 ▲
Еўра	22271,00 ▼
Рас. руб.	306,57 ▼
Укр. грыўня	806,39 ▲

ISSN 1990 - 763X

Маладыя!

Заўтра — Дзень моладзі

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

■ Абітурыент-2016

ТАЙНА ЗА СЯМЮ ПЯЧАТКАМІ

ШТО АДБЫВАЕЦЦА З РАБОТАМІ ЎДЗЕЛЬНІКАЎ ЦТ?

Цэнтралізаванае тэсціраванне набліжаецца да свайго завяршэння. Большая частка абітурыентаў ужо «адстралялася» — у графіку ЦТ засталося ўсяго некалькі дысцыплін. Праўда, застаецца яшчэ рэзервовы дзень — для тых, хто прапусціў экзамен з уважлівай прычыны. Парушальнікі правілаў ЦТ і абітурыенты, якія спазніліся на тэсціраванне без уважлівай прычыны, пераздаць тэсціраванне ў рэзервовы дзень не змогуць, а значыць, яны засталіся за бортам прыёмнай кампаніі. Найбольшая колькасць «прагульшчыкаў» была зарэгістравана традыцыйна на самых масавых дысцыплінах — рускай мове і матэматыцы.

Сакрэт дзяржаўнага значэння

Першыя вынікі ўдзельнікаў цэнтралізаванага тэсціравання з'явіліся ўжо ўчора. У Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў «горача» як ніколі — да пачатку прыёму дакументаў трэба не толькі паспець праверыць работы ўсіх удзельнікаў ЦТ, але і перадаць сертыфікаты ў пункты правядзення тэсціравання.

СТАР. 5

■ Прагнозы

Медыкі, эколагі, цырульнікі

Якія прафесіі будуць запатрабаваныя праз пяць гадоў

«Столькі вучыўся, а нікуды не магу ўладкавацца», — наракаюць некаторыя выпускнікі. Штогод частка моладзі не знаходзіць сабе работу па спецыяльнасці і ідзе працаваць па прынцыпе «куды возьмуць». Якія прафесіі выбраць сённяшнім абітурыентам, каб пасля вучобы быць запатрабаванымі на рынку? І хто ж са спецыялістаў у 2020 годзе аказацца не пры справе? Разбіраемся разам з экспертамі.

У прыярытэце — высоканавуковыя тэхналогіі

Адной з самых запатрабаваных прафесій застануцца медыкі, лічыць **начальнік упраўлення палітыкі занятасці Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Алег ТОКУН.**

— З аднаго боку расце працягласць жыцця, пажылых становіцца больш, з іншага — павялічваецца нараджальнасць, — тлумачыць устойлівы попыт на ўрачоў эксперт. — Гэтыя ж прычыны, дарэчы, будуць абумоўліваць і патрэбу ў работніках сацыяльнай сферы. Плюс у Беларусі развіваецца экспарт медыцынскіх паслуг, да нас актыўна едуць лячыцца замежнікі.

Будуць у трэндзе прадаўцы і спецыялісты сферы паслуг: цырульнікі, афіцыянты. Гэта прафесіі, дзе камп'ютар не зможа замяніць чалавека, таму патрэба ў такіх кадрах не знікне. Застануцца творчыя прафесіі, але пры гэтым варта разумець, што попыт на іх заўсёды невялікі. І конкурс у нашы ВНУ на творчыя спецыяльнасці гэта пацвярджае.

— У прыярытэце — развіццё высоканавуковых тэхналогій, а значыць будуць неабходны айці-спецыялісты (ад тэсціроўшчыкаў да праграмістаў) і інжынеры. У сувязі з будаўніцтвам атамнай станцыі перспектыўным кірункам стане ядзерная энергетыка, тым больш, што кваліфікаваных работнікаў у гэтай галіне ў Беларусі пакуль няшмат, — дадае Алег Токун.

Калі казаць пра сельскую мясцовасць, то там заўсёды быў попыт на аграномаў, ветэрынараў, механізатараў, трактарыстаў. Ён захаваецца, хоць і ў меншай ступені. У вёску таксама прыходзіць аўтаматызацыя, і там, дзе раней на ферме было занята 40-50 чалавек, цяпер дастаткова шасці.

У цэлым, мяркуе прадстаўнік міністэрства, будуць неабходны прафесіі, якія патрабуюць творчага асэнсавання, а не механічнага выканання дзеянняў.

Спецыялісты па тэндэнцыях

Два гады таму ў «Сколкава» выпусцілі «Атлас будучых прафесій». Па ацэнках даследчыкаў, якія складалі даведнік, да 2020 года на біржы з'явіцца больш за 120 новых спецыяльнасцяў. Многія з іх будуць звязаны з экалогіяй: урбаніст-эколаг (яго задача — праектаваць высокатэхналагічныя «зялёныя» гарады), спецыяліст па пераадоленні сістэмных экалагічных катастроф (гэта катастрофы, працяглыя ў часе, якія ўсведамляюцца людзьмі паступова, напрыклад забруджванні вакол буйных прамысловых цэнтраў, радыяцыйныя звалкі), спецыяліст па рэцыклінгу адзення, экааналітык у здабыўных галінах.

СТАР. 4

СТАЦЬ «ПАЛЯВЫМ ІГРАКОМ»

У супрацоўніцтве з ШАС наша краіна не будзе назіраць з «лаўкі запасных»

Завяршыўся рабочы візіт Аляксандра Лукашэнкі ў Ташкент. У сталіцы Узбекістана Прэзідэнт прыняў удзел у пасяджэнні савета кіраўнікоў дзяржаў — членаў Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва. Гэта быў першы саміт ШАС, у якім Беларусь прыняла ўдзел на вышэйшым узроўні ў новым статусе назіральніка.

Аляксандр Лукашэнка і Сі Цзіньпін. Фота БЕЛТА.

У сваім выступленні на саміце беларускі лідар заявіў аб намеры Беларусі актыўна ўдзельнічаць у рабоце арганізацыі па ўсіх кірунках, якія маюць узаемны інтарэс. «Цвёрда перакананы ў тым, што ШАС з'яўляецца запатрабаванай перагаворнай пляцоўкай для калектыўнай выпрацоўкі механізмаў процідзеяння сучасным выклікам і пагрозам», — адзначыў ён.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, другім магістральным напрамкам узаемадзеяння ў рамках ШАС павінна стаць эканамічная кааперацыя. Кіраўнік беларускай дзяржавы зрабіў акцэнт і на неабходнасці ўзаемадзеяння Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва з Еўразійскім эканамічным саюзам.

«Як краіна-назіральнік у ШАС мы не збіраемся, гаворачы спартыўнай тэрміналогіяй, сачыць за гульнёй з «лаўкі запасных». Беларусь гатова стаць актыўным «палявым ігракам» на прасторы арганізацыі і ўнесці важкі ўклад у яе работу», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

У Ташкенце таксама адбыліся двухбаковыя перагаворы беларускага лідара са Старшынёй КНР і прэм'-ер-міністрам Індыі. Бакі абмеркавалі пытанні па развіцці гандлёва-эканамічнага, навукова-тэхнічнага супрацоўніцтва, рэалізацыі перспектыўных праектаў.

Падчас сустрэчы з Сі Цзіньпінам кіраўнік беларускай дзяржавы запэўніў, што як Кітай, так і ШАС у цэлым могуць разлічваць на падтрымку Беларусі ў любых пытаннях. «Мы гатовы быць «заходнімі варотамі» гэтай арганізацыі», — заявіў беларускі лідар. У якасці прыкладу таго, як Беларусь паслядоўна выконвае ўзятыя на сябе абавязацельствы, Аляксандр Лукашэнка прывёў рэалізацыю праекта па стварэнні Кітайска-беларускага індустрыяльнага парка «Вялікі камень». «Як вы яго назвалі, гэта жамчужына Вялікага шаўковага шляху. Мы будзем рабіць усё і робім цяпер, каб гэты праект быў напоўнены эканамічным зместам», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

У сваю чаргу Сі Цзіньпін павіншаваў Аляксандра Лукашэнку з паспяховым правядзеннем пятага Усебеларускага народнага сходу і адзначыў, што беларуска-кітайскія адносіны імкліва набіраюць абароты, і па ўсіх пытаннях бакі падтрымліваюць адзін аднаго. Сі Цзіньпін таксама выказаў падтрымку намаганняў, нацэленых на спакойнае правядзенне парламенцкіх выбараў у нашай краіне. Ён запрасіў Аляксандра Лукашэнку наведаць Кітай з дзяржаўным візітам і заявіў аб гатоўнасці далейшага паглыблення супрацоўніцтва па ўсіх кірунках.

На сустрэчы з прэм'ер-міністрам Індыі Нарэндра Дамадардасам Модзі Аляксандр Лукашэнка заявіў, што беларуска-індыйскім адносінам неабходна надаць дадатковы імпульс. «У нас ёсць добрыя кірункі супрацоўніцтва, але я лічу, што на гэтым спыняцца нельга. Трэба рухацца наперад. І мы, вядома ж, чакаем вашай большай прысутнасці ў цэнтры Еўропы. Для вялікай Індыі гэта будзе нядрэнна, і мы гатовы рэалізаваць вашы інтарэсы ў Беларусі настолькі, наколькі гэта вам выгадна», — сказаў беларускі лідар.

Паводле БЕЛТА.

■ Парламенцкі дзённік

ЦІ СТАНЕ БОЛЬШ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫХ КАШТОЎНАСЦЯЎ?

ПРЫНЯТЫ ПРАЕКТ КОДЭКСА, АНАЛАГАЎ ЯКОМУ НЯМА Ў СВЕЦЕ

Учора дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ў другім чытанні прынялі праект Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб культуры. Ён будзе рэгуляваць грамадскія адносіны ў сферы культуры па такіх напрамках, як творчая дзейнасць, ахова гісторыка-культурнай і археалагічнай спадчыны, бібліятэчная і музейная справа, народныя мастацкія рамёствы, кінематаграфічная дзейнасць, арганізацыя і правядзенне культурных мерапрыемстваў... Гэты дакумент — унікальны не толькі для нашай краіны. Яму, як адзначаюць распрацоўшчыкі, увогуле няма аналагаў у свеце.

Праект Кодэкса аб культуры складаецца з Агульнай і Спецыяльнай частак, пяці раздзелаў, 257 артыкулаў.

Наталля КУЧЫНСКАЯ, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры і навуцы, у размове з карэспандэнтам «Звязды» паведаміла, што да таго, як Кодэкс запрацуе, ён павінен быць прыняты Саветам Рэспублікі і падпісаны Прэзідэнтам.

— Дакладна сказаць, калі ён пачне дзейнічаць, не магу, але ўпэўнена, што гэта адбудзецца сёлета — бо зараз Год культуры, — сказала Наталля Кучынская. — Так што ў 2017 годзе Кодэкс ужо будзе працаваць.

У праекце Кодэкса вызначаны змест дзяржаўнай палітыкі і кампетэнцыя дзяржаўных органаў у сферы культуры. Так, сёння напрамкамі дзяржаўнай палітыкі ў сферы культуры з'яўляюцца: стварэнне ўмоў для супрацоўніцтва дзяржаўных органаў з камерцыйнымі арганізацыямі і індывідуальнымі прадпрымальнікамі, прыцягненне сродкаў спонсараў і мецэнатаў культуры, іншых юрыдычных асоб і грамадзян, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў... У той жа час захоўваецца фінансаванне сферы культуры за кошт сродкаў рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў.

Кодэкс спрашчае парадак прыняцця некаторых кіраўніцкіх рашэнняў. У прыватнасці, да кампетэнцыі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў абласнога ўзроўню аднесена прыняцце рашэнняў аб наданні культурным каштоўнасцям, якія маюць значнасць для асобнага рэгіёна, статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці, а таксама прыняцце рашэнняў аб пазбаўленні іх такога статусу.

Адказваючы на пытанне пра тое, ці стане ў сувязі з гэтым новаўвядзеннем больш аб'ектаў са статусам гісторыка-культурнай каштоўнасці, Наталля Кучынская выказала спадзяванне, што такіх аб'ектаў павінна прыбавіцца:

— Людзі ў сферы культуры актыўныя. Увогуле, гэта вельмі важны нюанс: у кожным рэгіёне ёсць значныя культурныя аб'екты.

Яшчэ адно новаўвядзенне — у праекце Кодэкса прадугледжаны больш сур'ёзныя патрабаванні да стварэння музеяў. Абавязковае патрабаванне — магчымасць увядзення штатнай адзінкі (адзінак) музейнага работніка. Спрашчаецца парадак стварэння музеяў-запаведнікаў і музеяў пад адкрытым небам: не патрабуецца прыняцця рашэнняў Прэзідэнта або Савета Міністраў.

У сваім выступленні ў авальнай зале дэпутат Наталля Кучынская звярнула ўвагу і на тое, што ў Кодэксе прадугледжана магчымасць вяртання ўваходных білетаў «у выпадку змянення складу ўдзельнікаў ці змянення месца і часу правядзення культурна-відовішчнага мерапрыемства». Кампенсацыя кошту білета ў поўным памеры будзе выплачвацца не пазней чым за сем каляндарных дзён з дня падачы заявы.

Карыстацца авіямадэлямі стане прасцей

Учора дэпутаты ўхвалілі змены і дапаўненні і ў іншы грунтоўны дакумент. Пра новаўвядзенні ў Паветраны кодэкс нашай краіны расказала **Алена БЕРАСНЕВА, член Пастаяннай камісіі па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце.**

— На практыцы спрашчаецца выкарыстанне авіямадэляў у паветранай прасторы, іх не трэба будзе рэгістраваць, гэта значыць, усё будзе нашмат прасцей, — паведаміла парламентарый. — Пасля таго, як мы прымем адпаведныя змены ў заканадаўства, выкарыстанне авіямадэляў будзе рэгламентавацца не Паветраным кодэксам нашай краіны, а правіламі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, якія зараз распрацоўваюцца.

Дадатковыя паўнамоцтвы

Алег СЛІЖЭЎСКІ, міністр юстыцыі, расказаў пра змены ў Закон «Аб адвакатуры і адвакацкай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь.

— Законапраектам прапануецца дэ-юрэ замацаваць такія прынцыпы арганізацыі адвакатуры, як самакіраванне і самафінансаванне, а таксама адзінства статусу адвакатаў, — адзначыў ён. — Сёння рэспубліканская калегія адвакатаў фармальна аб'ядноўвае ўсіх членаў калегіі, але не мае такіх кіруючых паўнамоцтваў, як тэрытарыяльныя калегіі. Таму неабходна павысіць ролю рэспубліканскай калегіі адвакатаў, якая павінна не толькі каардынаваць работу тэрытарыяльных калегій адвакатаў, але і здзяйсняць аператыўнае кіраванне некаторымі пытаннямі дзейнасці ўсёй адвакатуры ў краіне.

Бюджэт прыйдзецца карэктаваць

Парламентарыі разгледзелі шэраг законапраектаў, прысвечаных зацвярджэнню справаздач аб выкананні бюджэтаў дзяржаўных пазабюджэтных фондаў. Адказваючы на пытанне дэпутата Валянціны Ляоненкі, члена Пастаяннай камісіі па міжнародных справах, **Уладзімір АМАРЫН, міністр фінансаў,** прызнаў, што сёлета, на жаль, нестабільнасць знешніх фактараў, змяненне цэн на нафту ўплываюць на выкананне бюджэту.

— Нам прыйдзецца яго карэктаваць па выніках першага паўгоддзя, таму што цэны на нафту не адпавядаюць прагнозным значэнням, ёсць і іншыя адхіленні, — паведаміў міністр фінансаў. — Мы ўжо зарэзервавалі частку расходаў рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў для таго, каб збалансаваць бюджэт з улікам умоў, што змяняюцца.

Па словах міністра, меры па дадатковым прыцягненні ў бюджэт даходаў прынятыя. Уладзімір Амарын запэўніў, што бюджэт збалансаваць атрымаецца.

Надзея ЮШКЕВІЧ. *yushkevich@zviazda.by*

■ Тры пытанні да ўлады

Неглюбка стала брэндам

Больш чым на палову скараціласа насельніцтва Веткаўшчыны з сумна вядомага 1986 года. Самы набліжаны да Гомеля райцэнтр, як і ўвесь раён, моцна пацярпеў ад наступстваў Чарнобыля. Тым не менш сёння можна ўпэўнена казаць, што раён перайшоў ад пераадолення наступстваў аварыі да дынамічнага развіцця. Тут ёсць пэўныя поспехі, якімі ганарацца тыя, хто тут жыве і працуе. У апошні час сродкі скіраваны на развіццё сельскай гаспадаркі. Уведзены ў эксплуатацыю жывёлагадоўчыя комплексы ў Янове, Тарасаўцы, Неглюбцы і Хальчы, вядзецца будаўніцтва птушкафабрыкі магутнасцю 20 тысяч тон у год. Флагманам у раёне з'яўляецца СВП «Свяцілавічы». Летась прадпрыемства заняло першае месца па гаспадарча-эканамічнай дзейнасці ва ўсёй рэспубліцы. Старшыня Веткаўскага раённага выканаўчага камітэта Алег АРХІПЕНКА нядаўна заняў сваю пасаду. Ён падкрэслівае, што толькі дзякуючы арганізацыі працы раён паступова становіцца лідарам у сельгасвытворчасці. Пры гэтым нагадвае, што бал урадлівасці глебы ў раёне нізкі — 28. І ўсё ж летась веткаўчане занялі трэцяе месца ў вобласці па выхаду збожжа з аднаго бала гектара і другое — па нарыхтоўцы кармоў на ўмоўную галаву.

— Ведаю, што дагэтуль Веткаўскі раён не поўнасцю газіфікаваны. Што робіцца ў гэтым напрамку?

— За постчарнобыльскі перыяд у раёне падведзены прыродны газ у самой Ветцы і 14 сельскіх населеных пунктах — пракладзена амаль 300 км газавых сетак. Аднак праблема газіфікацыі прыродным газам вырашана не паўсюль. Патрэбна працягваць газазабеспячэнне паўночна-ўсходняй часткі раёна. Там знаходзяцца чатыры аграгарадкі: Неглюбка, Янова, Малыя Нямкі і Стаўбун. Калі атрымаецца правесці газіфікацыю, якая прадугледжана Дзяржпраграмай па пераадоленні наступстваў катастрофы, будуць вырашаны і задачы паляпшэння экалагічнага становішча раёна за кошт выкарыстання чыстага паліва, стварэння неабходных санітарна-бытавых умоў пражывання. У Свяцілавічах сёлета плануецца газіфікаваць 80 дамоў. Між тым у самім райцэнтры трэба правесці рэканструкцыю каналізацыі і ачышчальных збудаванняў. Патрабуе рэканструкцыі і сістэма водазабеспячэння раёна. Цяпер за асабістыя сродкі мясцовы КЖРУП робіць рамонт каля 300 метраў водаправода ў аграгарадку Старае Сяло. Многім аб'ектам інфрастуктуры горада Ветка сёння патрэбна аднаўленне. Запланавана правесці рамонт гарадскога дома культуры, аддзяленняў радзільнага і рэабілітацыі раённай бальніцы. Прыйшло ў непрыгоднасць і дзіцячае аддзяленне, якое патрабуе сур'ёзнай рэканструкцыі. На сёлета запланавана правесці рамонт дзіцячага садка, дзе цяпер выхоўваецца каля 60 дзетак.

— Як вырашаецца праблема занятасці ў райцэнтры, да якога дабірацца 20 хвілін на маршрутцы?

— На сённяшні дзень у нас вакансій больш, чым тых, каму яны патрэбны. У раёне патрэбны настаўнікі, супрацоўнікі аховы здароўя, праваахоўнікі. Да нас штодзень прыязджаюць на працу многія спецыялісты, у тым ліку і кіраўнікі, з Гомеля. Жыхары абласнога цэнтра запаўняюць вакансіі ўрачоў, настаўнікаў, міліцыянераў, а вось мясцовыя чамусьці ад'язджаюць у горад. Гэта агульная тэндэнцыя малых гарадоў. Многія лічаць, што толькі ў вялікіх гарадах ёсць жыццё, а ў вёсках людзі дажываюць. Хоць мне здаецца, гэта не так. Сёння ў нас на месцах ёсць усё неабходнае: добрая заработная плата, жыллё і ўся неабходная інфраструктура. Дарэчы, тыя, хто мае жыццёвы вопыт, не імкнуцца ў горад — наадварот.

— Веткаўскі музей старажытнасці і беларускіх традыцый ведаюць далёка за межамі раёна, вобласці і нават Беларусі. Але ж зусім нядаўна ў спіс гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі трапілі неглюбскія тэкстыльныя традыцыі. Хаця, здаецца, знаўцы заўсёды захапляліся ручнікамі вытворчасці майстроў з вёскі Неглюбка.

— Так, вельмі прыемна, што на агульнадзяржаўным узроўні неглюбскія белачырвоныя ручнікі прызнаны брэндам Беларусі. Рашэнне па прысваенні такога статусу было прынята Беларускай рэспубліканскай навукова-метадычнай радай па пытаннях аховы гісторыка-культурнай спадчыны. Тэкстыльныя традыцыі вёскі Неглюбка — унікальная з'ява беларускай народнай творчасці, якія з'яўляюцца візітнай карткай краіны. Багацце і разнастайнасць тэхнік ткацтва і вялікі арнаментальны фонд — адметныя асаблівасці ручніка з Неглюбкі. Майстры выкарыстоўваюць некалькі дзясяткаў складаных геаметрычных і раслінных арнаментаў. Адметная тэкстыльная традыцыя ў вёсцы сёння не толькі існуе, але і актыўна развіваецца. Сучасныя майстры навучаюць малодшае пакаленне характэрным для неглюбскай традыцыі тэхналогіям у гуртках, арганізаваных пры Неглюбскім сельскім цэнтры ткацтва, у неглюбскай школе, у гуртку ткацтва Веткаўскага цэнтра творчасці дзяцей і моладзі.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@zviazda.by

На ўсе пытанні будуць дадзены адказы

Падведзены вынікі работы «гарачай лініі» падчас Усебеларускага сходу

За два дні работы «гарачай лініі» падчас пятага Усебеларускага народнага сходу было разгледжана больш за паўтысячы зваротаў. Большасць з іх тычылася жыллёва-камунальнай гаспадаркі, будаўніцтва і жылля, сацыяльнага забеспячэння, працоўных адносін, аховы здароўя, аграпрамысловага комплексу.

Фота БЕЛТА.

«Усе пытанні, якія паступілі ў гэтыя два дні, накіраваныя ў адпаведныя дзяржаўныя органы для разгляду. Хачу адзначыць, што кожнаму, хто датэлефанаваўся, будуць дадзены адказы ва ўстаноўленыя тэрміны. Ні адзін званок, ні адзін зварот не застанецца без увагі», — сказаў **Аляксей ЦВЯТКОЎ, кіраўнік «гарачай лініі».** Паводле яго слоў, за час работы лініі паступіла 538 зваротаў. У разрэзе рэгіёнаў яны размеркаваліся наступным чынам: Мінск — 208, Мінская вобласць — 84, Брэсцкая і Гомельская — па 55, Магілёўская — 48, Віцебская — 47, Гродзенская — 41.

Большасць зваротаў на «гарачую лінію» паступіла ад жыхароў сталіцы. Па словах **Андрэя ШОРЦА, старшыні Мінгарвыканкама,** мінчан поруч з іншымі пытаннямі цікавілі і звязаныя з сацыяльным забеспячэннем. Так, у сталіцы да 1 ліпеня будзе здадзена дзіцячая паліклініка ў Каменнай Горцы, да канца года — дарослая, а дзіцячая — у Брылевічах, таксама новы корпус дзіцячай інфекцыйнай бальніцы. Што тычыцца ўстаноў адукацыі, то да канца года плануецца адкрыць два дзіцячыя садкі ў Каменнай Горцы, адзін — у Маскоўскім раёне і школу ў Масюкоўшчыне.

Большасць пытанняў, якія паступілі на «гарачую лінію» — каля 100 — тычылася ЖКГ. Як паведаміў **Аляксандр ЦЕРАХАЎ, міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі,** адзін з блокаў такіх зваротаў звязаны з прыватызацыяй жылля. Па словах міністра, цяпер у прыватнай уласнасці знаходзіцца больш за 95% жылля, прыватызавана 1,5 мільёна кватэр. «З выхадам указа №563 вызначана, што з 1 ліпеня ўсе жылыя памяшканні дзяржаўнага жыллёвага фонду пераходзяць у арэнднае жыллё. У сувязі з завяршэннем прыватызацыі ўрадам быў распрацаваны план мерапрыемстваў, якім прадугледжана апавяшчэнне ўсіх наймальнікаў дзяржаўных кватэр, якія маюць права на прыватызацыю. Акрамя таго, забяспечаны прыём дакументаў у чэрвені ў будныя і выхадныя дні да 20.00, у апошні тыдзень месяца — з 6.00 да 24.00. Такім чынам створаны ўмовы, каб грамадзяне, якія па якіх-небудзь прычынах не змаглі падаць заяву, змаглі гэта зрабіць», — падкрэсліў Аляксандр Церахаў.

Уладзімір ПАТУПЧЫК, міністр энергетыкі Беларусі, адзначыў, што ў яго галіне паступіла 18 зваротаў, і асобна закрануў пытанні, звязаныя з разлікамі за газ і электраэнергію для асобных катэгорый грамадзян — пенсіянераў. «Летам яны з'язджаюць з гарадоў у сельскія населеныя пункты, дзе жывуць у набытых або атрыманых па спадчыне дамах, у якіх ніхто не зарэгістраваны. Варта адзначыць, што парадак аплаты насельніцтвам паслуг электра- і газазабеспячэння рэгулюецца пастановай Саўміна, у якой прапісана, што тарыфы, якія субсідзіруюцца дзяржавай, на ўказаныя паслугі прымяняюцца па асноўным месцы жыхарства для ўсіх катэгорый грамадзян без выключэнняў. Неабходнасць увядзення такога парадку абумоўлена наяўнасцю ў асобных грамадзян двух і больш жылых памяшканняў, дзе ніхто не зарэгістраваны. У такіх выпадках электраэнергія і газ аплачваюцца па тарыфах, якія забяспечваюць поўнае пакрыццё эканамічна абгрунтаваных затрат», — растлумачыў ён. Але нагадаў, што для асобных катэгорый грамадзян, у тым ліку для непрацуючых пенсіянераў, існуюць выключэнні. Варта толькі часова зарэгістравацца праз сельсавет, на тэрыторыі якога знаходзіцца лецішча...

Анатоль ЧОРНЫ, міністр архітэктуры і будаўніцтва, паведаміў, што для шматдзетных сем'яў, якія будуюць індывідуальнае жытло, будуць адшуканы сродкі для дадатковага крэдытавання. Такое рашэнне, па яго словах, было прынята прэм'-ер-міністрам. Для гэтага спатрэбіцца выдаткаваць 450 мільярдаў рублёў, якія яшчэ належыць адшукаць. Таксама шэраг пытанняў тычыўся і сферы медыцыны, у асноўным — лекавага забеспячэння. Напрыклад, аб незарэгістраваных у краіне леках і забеспячэнні ферментазамяшчальнай тэрапіі пацыентаў з рэдкімі генетычнымі захворваннямі, паведаміў **міністр аховы здароўя Васіль ЖАРКО.**

Міністр працы і сацыяльнай абароны Беларусі Марыяна ШЧОТКІНА заявіла, што павышэння пенсій беларусам варта чакаць у другім паўгоддзі (пра гэта паступалі пытанні на «гарачую лінію»). Таксама звярталіся і з прапановамі зрабіць надбаўку да пенсіі доўгажыхарам — старэйшым за 90 гадоў, што, па словах міністра, будзе разгледжана, а таксама «дзецям вайны», што разглядаць не плануецца. Акрамя таго, на лінію паступіла прапанова 2017 год зрабіць Годам сям'і. «Цудоўная прапанова. Мы яе абавязкова разгледзім», — адзначыла міністр.

Вераніка ПУСТАВІТ.
pustavit@zviazda.by

■ Меркаванні

ГАЛОЎНАЕ — НЕ ПАРУШЫЦЬ РАЎНАВАГУ

Міхаіл ВІШНЕЎСКІ, загадчык кафедры філасофіі МДУ імя Куляшова:

— Усебеларускі народны сход — вельмі станоўчая і важная падзея. Гэта магчымасць зноў выверыць курс, пазіцыі шырокіх слаёў беларускага народа. Я слухаў фрагменты даклада Прэзідэнта і ўважліва прачытаў яго цалкам. Вельмі канструктыўная галоўная думка — пазбягаць непрадуманых крокаў, рэфарматарскага свербу. Калі нешта паспешліва ламалася, неабдумана ўводзілася ў дзеянне, узнікала шмат праблем. Вынік атрымліваўся не той, які чакалі. Асабліва небяспечна паспешлівасць у сферы адукацыі. Спробы прыхапкам нешта радыкальна перайначыць, вельмі небяспечныя пры рабоце з дзецьмі. Бо тут наша будучае закладваецца. Тут кожны крок павінен быць добра прадуманы і ўзважаны. Добрыя падручнікі не нараджаюцца хутка. Новыя падыходы ў адукацыі наогул не павінны нараджацца хутка, яны павінны быць апрабаваны. Агульная настроенасць кіраўніка дзяржавы стрымліваць рэфарматарскі запал мне здаецца вельмі слушнай.

Зразумела, што эканоміка краіны апынулася ў няпростым становішчы не па нашай віне. Тут адбіваецца цяжкая спадчыннасць мінулага. Раптоўна, у адно імгненне лідарам не станеш. Калі размова ідзе пра лідарства той жа Еўропы, то трэба прызнаць, што за гэтым стаяць стагоддзі развіцця ў асаблівых умовах. Напрыклад, каланіяльныя імперыі, якія заклалі аснову багацця значнай часткі сённяшніх еўрапейскіх краін. Стартавыя ўмовы спрыяльныя для гэтай групы краін ствараліся не сёння. У Беларусі нічога такога за плячыма няма. Яна ніколі не была імперскай дзяржавай, не выцягвала сокі ні з Афрыкі, ні з Амерыканскага кантынента. Таму нельга разлічваць на тое, што мы вельмі хутка выйдзем на ўзровень еўрапейскіх краін, якія свае багацці будавалі на няшчасці цэлых народаў. Успомніце, маленькая Бельгія і вялікае бельгійскае Конга, невялікая Галандыя і велізарная Інданезія, якая ў свой час стала яе калоніяй. Іспанія — і палова амерыканскага кантынента. Такія рэчы не трэба забываць, калі кажам пра сённяшні дзень. Я ўжо маўчу пра французскую, англійскую каланіяльныя імперыі. У нас сапраўды розныя стартавыя магчымасці.

Галоўнае, пераўтварэннямі не ўзарваць раўнавагу, не парушыць грамадскай згоды. Для таго, каб зрабіць рывок і наблізіцца да сусветных лідараў у эканоміцы, трэба вялікае напружанне сіл, а гэта стварае пэўныя рызыкі. Ва ўмовах грамадскага расколу ніякія эканамічныя задачы не будуць вырашаны. Перш за ўсё трэба, каб наша цэласнасць як беларускага народа была захавана. Калі той жа Кітай пераадольваў катастрафічнае становішча, у якім ён апынуўся, адбілася гэтая глыбінная ідэя, якая аб'яднала кітайскі народ. Нягледзячы на тое, што кітайцам прыйшлося прайсці складаны шлях, яны засталіся аптымістамі. І нам трэба браць з іх прыклад. Галоўнае не страціць адчування адзінства, нацыянальнай цэласнасці, нацыянальнай годнасці.

Тамара ДАЎГАШЭЙ, галоўны ўрач Гродзенскага абласнога клінічнага кардыялагічнага цэнтра, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці:

— Што тычацца развіцця медыцыны, Прэзідэнт агучыў тыя задачы, якімі мы займаемся ўжо цяпер. Гэта развіццё фармацэўтычнага рынку — прасоўванне айчынных лекавых сродкаў і стварэнне іх свабоднага руху на тэрыторыі Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Я магу як доктар канстатаваць, што якасць айчынных лекаў належная, і субстанцыі, з якіх іх робяць, закупляюцца ў адным і тым жа месцы і заходнееўрапейскімі канцэрнамі, і нашымі беларускімі фармацэўтычнымі прадпрыемствамі. Якасць належная, а суадносіны кошту і якасці аптымальныя. Таксама зараз актыўна адбываецца развіццё першаснай медыка-санітарнай дапамогі, сістэмы ўрачоў агульнай практыкі, сямейнага ўрача, памочніка доктара і ў прынцыпе ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай і кадравай базы амбулаторна-паліклінічных устаноў. У цэлым, у ідэале, чалавек павінен атрымаць дыягнастычную дапамогу ў той медыцынскай установе, у якую ён звярнуўся перш-наперш. А правесці якасную дыягностыку можна і ў амбулаторна-паліклінічных установах, калі яны належным чынам аснашчаныя. Гэта б значна разгрузіла месцы ў стацыянарах, якія б заставаліся для экстраннай паталогіі.

Нэлі ЗІГУЛЯ, Вераніка ПУСТАВІТ.

■ Прыярытэты

ГОНАР КРАІНЫ

Афіцэрскі корпус вышэйшага звяна папоўніла больш як сто чалавек

Адбыўся чарговы выпуск слухачоў Генеральнага штаба Узброеных Сіл і выпускнікоў камандна-штабнога факультэта Ваеннай акадэміі Беларусі.

— Гэтая падзея яшчэ раз пацвярджае правамернасць стварэння ўласнай сістэмы ваеннай адукацыі ў Беларусі, якая паказвае сваю высокую эфектыўнасць, — адзначыў **міністр абароны генерал-лейтэнант Андрэй РАЎКОЎ.** — У гэтым страі стаяць людзі, для якіх служэнне Айчыне стала найвышэйшай узнагародай і сэнсам жыцця. Людзі, якія сваім прафесіяналізмам і бездакорнай службай заслужылі права кіраваць калектывамі, а значыць прымаць рашэнні і несці адказнасць перад усім беларускім народам.

Міністр нагадаў, што традыцыйна выпуск адбываецца напярэдадні галоўнага свята беларускай дзяржаўнасці — Дня Незалежнасці. «Незалежнасць краіны — гэта вялізная адказнасць за забеспячэнне яе бяспекі, — звярнуўся да выпускнікоў кіраўнік ваеннага ведамства. — Менавіта гэтую адказнасць прынялі на сябе і вы».

Ваенная акадэмія заўсёды адрознівалася якаснай і сур'ёзнай падрыхтоўкай афіцэрскага корпуса краіны. Але нягледзячы на тое, што засваенне ваеннай навукі патрабуе немалых намаганняў, штогод сярод выпускнікоў знаходзяцца медалісты і ўладальнікі чырвоных дыпломаў. І гэты год не стаў выключэннем. Сярод 24 слухачоў факультэта Генеральнага штаба Узброеных Сіл і 81 выпускніка камандна-штабнога факультэта — 12 залатых медалістаў і 22 уладальнікі дыплома з адзнакай.

— Але гэта не азначае, што астатнія выпускнікі падрыхтаваныя горш, — удакладніў **начальнік Ваеннай акадэміі генерал-маёр Сяргей БОБРЫКАЎ.** — Для ўсіх іх падчас навучання ў Ваеннай акадэміі былі створаны аднолькавыя ўмовы. Нашы выпускнікі не адарваныя ад жыцця штабоў, войск. У працэсе навучання шмат увагі мы ўдзяляем практычным заняткам (яны складаюць прыкладна 60% ад навучальнага працэсу. — **Аўт.**), і на крайніх стажыроўках, якія папярэднічаюць выпуску, яны прыкладна арыентуюцца на тыя пасады, якія будуць займаць, і ўжо мэтанакіравана да іх рыхтуюцца.

Адукацыя, атрыманая ў сценах Ваеннай акадэміі Беларусі, карыстаецца папулярнасцю і ў іншых краінах. Як расказаў **начальнік факультэта Генеральнага штаба Узброеных Сіл — намеснік начальніка Ваеннай акадэміі генерал-маёр Андрэй ГУРЦЭВІЧ,** акрамя прадстаўнікоў Узброеных Сіл Беларусі, сёлета з факультэта выпускаюцца прадстаўнікі з Казахстана і Туркменістана. «Для Казахстана гэта ўжо сёмы выпуск, для Туркменістана — трэці, — адзначыў Андрэй Гурцэвіч. — Напрыклад, у нас атрымала адукацыю ўся ваенная эліта Туркменістана: міністр абароны, начальнік Генеральнага штаба, намеснік міністра па тыле, намеснік міністра па ўзбраенні, начальнік нацыянальнай бяспекі Казахстана. Са сцен акадэміі выйшлі камандуючыя акругамі і камандуючы сухапутнымі войскамі Казахстана».

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

— Дыпломы, якія атрымліваюць нашы ваеннаслужачыя ў Ваеннай акадэміі Беларусі, асабліва на факультэце Генеральнага штаба, вельмі высока цэняцца ў Казахстане, — рэзюмаваў **пасол Казахстана ў Беларусі Ергалі БУЛЕГЕНАЎ.** — Выпускнікі, якія за апошнія гады скончылі гэтую вядомую ва ўсім свеце акадэмію, сёння займаюць высокія пасады ва Узброеных Сілах Рэспублікі Казахстан.

Маёр Аляксей КАВАЛЁЎ, які скончыў камандна-штабны факультэт з залатым медалём, лічыць, што факультэт з'яўляецца важнейшым этапам у структуры ваеннай адукацыі афіцэра. «Навучанне тут — у першую чаргу, гэта атрыманне значнага, вялікага аб'ёму ведаў, якія неабходныя ў далейшай дзейнасці афіцэра, — упэўнены вайсковец. — Акрамя таго, гэта і перспектыва службовага росту, новы вопыт узаемаадносін у калектыве. Нас, выпускнікоў камандна-штабнога факультэта, перапаўняюць пачуцці гонару за прыналежнасць да афіцэрскага корпуса, адказнасці за лёс дзяржавы, любові да Радзімы і свайго народа».

Афіцэрскія пагоны атрымаюць сёння і курсанты Ваеннай акадэміі, а таксама ўсе тыя, хто вучыўся на ваенных факультэтах грамадзянскіх ВНУ краіны. Урачыстыя мерапрыемствы пройдуць таксама ў Гомелі і Гродне. Усяго ў гэты дзень лейтэнантамі стануць каля 700 чалавек.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@zviazda.by

■ Шпацыр па Камароўцы

НА РЫНКУ БУЙСТВА ВІТАМІНАЎ

На прылаўках суседнічаюць першыя кавуны і лісічкі

Чарэшні і клубніцы не губляюць сваёй папулярнасці. Аднак іх паступова выцясняюць персікі і нектарыны, маліны і чарніцы, суніцы ды слівы. Дзе-нідзе чакаюць пакупнікоў першыя кавуны і дыні. Адным словам, ад «жывых вітамінаў» вочы разбягаюцца!

Лічыльнік «Звязды»
(цана за кілаграм, калі не пазначана іншае)

Сала салёнае — *100-130 тыс.*
Свініна (кумпяк) — *85-100 тыс.*
Свініна (выразка) — *100 тыс.*
Ялавічына (кумпяк) — *130-160 тыс.*
Фарш (з ялавічыны) — *60 тыс.*
Індычка (філе) — *125 тыс.*
Кураня бройлернае (бядро) — *48 тыс.*
Сардэлькі (з мяса птушкі) — *42 тыс.*
Бекон — *110 тыс.*
Каўбаса сервелат фінскі — *120 тыс.*
Сальцісон — *100 тыс.*
Сасіскі з кетчупам — *38 тыс.*
Скумбрыя вэнджаная — *150 тыс.*
Корушка вяленая (100 г) — *26 тыс.*
Яйка курынае — Д-В (дзясятак) — *16 тыс.*
Яйка перапялінае (20 шт.) — *27 тыс.*
Грэчка (800 г) — *20 тыс.*
Гарох (800 г) — *10 тыс.*
Фасоля (800 г) — *27 тыс.*
Рыс доўгі (800 г) — *13 тыс.*
Алей сланечнікавы рафінаваны (1 л) — *20-26 тыс.*

Але параўнаем цэны. Цяпер сярэдняя цана на чарэшню складае 45 тысяч рублёў. Буйныя ягады аддаюць па 75 тысяч рублёў. Некаторыя прадаўцы прапаноўвалі свой тавар нават за 90 альбо за 100 тысяч рублёў. Радуе, што на прылаўках стала больш айчынных клубніц. Прыдбаць кілаграм смакоцця можна за 35-50 тысяч рублёў. Малдаўскія ды іспанскія абрыкосы прапануюць адпаведна па 40 і 50 тысяч рублёў за кілаграм. За такую ж суму можна набыць кіло персікаў альбо нектарынаў. З Іспаніі прыехалі буйныя прыгожыя іспанскія слівы — іх прадаюць за 50 альбо 55 тысяч рублёў за кілаграм. (Дарэчы, столькі ж каштуе адзін плод авакада, а вось адно манга аддаюць за 85 тысяч рублёў.)

За кілаграм асіповіцкіх малін просяць не менш як 120 тысяч рублёў, а з Беразіно — 100 тысяч рублёў.

Паўлітровы слоік духмянай ягады выходзіць у сярэднім за 50 тысяч рублёў. Кілаграм суніц аддаюць па 70-80 тысяч рублёў, сярэдні кошт на чарніцы складае 35 тысяч рублёў.

Першыя кавуны сустракаюцца па розных цэнах: у адным месцы — 6 тысяч рублёў за кілаграм, у іншым — 16 тысяч за кілаграм. Невялікія дыні «калгасніца» ідуць па 45-50 тысяч за кілаграм.

Памідоры ёсць па розных коштах, але беларускія выходзяць бюджэтнымі: за кілаграм «Малышка» просяць 27 тысяч рублёў. Для параўнання — вялізныя ружовыя з Украіны каштуюць на дзесяць тысяч даражэй. Але самыя «залатыя» таматы сорту «Бычынае сэрца»: іх аддаюць не менш як за 65 тысяч рублёў.

Агуркі лёгка знайсці па 7, 8, 9 тысяч рублёў за кілаграм, хоць сустракаюцца і па 12-13 тысяч. Маладую капусту аддаюць па 10 тысяч рублёў, раннія буракі — па 15-16 тысяч рублёў за кілаграм. Коштавы дыяпазон на маладую бульбу пачынаецца з 6 тысяч рублёў і даходзіць да 18 тысяч рублёў за кілаграм. Вялікі пучок радыскі прапануюць па 35 тысяч рублёў — гэта эквівалент трох галоўкам часнаку, альбо «букету» са стаграмовых пукоў зялёнай цыбулі, кропу, пятрушкі, ліставой салаты і рукалы.

На прылаўках знайшліся і лісічкі — па 150 тысяч рублёў за кілаграм. Для параўнання — кіло шампіньёнаў каштуе ў сярэднім 45 тысяч рублёў.

Завяршаючы шпацыр па «Камароўцы», з асалодай спаталяю смагу квасам — паўлітра халоднага напою каштуе 10 тысяч рублёў.

Кацярына РАДЗЮК

■ Соцыум

ХЛОПЧЫК ВЫРАС, ДЫ ЛЁС НЕ ПЕРАМЕНІШ

Нататкі пасля камандзіроўкі па пісьму

Гэта пісьмо можна было адразу пакласці ў архіў, бо яно не змяшчае прозвішча аўтара і тым самым трапляе ў разрад ананімак. Але ліст нагадваў крык душы аб дапамозе хлопчыку, тым больш інваліду. Суседзі, так падпісаны зварот у рэдакцыю, расказваюць, што хлопчык Саша Хлебнік, які жыве па вуліцы Леніна ў Пружанах, рана застаўся без маці, цяпер ён не дагледжаны, забыты, пакінуты, часам, магчыма, галадае. А бацька даўно жыве ў Мінску з новай сям'ёй, пра сына забыўся, пакінуўшы дзіця пад апекай сваёй сястры, значыць, Сашынай цёткі.

Першае, што падумалася пасля прачытання, што быць такога не можа. Спецыялісты з аддзелаў адукацыі адсочваюць дзяцей-сірот і аператыўна прымаюць меры па іх абароне. У аддзеле адукацыі райвыканкама сказалі, што непаўналетняга інваліда з такім прозвішчам у іх горадзе няма. Пазней высветлілася, што Аляксандр Хлебнік, інвалід другой групы, пражывае ў Пружанах па вуліцы Леніна. Яму 31 год.

А для старых суседзяў, на чыіх вачах ён вырас, Саша па-ранейшаму застаецца хлопчыкам. І гэта можна зразумець, як і іх абурэнне бацькам Аляксандра, які мала ўвагі ўдзяляе хвораму сыну. Але не ўсё так проста.

З псіхолагам раённага тэрытарыяльнага цэнтра абслугоўвання насельніцтва Ганнай МЫШКЕВІЧ наведваем Галіну Несцярчук, з якой і пражывае разам Аляксандр Хлебнік. У доме хоць і бедна, але даволі чыста і акуратна. Галіна Міхайлаўна запрашае прысесці на кухні, дзе мы з ёй і гутарым.

54-гадовая Галіна Несцярчук не працуе праз інваліднасць, у яе праблемы з пазваночнікам. Раней яна доўгі час працавала медсястрой. Калі гаворка заходзіць пра Сашынага бацьку, гаспадыня дома вельмі нервуецца, расказвае эмацыянальна, часам амаль зрываючыся на крык скрозь слёзы. Але паступова яна супакойваецца, і вымалёўваецца няпростая гісторыя жыцця маладога інваліда.

Нарадзіўся Саша глухім, ёсць і іншыя праблемы са здароўем. Маці хлопчыка хварэла на рассеяны склероз і памерла, калі дзіцяці было ўсяго пяць гадоў. Гадавалі яго бабуля і цётка Галіна. Бацька неўзабаве стварыў новую сям'ю і ўжо шмат гадоў жыве ў Мінску.

Сашу на некаторы час адпраўлялі ў спецыялізаваныя ўстановы, дзе ён вучыўся ў асяродку равеснікаў. Малады чалавек не гаворыць, але ўсё разумее, бо добра ўмее чытаць па губах.

— Ён быў асабліва прывязаны сэрцам да бабулі, — расказвае Галіна. Яна ў канцы жыцця зусім аслепла. Саша быў для яе вачамі, а яна для яго вушамі, так яны падтрымлівалі адно аднаго.

Дзесяць гадоў таму бабуля памерла, указаўшы ў завяшчанні, што права на дом пераходзіць да дачкі Галіны. Праўда, гэта было зроблена са згоды сына Генадзя, ён не прэтэндаваў на сваю частку спадчыны, аддаючы належнае сястры за яе гатоўнасць даглядаць пляменніка.

Нельга сказаць, што цяпер ён зусім не падтрымлівае сына. Паводле слоў Галіны, брат штомесяц прысылае па 500 тысяч рублёў; калі яна папросіць, то перавядзе крыху больш, напрыклад 700 тысяч. «Але ж гэта вельмі мала, — абураецца жанчына. — Сашына пенсія складае 1 700 000 рублёў, мая — 2 500 000. Трэба ж хлопца накарміць, апрануць, купіць лекі. У яго праблемы з падстраўнікавай залозай, перыядычна праводзяцца курсы лячэння. А ў хаце даўно неабходны рамонт».

Яна лічыць, што брат мог бы дапамагаць больш адчувальна. І прычынай такой скупаватасці Галіна называе новую жонку брата. Суседзі ёй нават раілі падаць у суд і спагнаць аліменты з Генадзя на ўтрыманне сына. Толькі яна палічыла ў дачыненні да брата такі крок непрымальным, нават высвятляць не стала, ці сапраўды магчыма так вырашыць пытанне.

— Саша — мой сын, я яго выгадавала змалку, і нават калі будзе толькі мая і яго пенсія, неяк пражывём. У цягніку некалі сустрэлася з жанчынай. Тая прапанавала паваражыць на картах і сказала: «У цябе будзе сын, але не твой, да таго ж інвалід». Тады мне было 23 гады, жыццё наперадзе, яно здавалася шчаслівым, неабсяжна-бясконцым, нават увагі асаблівай не звярнула на такое прароцтва. А потым усё стала збывацца. Відаць, такі лёс. Такі мой крыж, і мне яго несці, — хавае за штучнай усмешкай слёзы жанчына.

Галіна Міхайлаўна расказвае, што у іх ёсць свой агарод, на якім Саша ёй першы памочнік. Ён з задавальненнем гатуе на кухні розныя стравы, але трэба крыху пакамандаваць, адным словам, многае можа зрабіць пад наглядам. І псіхолаг Ганна Мышкевіч успомніла, калі яна наведвала гэту сям'ю папярэдні раз, Аляксандр смажыў бліны на кухні. Яшчэ ў Галіны ёсць невялікі дамок у вёсцы, куды яны таксама час ад часу наведваюцца разам. І там Саша дапамагае падтрымліваць парадак.

Яшчэ раз уважліва чытаем ліст з **дырэктарам тэрытарыяльнага цэнтра Нэлі ПЕДЧАНКА.** Нэлі Георгіеўна кажа, што па іх мерках гэта звычайная сям'я інвалідаў. Звяртаю яе ўвагу на радок, дзе суседзі згадваюць любоў да выпіўкі як Галіны, так і яе сужыцеля. «Можа, дыму без агню не бывае. Але ж не злоўжываюць яны так, каб п'янымі валяліся, — заўважае дырэктар цэнтра. — Кожную нядзелю Галіна з пляменнікам ходзяць у царкву на службу. Вось толькі наш цэнтр для дзённага знаходжання інвалідаў Аляксандр Хлебнік не наведвае. Яго запрашалі, ён і цётка яго не адмаўляюцца, але і прыходзіць малады чалавек не спяшаецца. А ў нас дзейнічае вельмі добрая праграма па рэабілітацыі маладых інвалідаў. Яны займаюцца ў розных гуртках, вучацца».

* * *

Пра гэту сям'ю не скажаш, што тут жыве шчасце. Лёс, як у многіх людзей з паталогіямі, так і тых, хто побач з імі, незайздросны. Невялікія даходы, пастаянная няхватка грошай, адсутнасць якіх-небудзь перспектыў накладваюць свой адбітак. Але ж людзі прызвычаіліся жыць, падтрымліваць адно аднаго, іншага ім не дадзена. Відаць, і суседзі складалі свой ліст у рэдакцыю не з горшымі думкамі альбо намерамі. Толькі вось прымусіць бацьку, які дасягнуў пенсійнага ўзросту, больш дапамагаць сыну-інваліду наўрад ці ў каго атрымаецца. Гэта пытанні сумлення і асабістага выбару кожнага.

Святлана ЯСКЕВІЧ. *yackevich@zviazda.by*

г. Пружаны

Медыкі, эколагі, цырульнікі

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Зніжаць напружанасць у грамадстве будуць медыятары сацыяльных канфліктаў і спецыялісты па адаптацыі мігрантаў. Кансультант па бяспецы асабістага профілю будзе праглядваць інфармацыю ў сеціве пра кліента і, калі неабходна, падчышчаць яго анлайн-вобраз. Вырасце попыт на трэндвотчараў (тых, хто адсочвае новыя тэндэнцыі) і распрацоўшчыкаў персанальных пенсійных планаў.

Гэты аналіз рабілі з улікам сітуацыі на расійскім рынку працы, але, на думку **старшага даследчыка CASE Belarus (Цэнтр сацыяльных і эканамічных даследаванняў) Уладзіміра ВАЛЕТКІ,** прагнозы цалкам верагодны і для беларускіх рэалій.

Эксперт раіць таксама звяртаць увагу на новыя напрамкі, якія адкрываюцца ў ВНУ. Гэта непасрэдны водгук на попыт з боку рынку працы.

— Прынамсі ў БДЭУ летась пачалася падрыхтоўка эканамістаў-аналітыкаў у межах спецыяльнасці «Нацыянальная эканоміка». Выпускнікі змогуць ацэньваць не толькі стан эканомікі рэгіёнаў, фінансавага рынку, але і эфектыўнасць дзяржаўных і карпаратыўных праграм і палітык. У спецыялізаванай эканаметрычнай лабараторыі на базе прыкладнога пакета аналізу Stata студэнты будуць авалодваць сучаснымі колькаснымі і якаснымі метадамі аналізу, такімі як фокус-групы, экспертныя апытанні, — прыводзіць прыклад Уладзімір Валетка.

Сярод цікавых сёлетніх навінак — 3D-мадэляванне (працаваць з трохмернымі тэхналогіямі будуць вучыць у БДТУ), біяінфарматыка (спецыяльнасць прапануе БДУ), тэхнічная праца і тэхнічная творчасць (Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт).

Апроч гэтага, будзе расці попыт на высакакласных спецыялістаў па найме персаналу. «Бо канкурэнтаздольнасць эканомікі вызначаецца як якасцю чалавечага капіталу, так і адпаведнасцю людзей месцу працы», — заўважае даследчык.

Бібліятэкары і турагенты знікнуць?

Хто на рынку ў будучым акажацца лішнім? Апошнія гады паступова зніжалася патрэба ў рабочай сіле. Калі ў 2011-м у агульнай структуры вакансій доля такіх месцаў складала амаль 78 працэнтаў, то цяпер — менш за палову.

Скарачаецца попыт на кадры ў банкаўскай сферы. «Мы гэта бачым на працягу апошніх трох гадоў, — каментуе Алег Токун. — Гэта галіна, дзе многае можа быць аўтаматызавана. Ужо сёння некаторыя банкі адмаўляюцца прымаць плацяжы ад насельніцтва, ставяць тэрміналы».

— Будзе змяншацца патрэба ў тэхнічных работніках, кшталту падлікоўцаў, — дадае Уладзімір Валетка. — Неабходнасць у персанале, які займаецца ўводам даных, таксама адпадзе, паколькі сучасныя айці-тэхналогіі дазваляюць лёгка запісаць інфармацыю ў электронным выглядзе, абмінаючы папяровы варыянт.

У даведніку, распрацаваным «Сколкава», сярод спецыяльнасцяў-«пенсіянераў» — бібліятэкары, паштальёны, турагенты, капірайтары. Расійскія даследчыкі ўпэўнены, што да 2020 года гэтыя прафесіі знікнуць. Беларускія эксперты не такія катэгарычныя. «Магчыма, калісьці так і будзе, але не ў бліжэйшыя 10 гадоў», — выказаўся Алег Токун.

Прагнозы не заўсёды цалкам спраўджваюцца, адзначае прадстаўнік міністэрства.

— Некалі думалі, што нам не патрэбна будзе столькі бухгалтараў, колькі ёсць. Планавалася, што ўкараніцца праграмнае забеспячэнне і замест пяці работнікаў будзе адзін, які з усім справіцца. Існавалі нават праекты па перанавучанні бухгалтараў у праграмісты. Але гэтага чамусьці не адбылося. Не ўгадалі і з псіхолагамі. Гадоў 15 таму казалі, што яны будуць вельмі папулярныя. Жыццё паказала, што не настолькі. Псіхолагі ў нас занялі пэўную нішу ў школах і дзіцячых садах.

Эксперты раяць прыглядзецца да новых спецыяльнасцяў у ВНУ.

Адгадаць на 100 працэнтаў немагчыма

Прагназаваннем сітуацыі на рынку працы звычайна займаецца сістэма прадбачання будучых кваліфікацый, skills anticipation. У Беларусі, як і ў іншых постсавецкіх краінах, робяцца толькі першыя крокі да наладжвання такіх механізмаў. У 2014 годзе былі створаны дзве рабочыя групы, якія курыруе Міністэрства эканомікі. Першая вызначае каротка- і сярэднетэрміновую сітуацыі на біржы, ажно да зацвярджэння кантрольных лічбаў па наборы ў ВНУ студэнтаў за кошт бюджэтных сродкаў. Другая — глядзіць на доўгатэрміновыя перспектывы, спрабуе стыкаваць патрэбы рынку працы, магчымасці сістэмы адукацыі і дэмаграфічную сітуацыю.

З наступнага года распачынаецца яшчэ адзін праект у гэтым напрамку. Універсітэты на працягу трох гадоў будуць адсочваць сваіх выпускнікоў. Маніторыць, наколькі задаволены тыя атрыманай адукацыяй, ці дынамічна прасоўваюцца па кар'ернай лесвіцы. На думку Уладзіміра Валеткі, такі праект дапаможа ў распрацоўцы сістэмы прадбачання будучых кваліфікацый.

Разам з тым стапрацэнтна спрагназаваць патрэбы эканомікі ў кадрах складана. У міністэрстве заўважаюць, што фактычна ніводная краіна ў свеце на сёння не вырашыла гэта пытанне.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

ТАЙНА ЗА СЯМЮ ПЯЧАТКАМІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Многіх, безумоўна, цікавіць, а ці можна падкарэктаваць вынікі асобных удзельнікаў тэсціравання на этапе праверкі іх работ? Гэта мы і вырашылі высветліць у арганізатараў ЦТ.

Дарэчы, дастаўкай матэрыялаў цэнтралізаванага тэсціравання ўжо не першы год займаецца фельд'егерская служба, якой давяраюць дыпламатычную перапіску і дзяржаўныя сакрэты. Яны дастаўляюцца ў апламбаваных сумках накшталт інкасатарскіх. У Рэспубліканскім інстытуце кантролю ведаў працуе камісія, у функцыі якой уваходзіць пералічыць усе дастаўленыя пакеты, і, так бы мовіць, іх легалізаваць. Мяркуеце, што гэта простая работа? Дарэмна, паколькі на масавых дысцыплінах ЦТ задзейнічана больш за тысячу экзаменацыйных аўдыторый... Далей пакеты па ланцужку перадаюцца ў іншы пакой, дзе распячатваюцца (без прысутнасці пабочных асоб), і гэты факт фіксуецца ў журналах, якія ляжаць побач з кожным сканерам. Увогуле ўсе офісныя і тэхнічныя памяшканні ў інстытуце забяспечаны магутнай сістэмай відэаназірання, якая дазваляе назапашваць вялізны аб'ём відэаінфармацыі, і калі ўзнікне патрэба, можна заўсёды паглядзець, што адбывалася ў тым ці іншым памяшканні ў пэўны дзень у прысутнасці работнікаў інстытута і пасля таго, як яны яго пакінулі.

Адкуль бяруцца дзесяць дзён?

Для сканіравання бланкаў выкарыстоўваюцца шэсць высакахуткасных сканераў, якія дазваляюць за суткі апрацаваць 50 тысяч асобнікаў. Гэтай хуткасці дастаткова для таго, каб забяспечыць наступны этап работы — верыфікацыю, якая аднімае значна больш часу. Прычым, скануюцца ў абавязковым парадку як запоўненыя, так і незапоўненыя, але пагашаныя бланкі, а таксама бланкі абітурыентаў, якія былі адхіленыя ад удзелу ў ЦТ. Гэта робіцца, каб пераканацца, што ні адзін бланк не застаўся за сценамі інстытута, хоць выкарыстаць яго ў зламыснікаў усё адно не атрымалася б, паколькі ўсе бланкі маюць скразную нумарацыю. І для работнікаў інстытута не праблема прасачыць, у якім пункце тэсціравання і ў якой аўдыторыі знаходзіўся той ці іншы бланк.

У такіх сейфах захоўваюцца рабочыя матэрыялы, якія яшчэ не сталі тэставымі заданнямі. Па сейфе на кожны прадмет. Доступ да сейфа мае толькі адзін чалавек — метадыст.

Папяровыя бланкі адказаў захоўваюцца да 31 снежня бягучага года, а электронныя выявы — 75 гадоў. Далей работа ідзе толькі з электроннымі выявамі.

Не ўсе разумеюць, чаму вынікаў тэсціравання даводзіцца чакаць да дзесяці дзён. Як высвятляецца, працэс праверкі работ стрымлівае верыфікацыя, якая ажыццяўляецца выключна ў інтарэсах абітурыентаў. Праблема ў тым, што сучаснае праграмнае забеспячэнне не гарантуе стапрацэнтную якасць пераводу рукапіснага тэксту ў электронны фармат (асабліва калі чорнае чарніла ў гелевай ручцы мае серабрыстае адценне). Таму задача верыфікатараў — прасачыць за правільнасцю распазнавання сімвалаў на бланках. Скажам, камп'ютар можа прыняць лічбу «3» за лічбу «8», ці лічбу «1» за лічбу «7», калі яна напісана неакуратна. Чалавек гэта бачыць і папярэджвае магчымую памылку.

Арганізатары ЦТ канстатуюць, што акуратнасцю абітурыенты, на жаль, не вылучаюцца, а многія і ўвогуле замест друкаваных літар выкарыстоўваюць прапісныя. Ці, напрыклад, камп'ютар можа няправільна «прачытаць» прозвішча абітурыента, таму і сертыфікат будзе выпісаны затым з памылкай у прозвішчы ці ў пашпартных звестках. Прыкладна кожны дваццаты абітурыент дапускае ў вобласці рэгістрацыі хоць бы адну памылку. Некаторыя ўмудраюцца дапусціць памылкі ў вобласці рэгістрацыі ва ўсіх трох тэставых работах. А ёсць абітурыенты, якія ўвогуле забываюць з-за хвалявання запоўніць у бланку вобласць рэгістрацыі. Пэўная колькасць абітурыентаў здаюць абсалютна чысты бланк адказаў, прычым і на «чарнавіку» не назіраецца «слядоў» інтэлектуальнай работы.

Курцы не дапускаюцца

Усяго на верыфікацыі задзейнічаны каля 300 чалавек, пераважна студэнткі (паколькі дзяўчаты больш падыходзяць для манатоннай работы) і маладыя педагогі. Верыфікацыя патрабуе максімальнай канцэнтрацыі ўвагі, таму рабочая змена доўжыцца чатыры гадзіны. З 9 гадзін раніцы да 21 гадзіны за камп'ютарнай тэхнікай змяняюцца тры змены. Дарэчы, для студэнтаў гэта добры спосаб падзарабіць. Але да прэтэндэнтаў ёсць два асноўныя патрабаванні — яны не павінны курыць (інстытут — зона, свабодная ад курэння) і не могуць удзельнічаць у гэтым годзе ў цэнтралізаваным тэсціраванні. З няўважлівымі верыфікатарамі дагавор могуць скасаваць — гэта не тое месца, дзе можна працаваць нядбайна.

«А ці могуць аператары ўмяшацца ў працэс праверкі тэставых заданняў?» — цікавімся мы ў арганізатараў ЦТ

«Ні ў якім разе! Людзі, што сядзяць на верыфікацыі, толькі дапамагаюць у распазнаванні рукапісных сімвалаў, — тлумачаць у інстытуце. — Камп'ютар выдзяляе чырвоным кожны знак, які выклікае ў яго пытанні, і задача верыфікатара — падказаць яму правільны. Ім дазваляецца ўносіць толькі такога роду праўкі, а свае знакі яны ўнесці не могуць, бо праграмнае забеспячэнне запамінае любое зробленае імі выпраўленне. Кожны верыфікатар працуе пад сваім паролем. Прычым верыфікацыя праводзіцца не менш як тры разы рознымі людзьмі, і фактычна адзін кантралюе другога. А ў сховішчы ёсць яшчэ і папяровы бланк адказаў, які можна ў спрэчнай сітуацыі зверыць з электроннай выявай».

Дастаўкай матэрыялаў ЦТ займаецца фельд'егерская служба, якой давяраюць дыпламатычную перапіску і дзяржаўныя сакрэты. Яны дастаўляюцца ў апламбаваных сумках накшталт інкасатарскіх.

І яшчэ адзін важны момант: верыфікатары не бачаць заданняў і не ведаюць правільных адказаў. Ключ з эталоннымі адказамі з'яўляецца ў самы апошні момант, усе заданні «ўзважваюцца» (ацэньваецца ўзровень іх складанасці для абітурыентаў у залежнасці ад колькасці тых, хто з імі справіўся) і толькі тады выстаўляюцца балы.

А раптам пашанцуе?

Некаторых абітурыентаў і педагогаў цікавіць, чаму час, адведзены на тэсціраванне па розных прадметах, вагаецца ад 90 да 180 хвілін?

Для дастаўкі тэстаў ва ўсе аўдыторыі, дзе праходзіць тэсціраванне, рыхтуюцца спецыяльныя пакеты з сакрэтнай стужкай, якія проста немагчыма ўскрыць непрыкметна. Як толькі цэласнасць стужкі парушаецца, на ёй праступаюць схаваныя ад вачэй сімвалы.

— Тое, што працягласць тэставага часу складае 90, 120, 150 і 180 хвілін па розных групах прадметаў, а колькасць заданняў у тэстах вагаецца ад 30 (па фізіцы і матэматыцы) да 60 (па замежнай мове), з'яўляецца вынікам праведзенай намі апрабацыі гэтых паказчыкаў падчас рэпетыцыйнага і пробнага тэсціравання, — тлумачыць **дырэктар Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў Мікалай ФЯСЬКОЎ**. — Дарэчы, гэтыя паказчыкі амаль цалкам суадносяцца з такімі ж параметрамі ў абсалютнай большасці краін, дзе праводзяцца іспыты ў тэставай форме. Так, напрыклад, тэарэтычныя і практычныя назіранні сведчаць, што адведзены на выкананне тэста час не павінен перавышаць тры гадзіны, інакш абітурыенты стамляюцца, што не дазваляе ім якасна выканаць заданні. Ды і вынікі нашага маніторынгу часу, які абітурыенты трацяць на тэсціраванне, сведчаць, што па фізіцы і матэматыцы толькі асобныя абітурыенты працуюць у аўдыторыі ўсе тры гадзіны. Павелічэнне часу можа пры пэўных умовах прывесці да стамлення абітурыентаў, што, у сваю чаргу, адаб'ецца на выніках тэсціравання. Да таго ж празмерна доўгі час можа прывесці і да з'яўлення вялікай колькасці абітурыентаў з аднолькава высокімі балами, а зусім кароткі час — правакаваць на ўгадванне правільных адказаў.

Дарэчы, тая акалічнасць, што пэўная частка абітурыентаў пачынае пакідаць экзаменацыйныя аўдыторыі ўжо ў першыя 30 хвілін пасля старту тэсціравання, некалькі арганізатараў ЦТ не здзіўляе. «Гэта форма ўступных іспытаў вельмі дэмакратычная, даступная і зручная, таму яна і прыцягвае выпадковых людзей. Абітурыент пазбаўлены асабістага кантакту з экзаменатарам, перад якім было б сорамна распісацца ў сваім невуцтве, — падзяліўся сваім бачаннем сітуацыі Мікалай Фяськоў. — А вось зайсці ў экзаменацыйную аўдыторыю, зазірнуць у тэст, выбраць некалькі, як ім падаецца, правільных адказаў, не праблема. А раптам з мінімальным балам пашанцуе прайсці хоць на якую-небудзь спецыяльнасць? Такія думкі, на жаль, таксама ў маладзёжным асяроддзі прысутнічаюць».

Мікалай Фяськоў паабяцаў, што да заканчэння тэрмінаў прыёму дакументаў у вышэйшыя навучальныя ўстановы ў продажы з'явяцца зборнікі тэстаў па ўсіх прадметах з «ключамі» (адказамі на кожнае заданне тэстаў да ўсіх 10 варыянтаў). Адпаведна кожны ўдзельнік тэсціравання зможа самастойна або з педагогам прааналізаваць свае памылкі.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by
Фота прадастаўлены Рэспубліканскім інстытутам кантролю ведаў.

■ А па руках!

ЗА СПІСВАННЕ НА ЭКЗАМЕНЕ — ПАЗБАЎЛЕННЕ ВОЛІ

Пасля распаду Савецкага Саюза ўсе рэспублікі пачалі ўкараняць незалежныя працэдуры экзаменаў. Прычына — непразрыстая сістэма ўступных іспытаў у ВНУ. Праўда, для таго, каб забяспечыць інфармацыйную бяспеку, кожная краіна распрацоўвае свае падыходы...

Так, у Арменіі тыраж і падрыхтоўка экзаменацыйных матэрыялаў ажыццяўляюцца за межамі краіны. Захоўванне экзаменацыйных матэрыялаў адбываецца пры падтрымцы банкаўскай сістэмы краіны. Усе іспыты праводзяцца ва ўмовах аснашчэння кожнага экзаменацыйнага цэнтра тэхнічнымі сродкамі глушэння сувязі і відэаназірання. Ход правядзення экзаменаў у аўдыторыях шырока асвятляецца з дапамогай анлайн-трансляцый у агульнадаступных месцах.

Пры правядзенні нацыянальнага тэсціравання ў Казахстане, якое спалучае выніковую атэстацыю выпускнікоў з уступнымі экзаменамі ва ўстановы больш высокай ступені навучання, захоўванне і дастаўка экзаменацыйных матэрыялаў ажыццяўляюцца пад кантролем Камітэта нацыянальнай бяспекі. Асаблівасцю правядзення адбору прэтэндэнтаў на студэнцкі білет у Казахстане і Азербайджане з'яўляецца здача інтэграванага тэста адразу па чатырохпяці дысцыплінах.

У Азербайджане адбор у ВНУ праводзіцца па чатырох групах спецыяльнасцяў. Яны адрозніваюцца наборам экзаменацыйных прадметаў. Скажам, пры паступленні на гуманітарныя, педагагічныя спецыяльнасці, музыку і мастацтва абітурыенты здаюць родную мову, літаратуру, матэматыку, гісторыю і замежную мову. Увогуле матэматыку здаюць усе абітурыенты, незалежна ад выбару будучай прафесіі. Гэта зроблена для таго, каб сфарміраваць у вучняў сур'ёзнае стаўленне да ўсіх школьных дысцыплін, а не толькі да прадметаў, якія маюць непасрэднае дачыненне да будучай прафесіі...

Вельмі сур'ёзна ставяцца да агульнадзяржаўнага экзамену — «гакаа» — у Кітаі. Традыцыйна экзамен праводзіцца ва ўсіх кітайскіх школах у адзін час. Школьнікам дазваляецца ўзяць з сабой толькі ручку, аловак, гумку, лінейку і цыркуль. Нават пітную ваду ў бутэльках праносіць не дазваляецца. У экзаменацыйных памяшканнях знаходзяцца дэтэктары, камеры і глушыльнікі мабільных сігналаў. За экзаменамі не могуць назіраць настаўнікі, якія вучылі гэтых дзяцей — іх замяняюць староннія людзі. Іспыты займаюць два дні. Раніцай першага 2,5 гадзіны адводзіцца на адказы на пытанні па літаратуры і кітайскай мове, а пасля абеду — па замежнай мове і матэматыцы. У другі дзень здаецца яшчэ адзін з абавязковых прадметаў, а таксама адзін з прадметаў на выбар, які залежыць ад выбранай вучнем ВНУ. Вынікі разлічвае камп'ютарная праграма — гэта робіцца для выключэння чалавечага фактару. Агульнадзяржаўны экзамен лічыцца надзвычай сур'ёзным, паколькі вызначае ўсё далейшае жыццё чалавека. Правал пры яго здачы гарантуе працу на нізкіх пасадах і незадаволенасць сям'і. За спісванне абітурыент можа атрымаць нават турэмны тэрмін.

А выпускнікі ў Францыі напрыклад, больш за ўсё баяцца экзамену на ступень бакалаўра. Гэта нешта накшталт расійскага ЕГЭ. Паспяховая здача «бака», як называюць яго французы, забяспечвае гарантаванае паступленне ва ўсе ўніверсітэты краіны. Гэта значыць, што студэнту застанецца толькі напісаць заяву ў ВНУ аб жаданні вучыцца. Вышэйшыя навучальныя ўстановы Францыі павінны браць усіх ахвотных, аднак у самых прэстыжных універсітэтах усё ж такі ёсць негалосны адбор па выніках «бака».

Для паступлення ў ВНУ Ізраіля вучні здаюць псіхаметрычны экзамен, вынікі якога лічацца сапраўднымі яшчэ 7 гадоў! Прымаць у ім удзел можна колькі заўгодна раз, але паміж спробамі яго здаць павінна прайсці не менш за паўгода. Экзамен уяўляе сабой тэсты па трох кірунках: вербальнае мысленне, колькаснае мысленне (ацэньваюцца матэматычныя здольнасці) і англійская мова. На пытанні прапануюцца чатыры варыянты адказаў. Практыка паказала, што псіхаметрычны экзамен апраўдаў сябе: у большасці выпадкаў абітурыенты, якія атрымалі высокую ацэнку, дасягаюць лепшых поспехаў у вучобе, чым тыя, хто атрымаў нізкую ацэнку. Аднак такі тып экзамену часта падвяргаецца крытыцы. Ёсць меркаванне, што ён дыскрымінуе людзей з пэўным тыпам мыслення, адрозным ад тыпу мыслення складальнікаў экзамену.

А вось і зусім «свежая» навіна з экзаменацыйнага фронту: **улады Алжыра былі вымушаны часова заблакіраваць доступ да сацыяльных сетак па ўсёй краіне, каб не даць магчымасць карыстацца падказкамі на іспытах у сярэдніх школах**. Амаль палова вучняў была вымушана пераздаць экзамен на атэстат аб сярэдняй адукацыі з-за скандалу з уцечкай у інтэрнэт экзаменацыйных заданняў.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика	- капитальное строение, инв. № 451/С-228 (назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – здание АБК), площадью 148,1 кв.м, расположенное по адресу: Новоельнянский с/с, г.п. Новоельня, ул. Заводская, д. 2. Составные части и принадлежности: электрическая сеть, водопроводная сеть, канализационная сеть. - капитальное строение, инв. № 451/С-231 (назначение – здание специализированное коммунального хозяйства, наименование – котельная), площадью 339,3 кв.м, расположенное по адресу: Новоельнянский с/с, г.п. Новоельня, ул. Заводская, д. 2. - капитальное строение, инв. № 451/С-230 (назначение – сооружение неустановленного назначения, наименование – компрессорная), площадью 67,2 кв.м, расположенное по адресу: Новоельнянский с/с, г.п. Новоельня, ул. Заводская, д.2. - капитальное строение, инв. № 451/С-226 (назначение – сооружение специализированное энергетики, наименование – трансформаторная подстанция), площадью 46,6 кв.м с трансформатором ТМ-400/10/0,4, расположенное по адресу: Новоельнянский с/с, г.п. Новоельня, ул. Заводская, д. 2, корп. 3. - капитальное строение, инв. № 451/С-14167 (назначение – сооружение специализированное железнодорожного транспорта, наименование – внутриплощадочный ж/д путь), площадью 420,2 кв.м, расположенное по адресу: Новоельнянский с/с, г.п. Новоельня, ул. Заводская, д.2. Составные части и принадлежности: линейная часть подъездного железнодорожного пути, стрелочный перевод, железнодорожный переезд.
Земельный участок, на котором расположен объект	- кадастровый номер 422356300002000075 (назначение – размещение промышленных объектов), площадью 3,3565 га, расположенном по адресу: Новоельнянский с/с, г.п. Новоельня, ул. Заводская, д. 2. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охранных зонах линий электропередачи, площадью 0,051 га. - кадастровый номер 422356300002000753 (назначение – земельный участок для размещения объектов железнодорожного транспорта), площадью 0,0119 га, расположенном по адресу: Новоельнянский с/с, г.п. Новоельня, ул. Заводская, д. 2/1.
Начальная цена продажи	254 257 080 (двести пятьдесят четыре миллиона двести пятьдесят семь тысяч восемьдесят) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	12 712 854 (двенадцать миллионов семьсот двенадцать тысяч восемьсот пятьдесят четыре) белорусских рубля
Продавец	ОАО «Дорожно-строительный трест № 6», 230026, г. Гродно, ул. Победы, 13, тел. 54-31-08, факс 8-017-210-84-14
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 45-05-38, 41-98-32
Условия аукциона	Возмещение победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) затрат Продавца на организацию и проведение аукциона, в том числе затрат по уплате вознаграждения организатору аукциона в размере 3% от конечной цены продажи объекта.
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.
Аукцион состоится 14 июля 2016 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209	
К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. **Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 25.08.2015 г.**	
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)	
Последний день приема заявлений – 11 июля 2016 г. до 15.00	

Телефон для справок: 45-05-38, 41-98-32 –
Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
http://grodnoino.by/

УНП 101015738

РУП «Белпочта»

ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПЕРЕГОВОРОВ ПО ВЫБОРУ ПОДРЯДНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

для выполнения ремонтно-строительных работ на объекте «Текущий ремонт отделения почтовой связи №123, расположенного по ул. Богдановича, 53 в г. Минске».

Процедура переговоров состоится «29» июня 2016 года в 11.00 по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 10.

Контакты для получения дополнительной информации: отдел капитального строительства РУП «Белпочта» – тел.: 293-55-29, 327-03-20.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ПОМЕЩЕНИЯ

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, местонахождение объекта	Право заключения договора аренды сроком 5 лет капитального строения, инв. № 400/С-93365 (назначение – здание специализированное железнодорожного транспорта, наименование – пункт техобслуживания погрузчиков), общей площадью 219,0 кв.м по адресу: г. Гродно, ул. Аульская, 16А
Начальная цена продажи	1 787 040 (один миллион семьсот восемьдесят семь тысяч сорок) белорусских рублей с учетом НДС
Коэффициент к базовой арендной величине по договору аренды	0,3 х 0,8 х 1,0. Размер ежемесячной арендной платы – 0,24 базовой арендной величины за 1 кв.м.
Сумма задатка	178 704 (сто семьдесят восемь тысяч семьсот четыре) белорусских рубля
Продавец	УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги» Барановичский грузовой центр транспортной логистики, 225413, г. Барановичи, ул. Брестская, 272. Тел. 8-0163-49-27-28
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб.209, тел. 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	Целевое назначение арендуемых помещений – складское помещение, производственное помещение
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора аренды	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.
Аукцион состоится 26 июля 2016 г. в 14.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3	
К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: - заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; - *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; - *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; - *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: - представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; - физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; - представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.	
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)	
Последний день приема заявлений – 20 июля 2016 г. до 15.00	

Телефон для справок: 45-05-38 –
Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
http://grodnoino.by/

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 450/С-204 (назначение – здание гаража-базы), площадью 128,0 кв.м, расположенное по адресу: г. Слоним, ул. Красноармейская, 305Б. Составные части и принадлежности: пристройка
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 425450100001008024 (назначение – земельный участок для использования по назначению), площадью 0,3139 га, расположенный по адресу: г. Слоним, ул. Красноармейская, 305Б
Начальная цена продажи	214 623 600 (двести четырнадцать миллионов шестьсот двадцать три тысячи шестьсот) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	21 462 360 (двадцать один миллион четыреста шестьдесят две тысячи триста шестьдесят) белорусских рублей
Условия аукциона	Возмещение победителем аукциона затрат по оценке объекта недвижимости в сумме 3 665 472 рубля, в том числе НДС 610 912 рублей
Продавец	Филиал «Строительно-монтажное управление № 4» ОАО «Белсельэлектросетьстрой», 230003, г. Гродно, ул. Скидельское шоссе, 18, тел. 75-55-70, факс 75-55-66
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 45-05-38
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка 153001739, УНП 500833225
Аукцион состоится 27 июля 2016 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209	
К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя - доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.	
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)	
Последний день приема заявлений – 21 июля 2016 г. до 15.00	

Телефон для справок: 45-05-38, 41-98-32 –
Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
http://grodnoino.by/

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. № 440/С-11644 (назначение – сооружение неустановленного назначения, наименование – рынок), площадью 0,0 кв.м, расположенное по адресу: г. Ошмяны, ул. Первомайская, рынок. Составные части и принадлежности: асфальтобетонное покрытие (площадью 3678 кв.м), крытые столы (2 шт.), туалет блочный, калитка металлическая (4 шт.), ворота металлические (2 шт.), забор ж/б (длина 239,89 м).
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 424950100001002619, площадью 0,3932 га, (назначение – размещение коммерческих, оздоровительных, культурных, торговых, бытовых объектов) по адресу: г. Ошмяны, ул. Первомайская, б/н.
Начальная цена продажи	1 167 282 000 (один миллиард сто шестьдесят семь миллионов двести восемьдесят две тысячи) белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	58 364 100 (пятьдесят восемь миллионов триста шестьдесят четыре тысячи сто) белорусских рублей
Условия аукциона	Сохранение рынка и проведение его реконструкции
Продавец	Ошмянский филиал Гродненского областного потребительского общества, 231103, г. Ошмяны, ул. Советская, 130, 8-01593-4-44-84
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 41-98-32, 45-05-38
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012579170017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка 153001739, УНП 500833225
Аукцион состоится 25 июля 2016 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209	
К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица; *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.	
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)	
Последний день приема заявлений – 20 июля 2016 г. до 15.00	

Телефон для справок:45-05-38, 41-98-32 –
Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
http://grodnoino.by/

Прывабнасць Глускага краю

Глускі раён — скарбніца непаўторнай прыроды і маляўнічых мясцін. І гэта не выпадкова, бо тут удзяляецца вялікая ўвага захаванню высокага ўзроўню экалогіі. Акрамя таго, у раёне добра развітыя кірункі сельскай гаспадаркі, турызму, ёсць свае прадпрыемствы, знакамітыя на ўсю краіну. Нездарма карэспандэнты «Звязды» бліжэй пазнаёміліся з гэтым маляўнічым месцам.

Намеснік старшыні Глускага райвыканкама Дзмітрый ЦІМЧАНКА.

НА ЎСКРАЙКУ ПАЛЕССЯ

Камандзіроўка ў Глуск. Так пачаўся адзін з працоўных тыдняў журналіста. Напярэдадні я старанна шукаў інфармацыю пра гэтае месца. Аказалася, гарадскі пасёлак Глуск знаходзіцца не так ужо і далёка ад Мінска — крыху менш за 180 км. Ён жа з'яўляецца адміністрацыйным, культурна-бытавым і гаспадарчым цэнтрам усяго Глускага раёна, які раскінуўся ў паўднёва-заходняй частцы Магілёўскай вобласці, у межах Цэнтральнабярэзінскай раўніны і Прыпяцкага Палесся на тэрыторыі 1336 кв. км. У раёне пражывае 13 994 чалавекі, з якіх крыху больш за палову жывуць у Глуску. Раён мяжуе з Любанскім і Старадарожскім раёнамі Мінскай вобласці, Бабруйскім і Асіповіцкім Магілёўскай вобласці і з Акцябрскім раёнам Гомельскай вобласці.

Падчас непрацяглай «рэкагнасцыроўкі» таксама атрымалася даведацца, што на тэрыторыі раёна знаходзяцца вялікія залежы торфу, калійных соляў, сапрапелю. З 1980 года там вядзецца прамысловая здабыча нафты. Пры гэтым усё адбываецца без парушэння экалагічнага становішча, што немалаважна, бо асноўным багаццем раёна лічыцца менавіта прырода. Добрыя ўмовы створаны і для развіцця сельскай гаспадаркі — у аграпрамысловы комплекс раёна ўваходзяць 2 сельскагаспадарчыя кааператывы, адкрытыя акцыянерныя таварыствы «Глуская Зара», «Аграфірма «Слаўгарадскі», «Эксперыментальная база «Глуск», «Глускі райаграпрамтэхзабеспячэнне», а таксама прадпрыемствы, якія абслугоўваюць сельскую гаспадарку. Згодна з праграмай адраджэння і развіцця вёскі на тэрыторыі раёна добраўпарадкавалі 8 аграгарадкоў: Заеліца, Катка, Клетнае, Калацічы, Бярозаўка, Турыно, Засценак Усцярхі і Завалочыцы. Добра развітая інфраструктура для турызму, палявання, рыбнай лоўлі. Увогуле, гэта маляўнічы гасцінны куток, дзе мы збіраліся правесці сваіх некалькі працоўных дзён.

ПЛЕЯДА ЗЕМЛЯКОЎ

Глуск — дагледжанае мястэчка. Датай яго заснавання лічыцца 1396 год. Размяшчэнне на скрыжаванні адразу некалькіх важных дарог і суднаходнай рацэ Пціч зрабіла гэтае месца адным з цэнтраў рамяства і гандлю. У 1525 годзе Глуск атрымаў права на правядзенне кірмашоў, а ўжо ў XVII стагоддзі тут быў узведзены мураваны замак, ад якога сёння, на жаль, мала што засталося. У краязнаўчым музеі расказалі, што тэрыторыя, на якой сёння размешчаны гарадскі пасёлак, перажыла набегі крымскіх татараў, пацярпела падчас «казацкай вайны» 1648 года і вайны Расіі з Рэччу Паспалітай. У 1812 годзе ў ваколіцах адбылася бітва паміж польскімі войскамі і атрадам рускага генерала Эртэля. Аб драматычным мінулым раёна нагадваюць 26 помнікаў археалогіі ды царква Святых Касмы і Даміяна ў вёсцы Гарадок.

Глуская зямля падарыла свету цэлую плеяду знакамітых імёнаў: гэта вядомы мастак XVII–XVIII стст. Аляксандр Тарасевіч, байкапісец Альгерд Абуховіч, вядомыя беларускія паэты Сяргей Грахоўскі, Янка Бобрык, пісьменнік Навум Сандамірскі, заслужаны ўрач БССР Аляксандр Сямёнаў, чыё імя носяць вуліца і бальніца, народны артыст Беларусі Валерый Іваноў, прафесар Еўрапейскай акадэміі мастацтваў Вячаслаў Захарынскі.

Найвышэйшай узнагароды за воінскую доблесць — звання Героя Савецкага Саюза — удастоены Сцяпан Антонавіч Калінкоўскі, Ульян Аляксандравіч Рыбак, двойчы ўдастоены звання Героя Савецкага Саюза Сцяпан Фёдаравіч Шутаў.

БАГАЦЦЕ ДЛЯ ГАСПАДАРОЎ

Глускі раён багаты не толькі падзеямі гістарычнага мінулага, але і тым, што створана сёння. За сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі замацавана 40,8 тысячы га сельгасугоддзяў, у тым ліку 20,4 тысяч га раллі. У гаспадарках працуюць 1065 чалавек. На Глушчыне вырошчваюць элітнае насенне збожжавых і зернебабовых культур, а таксама бульбы. Займаюцца гэтым на ААТ «Эксперыментальная база «Глуск». На базе таварыства «Глуская Зара» ёсць комплекс па адкорме буйной рагатай жывёлы на 3200 галоў. Усяго ў сельгасарганізацыях ёсць 21 малочнатаварная ферма, у тым ліку большая частка з іх ужо аснашчаны сучаснымі даільнымі заламі.

Восенню 2015 года ў аграфірме «Слаўгарадскі» заклалі 5 га парэчкі і спыняцца на дасягнутым не збіраюцца. Сёлета плануюць пашырыць плошчу ягадніку да 15 га, тым больш што захаваць і рэалізаваць ягады можна адразу ў раёне: менавіта ў раённым цэнтры знаходзіцца цэх замарозкі Глускага райспажыўтаварыства, якое добра вядомае не толькі ў краіне, але і за яе межамі.

Як расказала намеснік старшыні Глускага райвыканкама Алена Булатоўская, у раёне 18 сялянска-фермерскіх гаспадарак, за якімі замацавана 1100 га ўгоддзяў. У асноўным яны займаюцца вытворчасцю прадукцыі раслінаводства, у прыватнасці гародніны: вырошчваюць моркву, буракі, цыбулю, бульбу, збожжавыя і зернебабовыя. Летась вырасцілі 12 755 тон агародніны, што на 22% больш, чым пазалетась. Ураджайнасць па мерках краіны даволі добрая — 437 ц/га. Многія гападаркі маюць свае сховішчы для гародніны. У 2016 годзе арганізавалася сялянска-фермерская гаспадарка «Дуброўская гародніна», якая таксама зоймецца яе вытворчасцю. А новая фермерская гаспадарка «Яблык-Агра» плануе сёлета пасадзіць яблыневы сад на плошчы 6 га.

Тут на базе Веснаўскага дома-інтэрната ўвасабляецца ўнікальны для краіны праект па сацыяльнай адаптацыі дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. Выхаванцам дапамагаюць не толькі прыстасоўвацца да жыцця ў грамадстве, але і даюць магчымасць навучыцца працаваць і зарабляць у сталярным цэху. Тут яны сваімі рукамі ствараюць сталярныя вырабы, а потым прадаюць іх. У цэлым аздараўленню і рэабілітацыі ў раёне спрыяе добрая экалагічная абстаноўка. Нездарма менавіта тут знаходзяцца абласны дзіцячы цэнтр медыцынскай рэабілітацыі «Космас» і аздараўленчыя лагеры «Гарадок» і «Пціч».

Свята-Богаяўленскі храм знаходзіцца ў новым жылым раёне Глуска.

Прыродныя багацці дазваляюць развівацца турыстычнай сферы. У раёне зарэгістравана 12 аграсядзіб, функцыянуе Дом рыбака ў аграгарадку Заеліца і Дом паляўнічага ў вёсцы Даколь, дзе ёсць усё неабходнае для адпачынку ў добрай кампаніі. Акрамя таго, распрацаваны 4 турыстычна-экскурсійныя маршруты: 2 пешыя і 2 водныя.

З ПРЫЦЭЛАМ НА ЭКСПАРТ

У раёне ёсць прадпрыемствы, якія працуюць на экспарт.

Калі вам патрэбныя маленькія спружыны з высокай нагрузкай або складанай геаметрыі з высокімі дынамічнымі характарыстыкамі — тады вам на прадпрыемства «Тэхнатрансдэталь». Яно адкрылася яшчэ ў 2000 годзе і ўжо сёння адно з вядучых у раёне. Спецыялізуецца «Тэхнатрансдэталь» не толькі на розных відах спружын (кшталту конусных, бочкападобных, цыліндрычных, сціскання, расцяжэння з рознай формай зачэпу, заклёпванняў), але і на разнастайных вырабах з дроту. Прадпрыемства працуе як на ўнутраны рынак, так і на экспарт.

На прадпрыемстве «Дока-Дрэў» займаюцца выпускам прадукцыі дрэваапрацоўкі: мэблевага шчыта, пілаванай шпоны, паркетнага фрыза і міжпакаёвых дзвярэй з масіву дубу. Вытворчасць сарыентавана на экспарт у краіны Еўрасаюза, але і айчынным пакупнікам ніколі не адмовяць.

Старшыня райвыканкама Уладзімір Царыкаў адзначыў, што цяпер у раёне пачалі рэалізацыю інвестпраекта па арганізацыі дрэваапрацоўчай вытворчасці дзякуючы прадстаўнікам малога бізнесу з фірмы «МансіЁн». Рэалізацыя гэтага інвестпраекта пройдзе ў тры этапы: рамонт будынкаў, устаноўка абсталявання і вытворчасць гатовых вырабаў з сухога драўнянага матэрыялу. Прадпрыемства ўжо на пачатковым этапе плануе працаваць не толькі на ўнутраны рынак, але і пастаўляць прадукцыю за мяжу.

ПРЫНАДА ДЛЯ ІНВЕСТАРА

У канцы лістапада 2014 года ў Глускім раёне адкрыўся свінакомплекс «Поблінскі». Гэта ўдалося дзякуючы ініцыятыве дырэктара комплексу Дзмітрыя Яшчанкава, які прыехаў сюды з Мінска, і падтрымцы мясцовых уладаў. Дырэктар свінакомплексу ствараў новыя працоўныя месцы для 10 чалавек. Цяпер кіраўнік прадпрыемства ўжо плануе павялічыць пагалоўе свіней да дзвюх тысяч. А гэта новыя працоўныя месцы і паступленні ў бюджэт раёна.

«Мы рады бачыць у сябе ініцыятыўных людзей. У раёне разглядаюцца любыя інвестыцыйныя прапановы, і прадстаўнікі ўлады заўсёды адкрытыя да супрацоўніцтва», — патлумачыла Алена Булатоўская.

Інвеставаць тут цікава ў турыстычную сферу, дзе ўжо цяпер гатовы прымаць у сябе турыстаў круглы год. Прызнаюся, далёка не ўсюды ў Беларусі можна знайсці такую прыродную разнастайнасць: запаведныя дубровы, якія захоўваюць таямніцы мінулых стагоддзяў, сасновыя бары, багатыя ягадамі і грыбамі. Акрамя таго, падарожнікаў можа зацікавіць і возера з красамоўнай назвай Выгада. І справа не толькі ў яго чыстай вадзе. Найбольшую прывабнасць мае радовішча сапрапелю, які можна выкарыстоўваць у лячэбных мэтах. Для распрацоўкі гэтага кірунку тут таксама чакаюць інвестара, які б паставіў яго на «камерцыйныя рэйкі».

Дарэчы пра рэйкі — Глускі раён досыць аддалены ад чыгунак. Таму тут таксама сур'ёзна задумваюцца аб прыцягненні інвестара ў сферу лагістыкі. Вось і атрымліваецца, што турызм, аздараўленне, лагістыка, сельская гаспадарка — прыцягальныя напрамкі для развіцця прыватнай ініцыятывы.

Аб'ездзіўшы раён, мы з фатографам зноў вярнуліся ў Глуск, дзе правялі яшчэ адзін дзень, каб лепей адчуць аўру гарадскога пасёлка. Ужо пакідаючы яго, сышліся на думцы, што ёсць у гэтым месцы свая магія. Гэта мясціна, дзе любы, нават малазнаёмы чалавек ставіцца да цябе з разуменнем і асаблівай непаўторнай гасціннасцю. Тое месца, куды хочацца вяртацца.

Ілья КРЫЖЭВІЧ.
kryzhevich@zviazda.by

Макет старажытнага замка на тэрыторыі гістарычнага замчышча.

Фота Надзеі БУЖАН.

Глускае раённае спажывецкае таварыства па выніках мінулага года па фінансавых паказчыках заняла 4-е месца ў вобласці і ўвайшло ў дзясятку найлепшых прадпрыемстваў краіны.

КАРЫСНЫЯ ПРЫСМАКІ

Нашы чарніцы ведаюць нават у Амерыцы

СЛАВУТЫ КОШЫК

Сёння Глускаму спажывецкаму таварыству належаць ні многа ні мала 47 гандлёвых аб'ектаў, 19 аб'ектаў грамадскага харчавання, хлебная пякарня, кандытарская, участак па вытворчасці рыбнай прадукцыі, мясных паўфабрыкатаў. Акрамя ўсяго іншага, таварыства займаецца вытворчасцю прадукцыі глыбокай замарозкі. Дарэчы, пра апошнюю: калі ў жыхароў Глуска спытаць, што вылучае гарадок сярод усіх іншых, то ў першую чаргу яны згадваюць не ўнікальнасць прыроды або архітэктуру, а называюць брэнд цэха замарозкі райспажыўтаварыства «Глускі кошык».

Юрысконсульт Глускага райспажыўтаварыства Ала ІЛЬЮШЧЭНЯ мае ганаровае званне «Чалавек года».

«І гэта сапраўды гучны брэнд, — расказвае юрысконсульт Глускага райспажыўтаварыства Ала Ільюшчэня. — У нашай краіне ўсяго 2 такія прадпрыемствы, што займаюцца замарозкай ягад і грыбоў». Дарэчы кажучы, Ала Ільюшчэня летась атрымала ганаровае званне «Чалавек года» ў намінацыі «Найлепшы юрыст». Вось ужо 9 гадоў яна працуе ў таварыстве і займаецца арганізацыяй прававога забеспячэння прадпрыемства. Сюды яна прыйшла якраз тады, калі пачынаў будавацца цэх замаразкі і ствараўся брэнд «Глускі кошык». Яна памятае, як няпроста было выбраць неабходнае абсталяванне і наколькі высокая была адказнасць.

ЗАМАРОЗКА СПЕЦЫЯЛЬНАГА ПРЫЗНАЧЭННЯ

Па словах намесніка старшыні праўлення Глускага райспажыўтаварыства па гандлі Наталлі Талкачовай, на ўзвядзенне вялізнага «халадзільніка» было выдаткавана 10,5 мільярда рублёў. Вынік — створанае з нуля прадпрыемства, дзе ёсць італьянскае, шведскае і расійскае абсталяванне, якое адпавядае ўсім сучасным патрабаванням. У 2007-м узводзіўся будынак цэха, а ўжо праз год «Глускі кошык», умоўна кажучы, да краёў напоўніўся замарожанымі ягадамі і грыбамі. Прадукцыйная магутнасць тэхналагічнай лініі складае 2 тоны глыбокай замаразкі ягад у гадзіну. У цэху модульнага тыпу таксама ўведзены ў дзеянне пяцісекцыйны халадзільнік на 500 тон. Тут перапрацоўваюць і замарожваюць маліны, чырвоныя і чорныя парэчкі, агрэст, журавіны і іншыя ягады, якія растуць у Беларусі, а таксама грыбы з нашых лясоў. Райспажыўтаварыства таксама аказвае паслугі па замарозцы і захоўванні прадукцыі. А ў асноўным цэх працуе сезонна — фактычна толькі 4 месяцы на год. Цяпер стаіць пытанне круглагадовай загрузкі цэха, каб замарожваць не толькі грыбы і ягады, але і розную гародніну. Для гэтага трэба пабудаваць дадатковую вытворчасць, закупіць яшчэ адну высокатэхналагічную лінію.

А пакуль што лета — тут насамрэч самая гарачая пара. Людзі круглыя суткі нарыхтоўваюць ягады: сартуюць, мыюць і замарожваюць. Прычым адбіраюць толькі самыя якасныя. Усе ягады праходзяць працэдуру «шокавай замарозкі», пры гэтым у іх захоўваецца да 90% вітамінаў, а пасля размарожвання прадукт не губляе формы і смаку.

Уся прадукцыя «Глускага кошыка» прадстаўлена на прылаўках краіны. Таксама брэнд можна ўбачыць у Расіі і нават у ЗША. У Амерыцы ягады і грыбы прадпрыемства карыстаюцца павышаным попытам, але дастаўляць іх туды пакуль што праблематычна. У цэлым за 2015 год на экспарт адгружана каля 600 тон прадукцыі — у асноўным на Польшчу і Латвію.

ЯГАДЫ КРУГЛЫ ГОД

Прадпрыемства паспяхова нарыхтоўвае лішкі сельскагаспадарчай і дзікарослай прадукцыі ў насельніцтва. Гэта дазваляе эфектыўна загрузіць магутнасці цэха па замарозцы, ды і зарабіць мясцовым жыхарам. За 2015 год нарыхтавана такой прадукцыі на суму 11,5 мільярда рублёў, што эквівалентна 1,6 млн рублёў на аднаго сельскага жыхара. Такім чынам, прагнознае заданне выканана на 106%, тэмп росту закупак склаў 163%. Найбольш паспяхова за мінулы год нарыхтоўвалася дзікарослая прадукцыя (216 тон), што вышэй за паказчык 2014 года ў 4,3 раза. Дзякуючы такой працы, свежыя ягады і грыбы жыхары Беларусі могуць паспытаць круглы год, а самае важнае — па прымальных цэнах. Уся прадукцыя фасуецца ва ўпакоўку па 450 грам. Без уліку ПДВ за адну порцыю хутказамарожаных чарніц неабходна аддаць прыблізна 24 тысячы рублёў, суніц — 20 тысяч рублёў, вішань — 17 тысяч, чорных і чырвоных парэчак — 11 тысяч, агрэсту — 19 тысяч, малін — 27 тысяч, журавін — 28 тысяч і брусніц — 21 тысячу рублёў. Грыбы фасуюцца ў вядро па 2 кг. На порцыю апенек вы выдаткуеце без ПДВ 74 тысячы рублёў. Больш падрабязна азнаёміцца з актуальнымі цэнамі на прадукцыю «Глускага кошыка» зможаце, калі наведаеце сайт фірмы (http://glusk-lukoshko.by). Там жа вы зможаце даведацца, дзе менавіта можна набыць замарожаныя грыбы і ягады непадалёк ад вашага месца жыхарства.

Брэнд цэха замарозкі райспажыўтаварыства «Глускі кошык» вядомы далёка за межамі раёна.

ХЛЕБ ТУТ ПАВАЖАЮЦЬ

Асобна хочацца расказаць і пра хлеб, які выпякаюць на прадпрыемстве Глускага райспажыўтаварыства. Да яго тут ставяцца з асаблівым клопатам. Наталля Талкачова патлумачыла, што за якасцю хлебабулачнай прадукцыі ў раёне сачылі заўсёды вельмі добра. Штодзень яго дастаўляюць у розныя, нават самыя цяжкадаступныя з лагістычнага пункту гледжання, месцы. І нават калі ў суседніх вёсках жыве некалькі чалавек, свежы хлеб прывязуць своечасова. Разнастайнасць хлебабулачнай прадукцыі таксама здзівіла — тут смачна пякуць і звыклыя для сталічнага жыхара кексы і круасаны.

Прылаўкі мясцовых магазінаў заўсёды гатовыя задаволіць попыт любога пакупніка не толькі хлебам, але і іншай прадукцыяй. Тут з гэтым строга — прадукты заўсёды павінны быць у разнастайнасці і свежымі. Штогод у спажывецкім грамадстве задумваюцца аб пашырэнні сваіх плошчаў, бо прыходзіцца забяспечваць патрэбы ўсіх жыхароў раёна. А гэта магчыма дзякуючы зладжанай працы. Летась райспажыўтаварыства за свае сродкі пабудавала новую краму. І сёлета плануецца ўвесці ў дзеянне патрэбныя людзям аб'екты.

Карысны адрас:
г.п. Глуск, вул. К. Маркса, 6. Тэл. 8-02230-41-668.

УНП 700100851

Камунальныя стасункі

Анатомія эканомнага цяпла

Жыхароў Глускага раёна якаснай вадой і цяплом забяспечвае прадпрыемства «Жылкамгас». Тут працуюць высокакваліфікаваныя кадры, якія займаюцца шырокім спектрам работ: ад добраўпарадкавання вуліц і пасадкі дрэў да мадэрнізацыі ацяпляльных сістэм і рамонту водаправода. Менавіта на базе гэтай арганізацыі ЖКГ ўпершыню быў усталяваны ацяпляльны кацёл, які працуе на саломе. Дарэчы, тут жа сваімі намаганнямі яго сёлета паспяхова мадэрнізавалі.

Намеснік дырэктара Леанід ТРЫБУШ разам з аператарам кацельні Сяргеем ЛУГІНЫМ і слесарам-рамонтнікам Андрэем ЛУГІНЫМ праводзяць праверку стана катла.

І РАМОНТ ЗРОБЯЦЬ, І ДРЭВЫ ПАСАДЗЯЦЬ

Па словах дырэктара Глускага жылкамгаса Юрыя Дымшы, прадпрыемства было створана загадам упраўлення ЖКГ Магілёўскага аблвыканкама 18 лютага 1982 года.

Сёння гэта шматпрофільная арганізацыя, дзе прафесіяналы сваёй справы ажыццяўляюць работы па эксплуатацыі і рамонту жыллёвага фонду, прывядзенні ў належны стан аб'ектаў гарадскога добраўпарадкавання. Работнікі сферы ЖКГ таксама адказваюць за якаснае забеспячэнне спажыўцоў вадой, цеплаэнергіяй і іншымі відамі камунальных паслуг.

«У прадпрыемстве сфарміраваліся структурныя падраздзяленні вытворчай сістэмы, — распавёў галоўны інжынер Глускага жылкамгаса Аляксандр Лугін, — і да іх цяпер належыць водаправод працягласцю 186,8 км, 58 артэзіянскіх свідравін, 32 воданапорныя вежы, таксама каналізацыя працягласцю 54,8 км з 20 каналізацыйна-помпавымі станцыямі і 14 ачышчальнымі збудаваннямі. Акрамя ўсяго іншага, сюды ж уваходзяць кацельная гаспадарка з 29 кацельнямі сумарнай магутнасцю 37,96 Гкал/г, аўтагаспадарка і падраздзяленне па лесанарыхтоўцы і дрэваапрацоўцы».

Менавіта такімі сіламі жылкамгас абслугоўвае жыллёвы фонд раёна (191 дом), лазню і гасцініцу. У сферу дзейнасці ўваходзіць прыём і перапампоўванне сцёкавых вод, забеспячэнне працы кацельняў, ямачны рамонт і разметка вуліц, догляд помнікаў славы. Акрамя таго, маюць сертыфікаты на агульнабудаўнічыя і сантэхнічныя работы, якія дазваляюць праводзіць капітальны рамонт. Таксама прадастаўляюць рытуальныя паслугі для насельніцтва. Вясной і восенню займаюцца пасадкай дрэў. Дарэчы, не так даўно пасадзілі 110 дрэў у Глуску і больш за 100 па вёсцы. Летась да сямідзесяцігоддзя святкавання Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне заклалі сад з 70 яблынь, які сёння ўпрыгожвае цэнтр Глуска.

Дырэктар Глускага жылкамгаса Юрый ДЫМША.

Напэўна, менавіта Глуск стаў адным з тых месцаў, дзе ўзімку адчулі ўсю сілу цыклона «Даніэла» больш за астатніх. Прадстаўнікі жылкамгаса былі, што называецца, на пярэднім краі змагання са стыхіяй. Супрацоўнікі прадпрыемства добра прайшлі праверку на трываласць. Аднак у тутэйшых лясах дагэтуль прыбіраюць той беспарадак, які паспела нарабіць стыхія ўсяго за пару дзён. Сіламі арганізацыі для мясцовага лясгаса нарыхтоўваецца дзелавая драўніна.

Летась прадпрыемства пасля рэканструкцыі адкрыла гарадскую лазню — усё зроблена на высокім узроўні. Думаюць і пра тое, як развівацца на перспектыву, бо насельніцтву патрэбны новыя паслугі. Цяпер прадпрыемства рыхтуе цэх па вытворчасці вокнаў ПВХ.

Аляксандр Лугін таксама расказаў, што асаблівую ўвагу Глускі жылкамгас надае пытанням энергазберажэння, бо бюджэтныя сродкі трэба эканоміць.

«Сёння перад прадпрыемствам стаіць пытанне аб жорсткім скарачэнні выдаткаў. Зараз мы пераводзім нашы аўтамабілі на газ, рэгулюем паліўную апаратуру, аптымізуем колькасць штату. Па праграме энергазбе-

Аляксандр ЛУГІН, галоўны інжынер Глускага жылкамгаса.

ражэння ўкараняюцца святлодыёдныя свяцільнікі. Ставім новыя катлы ацяплення. Кожны артыкул выдаткаў дэталёва вывучаецца», — растлумачыў галоўны інжынер.

З САЛОМЫ НА ТРЭСКІ

Намеснік дырэктара Леанід Трыбуш паведаміў, што каля 50% выручкі арганізацыя атрымлівае за кошт пастаўкі цяпла падчас ацяпляльнага сезона. Крыху больш за палову ад сумарнай магутнасці 20 Гкал/г належыць 2-м камбінаваным кацельням прадпрыемства, якія працуюць і на газе і на мясцовых відах паліва (МВП). Астатнія 17,46 Гкал/г прыпадаюць на 27 кацельняў, якія працуюць выключна на МВП. Доля мясцовых відаў паліва ў структуры кацельна-пячнога паліва летась склала 98,4% пры заданні 95,5%. У цэлым за мінулы год арганізацыя на сваіх магутнасцях выпрацавала больш за 32 тысячы Гкал цяпла.

Менавіта ў Глуску пачаў працаваць першы ў Беларусі ацяпляльны кацёл, які выкарыстоўвае ў выглядзе паліва салому. Ён зроблены на гомельскім прадпрыемстве, а яго магутнасць складае 2 МВт. Цікавы факт, што ў літры дызельнага паліва і ў 2,5 кг саломы, аказваецца, прыкладна аднолькавая колькасць энергіі. Штогод тут нарыхтоўваюць каля дзвюх тысяч тон саломы на ўвесь ацяпляльны сезон. Прынцып працы кацельнага комплексу просты — салома, як у кавамолку, трапляе ў драбнілку побач з катлом, затым перамолваецца і паветрам падаецца ўнутр. Ужо пасля спецыяльныя транспарцёры дастаўляюць салому ў кацельнае памяшканне, дзе яна згарае.

Сёлета кацёл вырашылі адаптаваць яшчэ і на працу за кошт трэсак, бо ў Глускім раёне лясістая мясцовасць і тут шмат драўніны. Гэта ў прадстаўнікоў жылкамгаса паспяхова атрымалася зрабіць за кошт сваіх сіл і ўменняў.

Карысны адрас:
Магілёўская вобласць, Глускі раён, вул. Луначарскага, 36
Кантактны тэлефон 802230 42439

УНП 700100279

РУПЛІВЫЯ ГАСПАДАРЫ ЛЯСНОГА БАГАЦЦЯ

Глускі раён багаты на лясныя рэсурсы. Спецыялісты мясцовага лясгаса на працягу многіх гадоў беражліва ставяцца да лесу і разумна выкарыстоўваюць кожны яго гектар.

З СУР'ЁЗНЫМІ ЭКСПАРТНЫМІ АМБІЦЫЯМІ

Дзяржаўная лесагаспадарчая ўстанова «Глускі лясгас» размешчана ў паўднёва-заходняй частцы Магілёўскай вобласці на тэрыторыі Глускага адміністрацыйнага раёна.

Працягласць тэрыторыі лясгаса з поўначы на поўдзень — 55 км, з захаду на ўсход — 40 км. Агульная плошча складае больш за 75 тысяч га, у тым ліку пакрытыя лесам — больш за 68 тысяч га. У яго склад уваходзяць 8 лясніцтваў: Глускае, Гарадокскае, Дакольскае, Завалочыцкае, Зелянковіцкае, Каткаўскае, Кіраўскае і Слаўкавіцкае.

Дырэктар Глускага лясгаса Сяргей Віктаравіч МАКСІМОВІЧ.

Глускі лясгас быў створаны ў 1936 годзе на базе лясоў Глускага леспрамгаса. Падпарадкоўваўся лясгас Палескаму тэрытарыяльнаму ўпраўленню лесааховы і лесанасаджэнняў. З тых часоў шмат што змянілася, але асноўныя задачы па захаванні, ахове і ўзнаўленні лесу застаюцца ранейшымі. Акрамя гэтага, тут асаблівую ўвагу надаюць прадастаўленню турыстычных і паляўнічых паслуг — на тэрыторыі лясной гаспадаркі паспяхова ўтрымліваюцца паляўнічыя ўгоддзі і круглы год арганізуюцца розныя віды адпачынку. Летась у паляўнічым комплексе лясгаса пабудавалі сучасную лазню, а таксама абсталявалі яго двума барбекю (зімняга і летняга тыпу). Сюды можна прыязджаць вялікай кампаніяй і атрымаць асалоду ад адпачынку на прыродзе круглы год.

Асноўнай прадукцыяй лясгаса была і застаецца нарыхтоўка і перапрацоўка лесу. У складзе лясгаса ёсць цэх дрэваапрацоўкі. Прадукцыя вельмі якасная, і асноўны яе аб'ём — 80% — ідзе на экспарт. Пастаўкі галоўным чынам накіроўваюцца ў Літву. Таксама драўніна экспартуецца ў Румынію, Польшчу, Галандыю, Бельгію, Германію, Кітай. Пастаўляюць і балансавую драўніну розных парод, дранку і пілавінне. У цэху перапрацоўкі вырабляюць акараную, ацыліндраваную драўніну і піламатэрыялы. Прапануюць і паганажныя вырабы, якія карыстаюцца добрым попытам на ўнутраным рынку. Таксама беларускія прадпрыемствы закупляюць шалёўку, блок-хаўс, імітацыю бруса, плінтус. Па індывідуальных заказах і дызайне майстры лясгаса гатовыя зрабіць альтанкі, садовую мэблю, дзверы, вокны. Кошт альтанкі пачынаецца ад 4 млн рублёў, самая дарагая распрацоўка абышлася заказчыкам у 12 млн.

«Сёлета балансавую драўніну з хвоі пачалі пастаўляць у Узбекістан. На ўнутраным рынку больш за ўсё запатрабавана тэхсыравіна хвойных парод, балансавая драўніна», — адзначыў дырэктар Глускага лясгаса Сяргей Максімовіч.

Тут беражліва ставяцца да лясногa масіву і сочаць за тым, каб лес пастаянна павялічваўся і быў пад аховай. У планах на 2016 год стварыць 200 га лясных культур. Для гэтага побач з галоўным офісам Глускага лясгаса знаходзіцца гадавальніцкая гаспадарка. Таксама для аховы лясоў ад пажараў ёсць дзве пажарна-хімічныя станцыі. Пункты супрацьпажарнага інвентару прысутнічаюць пры кожным лясніцтве.

НЕЎЗАБАВЕ ЗОЙМУЦЦА І ПЕЛЕТАМІ

Як расказаў Сяргей Максімовіч, на прадпрыемстве замацоўваюцца практычна ўсе маладыя спецыялісты. Тых, каму гэта неабходна, забяспечваюць здымным жыллём. Моладзь атрымлівае максімальныя надбаўкі і мае добры заробак. А гэта адзін з асноўных паказчыкаў прадпрыемства, якое сёння працуе эфектыўна. Таксама тут пастаянна думаюць і пра тое, якім чынам развівацца. Сёлета ў лясгасе плануюць мадэрнізацыю старой лесанарыхтоўчай тэхнікі, а таксама набыццё новай. Акрамя гэтага, лясгас займаецца распрацоўкай праектнай дакументацыі па будаўніцтве пелетнага завода — перспектыўнага праекта, стварэнне якога прынясе немалы прыбытак для ўсяго раёна. Тут будуць перапрацоўвацца пілавінне, адходы дрэваапрацоўкі, і з іх стварацца драўняныя пелеты. Да справы падыходзяць з усёй адказнасцю — вывучаюць работу аналагічных прадпрыемстваў, якія ўжо працуюць у Польшчы і Расіі, кансультуюцца з замежнымі калегамі і пераймаюць вопыт.

«Мы чакаем, што на рынку пелеты будуць запатрабаванья. Налета мы плануем запуск гэтага завода на базе нашага лясгаса», — растлумачыў Сяргей Максімовіч.

У гэтым годзе таксама хочуць павялічыць долю экспартных паставак, і гэта не дзіўна, бо прадукцыяй Глускага лясгаса цікавяцца нават у Англіі.

Лясны масіў раёна моцна пацярпеў у час зімовых цыклонаў. Эксперты з лясгаса ацанілі, што ў асноўным стыхія пашкодзіла насаджэнні ва ўзросце 40-60 гадоў. Спецыялісты прадпрыемства ўсё яшчэ працягваюць працу над аднаўленнем і ліквідацыяй наступстваў непагадзі. У гэтым ім дапамагаюць і іншыя прадпрыемствы.

У 2012 годзе ў Глускім лясгасе таксама пачалі нарыхтоўку драўніны з выкарыстаннем шматаперацыйнай тэхнікі. Сёння прадпрыемства з'яўляецца адным з лідараў у краіне па зборы драўніны з дапамогай харвестараў.

Асноўная прадукцыя лясгаса — нарыхтоўка і перапрацоўка лесу.

Начальнік гадавальніка Юлія ПРЫБЫШ і інжынер па лесааднаўленні і меліярацыі Сяргей ДЗЯТЛАЎ дэманструюць туі ў краме дэкаратыўна-пасадачнага матэрыялу.

Карысны адрас:
213879, Магілёўская вобласць, г.п. Глуск, вул. Калінкоўская, 28
Тэл. прыёмнай 802230 41205
УНП 700100696

УНІКАЛЬНЫ ВОПЫТ

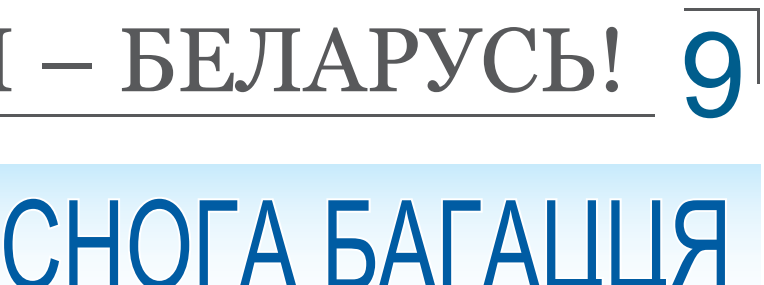

Адным з асноўных прадпрыемстваў Глускага раёна з'яўляецца ААТ «Глуская Зара». Тут на працягу многіх гадоў эфектыўна займаюцца раслінаводствам, жывёлагадоўляй і вытворчасцю малака

СКЛАДНІК ПОСПЕХУ

Калгас быў арганізаваны ў 1929 годзе. У 2007-м адбылася рэарганізацыя гаспадаркі, у выніку якой да яе быў далучаны калгас імя Калініна. 30 лістапада мінулага года калгас «Зара» пераўтварыўся ў адкрытае акцыянернае таварыства «Глуская Зара». Яно размешчана ў паўднёва-ўсходняй частцы Глускага раёна і мяжуе з Акцябрскім раёнам Гомельскай вобласці ў 23 км ад гарадскога пасёлка Глуск і 10 км ад гарадскога пасёлка Акцябрскі. У гаспадарцы сёння працуе 216 чалавек. Дарэчы, усім супрацоўнікам, хто мае патрэбу ў жыллі, яго прадастаўляюць.

Асноўны від дзейнасці таварыства — вытворчасць малака і мяса, а таксама вырошчванне збожжавых культур і рапсу. Як распавёў дырэктар ААТ «Глуская Зара» Леанід Буры, у 2015 годзе таварыства атрымала больш за 32 млрд рублёў выручкі ад рэалізацыі прадукцыі.

Машынна-трактарны парк СВК складаецца з 24 трактароў розных марак, 22 грузавых і легкавых аўтамабіляў, 6 збожжаўборачных і 4 кормаўборачных камбайнаў. Ужо другі год на трактарах выкарыстоўваюць сістэмы GPS-навігацыі для кантролю і ўліку расходу паліва, якія даказалі сваю эфектыўнасць. У гаспадарцы ёсць зернесушыльны комплекс, 2 тыпавыя майстэрні па рамонце тэхнікі, пункт тэхнічнага абслугоўвання, фуражны склад і склад для насення, сховішчы для сена, сенажу і сіласу.

Тамара БАРЫШНІКАВА, загадчыца фермы «Слабодка», адказна сочыць за здароўем цялятаў.

ПРАЦУЮЦЬ ДЛЯ ГУРМАНАЎ

Намеснік дырэктара па ідэалагічнай працы Наталля Акуліч расказала, што агульная зямельная плошча «Глускай Зары» складае 10737 га. З іх на сельгасугоддзі прыпадае 7762 га — 3664 га ворыва, 3348 га сенажацяў і 750 га пашы. Летась валавы збор збожжа склаў 2728 тон. Валавая вытворчасць рапсу — 106 тон.

Аднак асноўны акцэнт у працы акцыянернага таварыства ўсё ж на жывёлагадоўлі. Галоўнай галіной тут з'яўляецца гадаванне буйной рагатай жывёлы (БРЖ) з удзельнай вагой у структуры таварнай прадукцыі 46,1%. На малочную галіну прыпадае 39,9%. У складзе гаспадаркі: малочнатаварны комплекс на 700 галоў, 2 малочнатаварныя фермы і жывёлагадоўчы комплекс па адкорме БРЖ. Дарэчы, у пачатку 2016 года яе пагалоўе склала 3066 галоў, у тым ліку 1137 галоў дойнага статку. У комплексе таксама жывуць «палявыя зубры» — быкі-лімузіны. Менавіта з мяса тутэйшага статка вырабляюць беларускую мармуровую ялавічыну, якую вязуць на Бабруйскі і Магілёўскі мясакамбінаты. Мясцовае малако выкарыстоўваюць для вырабу прадукцыі на такім вядомым беларускім прадпрыемстве, як «Бабулін гладыш».

У верасні 2009 года ў эксплуатацыю ўведзены малочнатаварны комплекс на 700 галоў у аграгарадку Бярозаўка. Яго вытворчая зона складаецца з двух кароўнікаў з малочным блокам з сучасным даільным абсталяваннем, цэхам для сухастойных кароў, цялятніка, радзільнага аддзялення і двух прафілакторыяў для маладняку. На комплексе выкарыстоўваюцца сучасныя тэхналогіі круглагадовага беспрывязнага стойлавага ўтрымання, даення, паўнавартаснага збалансаванага кармлення. Пастаянна вядзецца селекцыйна-племянная работа па стварэнні жывёл з высокім генетычным патэнцыялам.

Пра сваіх супрацоўнікаў у акцыянерным таварыстве заўсёды клапаціліся. Для жывёлаводаў абсталяваны пакой адпачынку, які не толькі адпавядае санітарным нормам, але вылучаецца асаблівым камфортам, што адзначана абласным прафсаюзным камітэтам у аглядзе-конкурсе на найлепшую працу па стварэнні ўмоў для адпачынку.

У верасні 2014 года ўведзена першая чарга малочнатаварнай фермы «Слабодка». За 2015 год надоі фермы склалі 989 тон малака, таварнасць — 90%, сярэдні ўдой ад 1 каровы — 4517 кг. Па ўсіх каналах збыту ў 2015 годзе рэалізавана 3210,3 тоны малака, што на 92,2 тоны больш за ўзровень 2014 года.

Каштоўны адрас:
213882, Магілёўская вобласць, Глускі раён, аграгарадок Катка, прыёмная 802230 48813
УНП 700099606

Матэрыялы падрыхтавалі Ілья КРЫЖЭВІЧ, Святлана СУШКО, Вольга ГЕЦЭВІЧ. Фота Надзеі БУЖАН.

ЛЕДЗЯНАЯ ТРАСА ЖЫЦЦЯ

Пра Сурганава мне расказваў Мікалай Аляксеевіч Амельчанка. Ветэран журналістыкі, вядомы ў рэспубліцы фотакарэспандэнт, які адпрацаваў у «Звяздзе» тры дзесяцігоддзі, нядаўна пакінуў нас. А ўспаміны засталіся. Мікалай Аляксеевіч быў пастаянным чытачом рубрыкі «Гісторыя з біяграфіяй», і пасля кожнага яе з'яўлення на старонках газеты абавязкова тэлефанаваў, нешта ўдакладняў, дапаўняў, нешта падказваў. У 70-я гады не было ў рэспубліцы ніводнай прыкметнай падзеі, якая б не асвятлялася фотакамерай Мікалая Амельчанкі. Яго асабіста ведала ўсё партыйнае і гаспадарчае кіраўніцтва. Бачыў і ведаў ён сапраўды шмат.

Быў ён і сярод тых журналістаў, якія працавалі падчас прыезду ў Беларусь Рауля Кастра, аднаго з кіраўнікоў Кубы, брата лідара кубінскай рэвалюцыі Фідэля Кастра Рус. 26 снежня 1976 года ён знаходзіўся на ваенным аэрадроме, з якога высокі госць пакідаў нашу рэспубліку. Тады, па словах Мікалая Аляксеевіча, усе турбаваліся, каб самалёт з кубінскай дэлегацыяй удала ўзляцеў, таму што надвор'е было вельмі дрэнным — ветраным, са снегам. Самалёт паспяхова ўзняўся ў паветра, а трагедыя адбылася на зямлі і не з гасцямі — з гаспадарамі.

* * *

У снежні 1976 года ў Савецкім Саюзе святкаваўся юбілей Леаніда Ільіча Брэжнева: генсеку споўнілася 70 гадоў. Мерапрыемства з гэтай нагоды адзначалася на шырокую нагу. З усяго свету на юбілей Леаніда Ільіча сабраліся кіраўнікі брацкіх кампартый. Зразумела, не з пустымі рукамі. Усе ведалі, што генеральны сакратар больш за ўсё на свеце любіць ордэны. Госці ў літаральным сэнсе слова сталі ў чаргу, каб уручыць яму найвышэйшыя ўзнагароды сваіх краін. Як ён радаваўся, прымаючы чарговы ордэн!

Кубінскі лідар Фідэль Кастра па нейкай прычыне не змог прыляцець і замест сябе накіраваў у Маскву свайго брата Рауля. Пасля таго, як адгрымелі ўсе тосты ў гонар савецкага правадыра, Рауль Кастра вырашыў вяртацца дадому праз Брэст. Яму хацелася ўбачыць легендарную крэпасць, пабываць у Белавежскай пушчы — словам, адпачыць ад «крамлёўскіх вячорак».

21 снежня беларуская прэса паведаміла аб прыбыцці ў Мінск члена Палітбюро, другога сакратара ЦК Камуністычнай партыі, міністра Рэвалюцыйных узброеных сіл Кубы Рауля Кастра.

У той жа дзень СМІ паведамілі аб пратакольных сустрэчах і наведваннях. Далей прэса змоўкла.

Кубінскі госць тым часам у кампаніі жонкі, сына, дзвюх дачок і іх сяброўкі атрымліваў асалоду ад прыгажосці Белавежскай пушчы.

Разам з імі там адпачывалі першы сакратар ЦК Кампартыі Беларусі Пётр Машэраў, Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Фёдар Сурганаў і Старшыня Савета Міністраў БССР Ціхан Кісялёў. Пасля адпачынку ў Белавежы госць з Кубы збіраўся адправіцца з візітам у сталіцу Узбекістана — Ташкент. Ляцець было вырашана з ваеннага аэрадрома.

«Пры сутыкненні, якое было вельмі моцным, выжыў адзін вадзіцель — ён, дарэчы, быў яшчэ нявопытным і перад самым сутыкненнем, бачачы, што аварыі не пазбегнуць, ад жаху страціў прытомнасць».

... Вёска Засімавічы Пружанскага раёна — асаблівы пункт на карце. Недалёка дыслацыраваўся верталётны полк, на ўзбраенні якога знаходзіліся самыя сучасныя на той момант баявыя верталёты. Казалі, што яны па сваіх лётных характарыстыках і баявых магчымасцях пераўзыходзілі натаўскія. Але нават для гэтага палка такі аэрадром быў вялікай раскошай. Камандаванню і асабістаму складу батальёна аэрадромна-тэхнічнага абслугоўвання ён дастаўляў нямала турбот — яго штодня, зімой і летам, трэба было абслугоўваць і падтрымліваць у гатоўнасці да прыёму паветраных суднаў ці не любога класа. У чым жа сакрэт?

Справа ў тым, што самы заходні куток неабсяжнага Савецкага Саюза быў выбраны як месца прыёму VIP-гасцей. Дык вось, зусім не з планамі Генеральнага штаба Узброеных Сіл СССР па ўмацаванні заходняй мяжы быў звязаны выбар месца для аэрадрома і дыслакацыі гэтага палка! Блізкасць да запаведна-паляўнічай гаспадаркі «Белавежская пушча» стала вызначальным фактарам.

Гэтая гаспадарка ў Віскулях была аператыўна ўзведзена яшчэ ў 1957 годзе па загадзе Першага сакратара ЦК КПБ Кірыла Мазурава. А таму адмашку на будаўніцтва даў сам Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў, які пад уражаннем ад прыёму ў першага сакратара польскай кампартыі Уладзіслава Гамулкі захацеў мець у сябе аб'ект для гасцявога палявання не горшы за польскі. Але гаворка не пра гэта. Мікалай Аляксеевіч расказваў:

26 снежня 1976 года. Мы стаім ля краю ўзлётнай паласы. Чакаем урадавы картэж. Першымі з «чайкі» выйшлі Машэраў і Кастра, услед за імі — Сурганаў і Кісялёў. Па гучнай гаворцы і ўсмешках на тварах было відаць, што знаходзяцца таварышы ў прыўзнятым настроі. Пётр Міронавіч некалькі разоў падыходзіў да нас, ляпаў па плячах і жартаўліва папракаў у тым, што не забяспечылі яму добрага надвор'я.

Леанід Бяда, камандуючы авіяцыяй Чырванасцяжнай Беларускай ваеннай акругі, спасылаючыся на нялётнае надвор'е, тым часам не рэкамендаваў Раулю Кастра ўзлятаць. Такой жа думкі прытрымліваўся і Машэраў. Тым не менш кубінскі госць настойваў на сваім. Ён і без таго спазняўся з візітам у Ташкент на цэлыя суткі.

Машэраў вагаўся. «Баюся, таварыш Бяда, каб не было бяды», — сказаў ён, звяртаючыся да камандуючага ВПС акругі. Потым звярнуўся да камандзіра ўрадавага лайнера:

— Узляцець зможаш?

Той, зірнуўшы на Машэрава, нейкі час маўчаў, нібы спрабуючы падабраць больш важкія аргументы, а потым упэўненым камандзірскім голасам далажыў:

— Змагу, таварыш Першы сакратар!

Машэраў усміхнуўся і моцна паціснуў яму руку:

— Ну і малайчына!

Беларускія кіраўнікі цёпла развіталіся з Раулем Кастра, самалёт, узроўшы рухавікамі, выруліў на ўзлётную паласу, замёр на месцы, а потым павольна, паступова набіраючы хуткасць, пайшоў на ўзлёт. Разганяўся ён, як нам здалося, цяжка, быццам бетонка не хацела яго адпускаць...

Пакінутыя на ўзлётна-пасадачнай паласе кіраўнікі БССР таксама меліся адправіцца ў дарогу. Яны спяшаліся ў Мінск, дзе не былі некалькі дзён. Да таго ж Новы год на носе!

Машэраў збіраўся вылецець на самалёце камандуючага. Яму так было зручней, а галоўнае, хутчэй. «Борт» генерала Бяды быў прызначаны для яго. Але метэаўмовы не дазвалялі ўзляцець, да таго ж мінскі аэрапорт па-ранейшаму не прымаў самалётаў.

З жонкай Верай Паўлаўнай у год вяселля. 1940.

Леаніду Ігнатавічу прыйшлося прыкласці нямала намаганняў, каб пераканаць Машэрава не рызыкаваць жыццём. Урэшце Пётр Міронавіч пагадзіўся і прыняў рашэнне ехаць у Мінск на аўтамашынах.

Фёдар Анісімавіч і Леанід Ігнатавіч ехалі ў адным аўтамабілі. Дарогу замятала, бачнасць была амаль нулявая. Машыны ДАІ Брэсцкай вобласці суправаджалі іх спераду і ззаду. Пасля затрымкі на запраўцы, «чайцы» Сурганава прыйшлося даганяць калону. Па правым баку дарогі ў гэты час ляцеў аўтобус, вадзіцель якога каманду ДАІ спыніць рух не выканаў. Другі аўтобус, які рухаўся ў спадарожным напрамку наперадзе, выканаў каманду і стаяў на дарозе (а не на ўзбочыне, як патрабуюць правілы). Вось у гэты транспартны сродак і ўразаецца аўтобус, што не выканаў каманду ДАІ, разварочвае яго на дарозе. Да гэтага моманту ўрадавая калона ўжо праехала, а сурганаўская «чайка» яе даганяла. Пры сутыкненні, якое было вельмі моцным, выжыў адзін вадзіцель — ён, дарэчы, быў яшчэ нявопытным і перад самым сутыкненнем, бачачы, што аварыі не пазбегнуць, ад жаху страціў прытомнасць. Сурганаў загінуў адразу, Леаніда Бяду выкінула праз бакавое шкло. Дарэчы, у гэтай жа машыне спачатку ехаў і Ціхан Кісялёў, але на запраўцы ён перасеў у іншы аўтамабіль — да жонак кіраўнікоў беларускай кампартыі. Гэта і выратавала яму жыццё.

«Думы нашы былі цяжкімі: усе маўчаць, Машэраў моўчкі курыць. Пасля дзвюх-трох цыгарэт ён махнуў рукой і сказаў: «Хай вымятаюць усё». Пасля перапынку беларускае пытанне вырашылася хутка: «Будзем выконваць рашэнне Палітбюро», — сказаў Машэраў».

Казалі, галоўны вінаўнік аварыі, кіроўца аўтобуса (а ён быў украінскі, з Львова) нехта Нядзельскі, на заводзе пераганяў транспарт пасля афарбоўкі, а напярэдадні аварыі быў пазбаўлены правоў. Павесіўшы на адну з машын падроблены нумарны знак, са знаёмымі ў выхадныя рваўся ў Беларусь па пакупкі перад Новым годам. Атрымаў 15 гадоў, выйшаў па амністыі раней...

Вядома, хадзілі чуткі. Версія палітычнай змовы была выгаднай многім. Але, па словах сына Сурганава, Яўгена Фёдаравіча, які пазней правёў уласнае расследаванне трагічнага ДТЗ, гэта была сапраўдная дзікая выпадковасць, якую і да гэтага часу спрабуюць звязаць з палітыкай. Мабыць, некаму выгаднай такая версія, у якую спачатку верылі і блізкія. «Я памятаю, расказваў ён, як мне сказала Паліна Андрэеўна Машэрава: «ганяліся за Пятром Міронавічам, а трапіў Фёдар Анісімавіч...»

На жаль, і Машэраў, і мой бацька загінулі таму, што занадта мала ўвагі надавалі ўласнай «свіце». У Пятра Міронавіча было трое ахоўнікаў. Бацьку ахоўвалі толькі ў 50-я гады, калі ён быў першым сакратаром Мінскага абкама партыі і калі ахова належала ўсім першым асобам. У ЦК у яго ўжо было толькі два кіроўцы. А калі стаў старшынёй Прэзідыума ВС БССР, яму належаў дадаткова толькі кухар, але тата адмовіўся і ад яго, бо ў нас шмат гадоў жыла хатняя гаспадыня — баба Зося. У той жа дзень загадзя ніхто не ведаў, што Машэраў, Кісялёў, Бяда і бацька з жанчынамі будуць вяртацца з Белавежскай пушчы менавіта на аўтамабілях. Ды і рассаджваліся па машынах адвольна: такое прадбачыць немагчыма, каб спланаваць забойства...»

* * *

Фёдар Сурганаў нарадзіўся 105 гадоў таму — 7 чэрвеня 1911 года ў вёсцы Суднікі Віцебскага павета ў шматдзетнай сялянскай сям'і. Рана далучыўся да нялёгкай, але займальнай працы на сельскім падворку. За адзін год скончыў трохгадовую вясковую школу, яшчэ да яе самастойна навучыўшыся чытаць і пісаць, потым школу-сямігодку.

У 1928 годзе скончыў Лужаснянскі сельскагаспадарчы тэхнікум, пасля працаваў аграномам, а ў 1934 годзе паступіў у Горацкую сельскагаспадарчую акадэмію.

Падчас вучобы ў 1937 годзе на яго быў зроблены данос, пасля чаго адбыўся арышт, але заступіліся сябры, прычым так актыўна, што справе ходу не далі і Сурганаў рэпрэсаваны не быў. Больш за тое, ужо ў 1939 годзе ён быў абраны сакратаром Горацкага раённага камітэта камсамола, а затым першым сакратаром Магілёўскага абкама ЛКСМ Беларусі. У 1940 годзе ўступіў у члены партыі і ў тым жа годзе ажаніўся. З будучай жонкай Верай пазнаёміўся на камсамольскім сходзе. Неўзабаве ў маладой сям'і з'явіўся першынец — у маі 1941 года. Аднак дзіця загінула — выпадкова выпала з акна шматпавярховага дома ў Маскве.

У перыяд Вялікай Айчыннай вайны Ф. Сурганаў быў сакратаром Свярдлоўскага гарадскога камітэта ВЛКСМ, сакратаром ЦК ЛКСМ Беларусі, упаўнаважаным ЦК Кампартыі Беларусі і Цэнтральнага штаба партызанскага руху.

Ён праводзіў вялікую работу па разгортванні партызанскага руху, дапамагаў стварэнню і дзейнасці падпольных камсамольскіх і партыйных арганізацый, маладзёжных партызанскіх груп, атрадаў, удзельнічаў у распрацоўцы і правядзенні баявых аперацый на акупіраванай тэрыторыі Беларусі. Апроч баявых дзеянняў, дапамагаў выпускаць падпольныя газеты і лістоўкі. Ствараў школы па авалоданні баявой тэхнікай.

У жніўні 1943-га Фёдара Сурганава адправілі ў тыл ворага: на самалёце прызямліўся на аэрадроме ў Налібоцкай пушчы, адкуль прайшоў праз Баранавіцкую, Маладзечанскую вобласці, да Бягомльскай партызанскай зоны. Там пазнаёміўся з Машэравым, пра што пісаў у сваіх лістах... Дарэчы, перад адпраўкай за лінію фронту сябры ўручылі яму трафейны «вальтэр», які доўгі час захоўваўся ў Музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, але пасля недзе знік.

Пасля вайны Фёдар Анісімавіч знаходзіўся на кіруючай партыйнай і савецкай рабоце. З 1945 па 1947 год — намеснік загадчыка сельскагаспадарчага аддзела ЦК КП Беларусі, затым быў другім сакратаром Мінскага абласнога камітэта КПБ, старшынёй Мінскага аблвыканкама, першым сакратаром Мінскага абкама партыі. З'яўляючыся кіраўніком сталічнай вобласці, займаўся будаўніцтвам і шмат будаваў жылля, інтэрнатаў.

На XX з'ездзе Камуністычнай партыі Савецкага Саюза ён быў абраны кандыдатам у члены ЦК КПСС, а на наступных з'ездах — членам ЦК КПСС, таксама дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР IV—IX скліканняў.

У 1956—1959 гадах і з 1962-га па 1965-ты працаваў сакратаром Цэнтральнага камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, у 1959—1962 і ў 1965—1971 гадах быў на пасадзе другога сакратара ЦК КПБ.

Як у агранома па адукацыі і па жыццёвым прызначэнні, прадметам асаблівай любові заставалася сяло, аграрны сектар эканомікі. З 1962-га да 1964-га займаў пасаду старшыні Бюро ЦК КПБ па кіраўніцтве сельскай гаспадаркай, курыраваў аграрныя і сацыяльныя пытанні вёскі. Рэформы Хрушчова перажываў як уласную трагедыю. Падзел ЦК партыі на прамысловасць і сельскую гаспадарку Хрушчовым прыпаў на перыяд, калі Сурганаў быў другім сакратаром ЦК. Тады яго прызначылі старшынёй бюро па сельскай гаспадарцы, а замест яго на пасаду другога сакратара ЦК КПБ хацелі прызначыць маскоўскую кандыдатуру. Мазураў з Сурганавым разам змаглі адстаяць кандыдатуру Машэрава, які быў першым сакратаром Брэсцкага абкама партыі і па невядомых прычынах трапіў у нямілась да гаспадара Крамля.

Савецкая гісторыя — гэта гісторыя бесперапыннай барацьбы за ўладу. У Хрушчова былі моцныя сапернікі. Ён нястомна змагаўся з імі і атрымліваў адну перамогу за другой, праявіў немалы талент у барацьбе за ўладу.

ФЁДАРА СУРГАНАВА

Хрушчоў не ацэнены ў гэтым сэнсе чалавек. Ён быў геніяльным майстрам палітычнай інтрыгі. Якіх асоб ён, як бы забаўляючыся, прыбраў: Берыю, у якога ў руках была дзяржбяспека; Жукава, у якога была армія і народная слава! У пяцьдзясят сёмым годзе Мікіта Сяргеевіч ледзь ці не ў адзіночку пайшоў супраць Прэзідыума ЦК і адолеў усіх. За кожнай такой аперацыяй стаяла вялікая закулісная праца. Для гэтага трэба было мець востры розум і смеласць.

Вядомы расійскі пісьменнік і журналіст Леанід Млечын у сваёй кнізе «Як Брэжнеў змяніў Хрушчова. Тайная гісторыя палацавага перавароту» апісвае атмасферу таго часу:

«На XXII з'ездзе пад ціскам Хрушчова прынялі праграму пабудовы камунізму. Але ўсім было ясна, што пабудаваць камунізм за бліжэйшыя 20 гадоў нельга. Партыйныя сакратары не жадалі адказваць за міфалагічныя абяцанні. Ім трэба было, каб Хрушчоў адказаў за ўсё. Так што гэта было сур'ёзнае супрацьстаянне. Ці ён іх. Ці яны яго.

Вышэйшыя чыноўнікі баяліся Хрушчова. Калі кіраўнік Беларусі Кірыл Трафімавіч Мазураў, які прыехаў на пленум ЦК у Маскву, апынуўся ў бальніцы (яго з нервовым знясільваннем паклалі ў клініку для начальства на вуліцы Граноўскай), выступіць даручылі другому сакратару рэспубліканскага ЦК Фёдару Анісімавічу Сурганаву. Памочнік Мазурава пабег шукаць Сурганава. Той абедаў у рэстаране гасцініцы «Масква».

«Дачакаўшыся, пакуль Сурганаў дажуе катлету, — успамінаў памочнік Першага сакратара ЦК кампартыі Беларусі Барыс Уладзіміравіч Паўлёнак, — я падышоў і нягучна сказаў:

— Фёдар Анісімавіч, Мазурава забралі ў бальніцу. Ён перадаў, што вам заўтра выступаць на пленуме.

Сурганаў скалануўся, быццам яго ўдарыла токам, рэзка адсунуў талерку:

— Не буду!

Увечары ўсе члены беларускага бюро, якія прыбылі на пленум, сабраліся ў нумары ў Сурганава. Прытыцкі кіпяціўся, Кісялёў кпіў, Шаура ўстаўляў асобныя заўвагі. Сурганаў ў трэніровачным касцюме хадзіў па нумары. Ён узяўся правіць тэкст сам, але, убачыўшы, што ў яго трасуцца рукі, я прапанаваў:

— Фёдар Анісімавіч, вы дыктуйце, а я буду правіць...

Але калі памяняліся месцамі, толку ад яго ўсё роўна не было. Спалох перад выхадам на трыбуну паралізаваў — Мікіта мог збіць з думкі пытаннямі, зацюкаць рэплікамі, а то і проста сказаць: «Які вы сакратар ЦК?!»

Хрушчоў і ў пажылыя гады ўмеў выклікаць страх. Добранькім ён ніколі не быў. Інакш бы не выжыў. Але ён быў чалавек не злапамятны, здымаў з пасады і гэтым абмяжоўваўся. Сталін расстрэльваў, каб не заставаліся дзесьці побач з ім незадаволеныя і пакрыўджаныя.

А Хрушчоў нікога не дабіваў, пераводзіў на менш значныя пасады, і гэта стварала адчуванне яго слабасці. Памылковае ўражанне».

Няпроста было і пры Брэжневе. Яшчэ ў пасляваенныя гады ў краіне ўстанавіўся парадак, калі рэспубліка, вобласць, раён, калгас і саўгас ведалі аб'ём свайго ўнёску, калі можна так сказаць, у агульнасаюзны «кацёл». І калі ў хрушчоўскія часы план для Беларусі складаў 250 тысяч тон збожжа, то напярэдадні прыходу на алімп улады Брэжнева Беларусь «добраахвотна» выконвала два планы — 500 тысяч тон. А яшчэ праз колькі гадоў міністэрства нарыхтовак СССР запатрабавала ад рэспублікі мільён тон. Спецыялісты сельскай гаспадаркі тады выказвалі асцярогу наконт таго, што, нават пры ўмове вяртання рэспубліцы часткі гэтага збожжа ў выглядзе камбікорму, гэта было не выгадна і тармазіла развіццё жывёлагадоўлі, якая актыўна развівалася на той момант у Беларусі. Міністэрства сельскай гаспадаркі рэспублікі падрыхтавала свае аргументаваныя разлікі і паведаміла Маскве, што такія планы нерэальныя.

Дакладная запіска міністра нарыхтовак СССР у Палітбюро ЦК не прымусіла сябе доўга чакаць. Як піша ў сваіх успамінах акадэмік Сцяпан Гардзеевіч Скарапанаў, у пачатку жніва кіраўніцтва Беларусі (Машэраў, Сурганаў, Кісялёў) выклікалі ў Маскву. «Каманда Машэрава, — піша Скарапанаў — настроена адназначна: такому не бываць. Калі абмяркоўвалася мая трывога наконт жывёлагадоўлі, Пётр Міронавіч катэгарычна заявіў: «Касцьмі лягу, але такога не дапушчу». Адбылося Палітбюро. Вёў яго Кірыленка. Ён дзве гадзіны груба «мурыжыў» Пятра Міронавіча, які, маўляў, не разумее дзяржаўнай важнасці, не разумее таго, што хлеб павінен быць у агульным дзяржаўным амбары. Ведаючы аднаго і другога, магу сцвярджаць, што Машэраў быў на галаву вышэй за Кірыленку, тым не менш другі «экзаменуе» першага. Зразумела, «пераможцам» аказаўся Кірыленка. Пасля двухгадзіннай лаянкі ён заявіў: «Аб'явім перапынак на дзве гадзіны, хай беларусы падумаюць». Думы нашы былі цяжкімі: усе маўчаць, Машэраў моўчкі курыць. Пасля дзвюх-трох цыгарэт ён махнуў рукой і сказаў: «Хай вымятаюць усё». Пасля перапынку беларускае пытанне вырашылася хутка: «Будзем выконваць рашэнне Палітбюро», — сказаў Машэраў. Абрадаваны Кірыленка задаволена ўсміхнуўся: «Правільна вы вырашылі. Можаце быць свабоднымі».

Кірыленка мільён тон збожжа забраў з калгасаў і саўгасаў Беларусі толькі для таго, каб праз некалькі месяцаў вярнуць яго назад — з вялікімі фінансавымі затратамі (на перавозку туды-сюды, захоўванне і г.д.).

Вось у такой сітуацыі даводзілася працаваць. І рэальна супрацьстаяць гаспадарам Крамля было вельмі і вельмі цяжка. І Сурганаў гэта выдатна разумеў. Яму як намінальнаму кіраўніку рэспублікі (а ў 1971 годзе Фёдар Анісімавіч выбіраецца старшынёй Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, затым — намеснікам старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР) нават слова не далі сказаць. Усё было вырашана.

Але часам Масква кідала рэспублікам і «пернікі». Намеснікі старшыні Прэзідыума ВС СССР па чарзе на месяц пераязджалі ў Маскву (выконвалі абавязкі сучаснага прэзідэнта). 22 мая 1972 года менавіта Сурганаву выпала ўпершыню пасля халоднай вайны сустракаць на савецкай зямлі ў Крыме амерыканскага прэзідэнта Рычарда Ніксана.

«Падчас вучобы ў 1937 годзе на яго быў зроблены данос, пасля чаго адбыўся арышт, але заступіліся сябры, прычым так актыўна, што справе ходу не далі, і Сурганаў рэпрэсаваны не быў».

А пасля, праз два гады, у 1974-м, суправаджаць яго ў паездцы і па Беларусі. Сустракалі ганаровага госця ў мінскім аэрапорце, упрыгожаным сцягамі СССР, БССР і ЗША. А падчас святочнага абеду амерыканскі прэзідэнт сказаў: «Я хачу, каб вы ўсе ведалі, што калі Генеральны сакратар Брэжнеў выбіраў рэспубліку і горад, куды, на яго думку, варта было б мне паехаць, я цяпер разумею, чаму ён выбраў горад Мінск. Я раней думаў, што Мінск і Беларусь наогул вядомыя толькі тым, што ў гэтай рэспубліцы вырасла адна маленькая дзяўчынка Вольга Корбут. Але сёння, седзячы тут і размаўляючы з маімі суседзямі, я даведаўся, што жанчыны Беларусі не толькі прыгожыя, яны яшчэ і смелыя. І калі я пытаюся ў сябе, чаму ж гэтаму гораду прысвоена званне «Горад-герой», то ясна: па-першае, таму што гэты горад гэтак шмат выпакутаваў разам з усёй рэспублікай. Падругое, напэўна, таму, што змагаліся тут падчас вайны не толькі мужчыны, але і жанчыны. І па-трэцяе, таму што пасля ўсіх бедстваў вайны, усіх пакут гэты горад і ўся рэспубліка былі адноўлены, і цяпер наперадзе ў вас перыяд найвышэйшага росквіту. Таму Мінск — гэта сапраўды горад-герой, і Беларусь — гэта сапраўды рэспубліка-герой».

Тут варта зрабіць невялікае адступленне. Беларуская сталіца, як і ўся рэспубліка, у ліпені 1974 года святкавала 30-годдзе з моманту вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Няцяжка здагадацца, што і пратакольныя мерапрыемствы для замежных гасцей былі вельмі сімвалічнымі. Так, Ніксан усклаў вянок на плошчы Перамогі, а таксама здзейсніў паездку ў Хатынь, дзе яму падарылі скрыначку з хатынскай зямлёй.

Гэтая паездка шырока асвятлялася і савецкімі, і замежнымі сродкамі масавай інфармацыі. Кіраўніцтва Беларусі зрабіла ўсё магчымае, каб годна прадставіць Беларусь у вачах усяго свету.

Па этыкеце быў зроблены абмен асабістымі падарункамі: Сурганаў падарыў Ніксану паляўнічую стрэльбу, папярэдне ўхваленую супрацоўнікамі сакрэтнай службы амерыканскага прэзідэнта, а Ніксан яму — сярэбраную салатніцу з залатой інкрустацыяй і партрэтам Джорджа Вашынгтона (адзіны падарунак, які Сурганаў забраў дадому). На салатніцы быў подпіс «Сурганаву Фёдару Анісімавічу ў знак удзячнасці ад прэзідэнта ЗША Ніксана».

У жніўні 1974-га Рычард Ніксан пад пагрозай імпічменту пакінуў сваю пасаду, а яшчэ праз два гады з нечым адбылося страшнае ДТЗ, у якім загінуў Фёдар Анісімавіч Сурганаў.

Савецкая дзяржава высока ацаніла заслугі Ф.А. Сурганава. Ён узнагароджаны пяццю ордэнамі Леніна, двума ордэнамі Працоўнага Чырвонага Сцяга, шматлікімі медалямі СССР.

Анатоль СЛАНЕЎСКІ.

Фідэль Кастра ў Мінску, ліпень 1972. Фёдар Сурганаў — першы злева.

За спінай. Але не ў цені. Ф. А. Сурганаў і П. М. Машэраў.

Візіт Рычарда Ніксана ў Мінск, ліпень 1974.

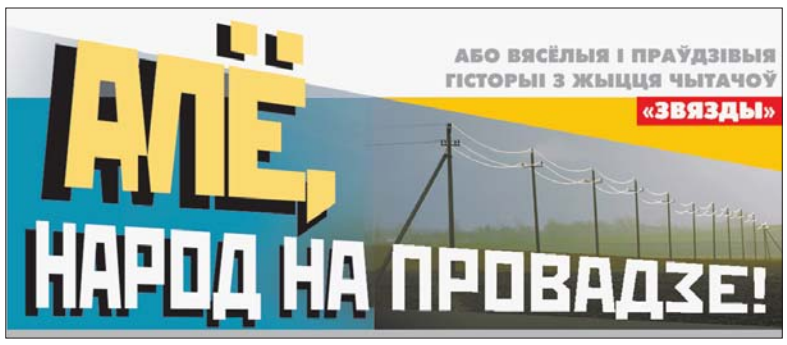

НЕ КІЕМ, ДЫК ПАЛКАЮ...

Пра нас, беларусаў, кажуць, што мы талерантныя, што нам і гэтак добра, і так... Магчыма. Але ж не ўсім. Дзякаваць Богу, ёсць сярод нас людзі неабыякавыя, ёсць змагары. Яны розныя. Адны — ледзь што не па нораве — тэлефануюць, розныя заявы ў інстанцыі пішуць. Маўляў, прыедзьце, разбярыцеся, навядзіце парадак! Што, напэўна ж, правільна. Аднак дзейнічаць можна не толькі так, але і па-іншаму... Два прыклады.

У пасляваенныя гады ў цэнтры нашага Мядзела былі пасаджаны маладыя бярозкі, клёны ды іншыя дрэўцы. Там жа расла трава, прычым досыць нядрэнная...

Якраз гэта, відаць, згледзеў нейкі «гаспадар» і стаў прыводзіць на пашу казу.

Такой бяды, здавалася б, няхай... Калі б гэтая «бландзінка», апроч травы, не стала часта вацца маладымі бярозкамі.

Іх трэба было ратаваць. А як?

Я прыдумаў: на невялікім лістку кардону «ад імя» казы напісаў вершык: «Усе дрэўцы я аб'ела, мусіць, штрафу захацела?»

Потым у гэтай «шыльдзе» зрабіў чатыры дзірачкі і ў іх працягнуў шнурок. А далей...

Разам з супрацоўнікамі мы дачакаліся, калі каза будзе ісці на пашу, запынілі яе, пачаставалі скарыначкай хлеба і, павесіўшы на рогі прыгаданую кардонку, падштурхнулі на тратуар.

Каза па звычцы «ўзяла курс» на цэнтр — да сваіх любімых бяроз.

Праўда, не адразу: паспрабавала пазбавіцца ад лішняга, стрэсці кардонку.

З гэтага, аднак, нічога не атрымалася. Ды і есці, відаць, «бландзінцы» хацелася больш. Таму каза пайшла па вуліцы, круцячы пры гэтым рагамі... І тым самым нібыта кожнаму дэманструючы надпіс.

Людзі спыняліся, чыталі яго, рагаталі... Нехта з іх, напэўна ж, ведаў, чыя гэта жывёліна, і сказаў гаспадару, што адбываецца.

Дзядзька прыйшоў — ці то праверыць, ці то паглядзець. І, убачыўшы, тут жа павёў «бландзінку» дамоў.

З таго дня казу пад дрэўцамі больш ніхто не бачыў. Гаспадар пасвіў яе ў нейкіх іншых месцах. Магчыма, зразумеў, што тут нельга, а можа і сапраўды пабаяўся штрафу?

Ім, дарэчы, многіх можна спалохаць.

...Раней ля аўтобуснага прыпынку ў тым самым Мядзеле была дошка для аб'яў. Свае паслугі на ёй тады ніхто, здаецца, не прапаноўваў, а вось тавары — было: нехта хату прадаваў, нехта — сячкарню, парасят, цялят... І ўсім добра: месца бойкае, падышоў, пачытаў — ведаеш.

Але ж, помню, дзядзька адзін вырашыў сарыгінальнічаць і сваю абвестку не на гэтай дошцы прыклеіў, а да дрэва, што побач цвікамі прыбіў. Ды такімі, што не выцягнуць...

Прыйшлося зайсці на пошту, купіць канверт і таму «арыгіналу» — прадаўцу каровы — ліст паслаць. Так і так, маўляў, паважаны жыхар вёскі Навасёлакі, хутчэй прадавайце сваю рагулю і рыхтуйцеся заплаціць штраф за тое, што пашкодзілі цвікамі дрэва.

Ці паверыце — літаральна праз дзень ад той абвесткі нават следу не засталося! Бо яе гаспадар прыклеіў ля іншых — на спецыяльнай дошцы, а цвікі з дрэва акуратна выцягнуў абцугамі.

Так што наводзіць парадак можна не толькі з дапамогай заяў, але і звычайнага гумару. Паспрабуйце.

Міхаіл Трафімавіч Чарняўскі,
ветэран Вялікай Айчыннай вайны,
к.п. Нарач, Мядзельскі раён.

НА ПОДСТУПАХ ДА КАНТРАКТА

Недарэчныя, непрадказальныя сітуацыі могуць узнікаць хоць дзе. А на працы і пагатоў. У мяне яны таксама былі. Нават смешныя.

...Наша, толькі заснаванае тады, прадпрыемства па вытворчасці штучных крышталёў тэхнічнага прызначэння, вабіла тады многіх. Іншаземцы, прынамсі, зачасцілі адразу і адусюль. З асабліва запамінальных былі госці з Канады, Кітая, Паўднёвай Карэі, Польшчы, Германіі, Вялікабрытаніі, Бельгіі, Расіі... Ды што там — мы над сталом начальніка нават карту павесілі і ў ёй чырвонымі сцяжкамі сталі адзначаць «заваяваныя» намі замежныя краіны.

А самі ж ніякіх лінгвістычных інстытутаў не канчалі, сабраліся хто адкуль.

Як з іншаземцамі кантактавалі? Проста: інтэрнэт тады распаўсюджаным не быў, а вось факс ужо працаваў. Міжгароднія, міжнародныя званкі мы на слых вызначалі. Бывала, здымаеш слухаўку і аднекуль не з-за блізкага свету чуеш:

— Алё, факс?

Ты ў адказ:

— Факс... Ессс!

І так гэта прыемна па-замежнаму «шпарыць»... Ну хоць вось гэтае «ессс»... І па тэлефоне... Бо калі іншаземцы прыязджалі, сустракалі іх ды вялі перамовы ўжо не мы: іншыя людзі, з дырэкцыі прадпрыемства. І толькі аднойчы... я.

Трэба ж было так здарыцца: у нейкі дзень усё наша начальства некуды раз'ехалася, усе супрацоўнікі без належнага кантролю трохі расслабіліся. А з прахадной, як на тое ліха, патэлефанавалі: сказалі, што да нас — чужаземец, мяркуючы па гутарцы — англічанін. Дык вы там думайце, маўляў, як прыняць.

А што думаць? Часу ж на гэта зусім няма: дзейнічаць трэба.

Як начальнік так званага сярэдняга звяна, агонь я прыняў на сябе. Па-англійску, праўда, ні бум-бум, але ж некалі ў школе вывучаў нямецкую... І нешта як быццам помніў... То, думаю, няхай гэты лонданскі «дэндзі» ведае, што мы тут таксама не лыкам шытыя: няхай не паліглоты, але ж «шпрэхаць» можам, кацялкі нашы вараць.

З гэтымі думкамі я рашуча выйшаў на прахадную. Гляджу — нічога незвычайнага на тым госці няма: чалавек як чалавек, апрануты сціпла. Падаў руку яму: «гутен морген», маўляў. Не слухаючы адказу, далей кажу, што я «ніхт энгліш, іх шпрэхэ дойч».

Той, бачу, усміхаецца.

Я яго ў кабінет да сябе вяду, прапаную крэсла: «Зітцэн зі біттэ».

Гавару яшчэ, як мяне завуць... І магу яшчэ пра маму сказаць... А далей — ступар: ні слова, ні паўслова!

Але ж госць малайчына: сам пра нешта «чырыкае». Пра што — зусім не разумею, бачу хіба, што ён не злуецца, паводзіць сябе спакойна. Значыць, першую частку абавязковай праграмы пад умоўнай назвай «прыём кліента» я выканаў (ну не пакінуў жа госця стаяць за «вяртушкай»?)...

Выканаў бы, відаць, і наступныя, але ж апроч «хэндэ хох!» ды «Гітлер капут!» у галаве нічога няма.

Што рабіць? На шчасце, успомніў супрацоўніцу, якая някепска ведала англійскую, але была ў адпачынку. Набраў нумар яе тэлефона, папрасіў, каб яна распытала прыезджага, адкуль ён і з якою мэтай — слухаўку тут жа перадаў госцю. Той ажывіўся, узяўся ўсё тлумачыць — па-англійску, але ж я зразумеў, што ён... з Германіі.

Мне дужа няёмка стала, што гэтак каверкаў, нявечыў яго нямецкую!..

Але ж добра яшчэ, што «хэндэ хох!» не сказаў: мог бы на міжнародны скандал нарвацца. А так, дзякаваць Богу, пранесла.

Адзінае, што дзецям потым казаў, каб вучылі мовы. І сваю, беларускую, і, вядома ж, замежныя.

...А з тым госцем наша начальства потым сустрэлася. І кантракт яны падпісалі.

Іван Гаральчук,

г. Мінск.

Рубрыку вядзе
Валянціна ДОЎНАР.
dounar@zviazda.by

■ Кватэрнае пытанне

КАЛІ ІНТЭРНАТ СТАНЕ ДОМАМ...

Мы жывём у інтэрнаце, але ў ім, па сутнасці, такія ж кватэры, як і ў звычайным жылым доме. Напэўна, таму ў апошні час сярод жыльцоў сталі хадзіць чуткі, што занятыя намі памяшканні пасля 1 ліпеня 2016 г. будуць пераведзены ў разрад жылля камерцыйнага выкарыстання. Ці можна ў такім выпадку іх прыватызаваць?

А. Кірэй, Л.Сіз, *г. Мінск.*

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16.12.2013 г. № 563 «Аб некаторых пытаннях прававога рэгулявання жыллёвых адносін» (далей — Указ № 563) вызначана, што да 1 красавіка 2014 г. фонд жылых памяшканняў камерцыйнага выкарыстання фарміруецца, у прыватнасці, за кошт уключэння ў яго склад адпаведных жылых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду (у тым ліку заселеных) — службовых, спецыяльнага службовага жыллёвага фонду і спецыяльных жылых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду.

Заселеныя непрыватызаваныя жылыя памяшканні, якія грамадзяне займаюць на ўмовах звычайнага дагавора найму жылых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду, павінны быць пераведзены ў разрад жылля камерцыйнага выкарыстання ў перыяд з 1.04.2014 да 1.07.2016 г.

Выкарыстанне інтэрнатаў для стварэння фонду жылых памяшканняў камерцыйнага выкарыстання дзейным заканадаўствам не прадугледжана.

Разам з тым, згодна са зменамі, унесенымі Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16.11.2015 № 460 ва Указ № 563, дадаткова прадугледжана (падп. 2.3 1 п. 2 Указа № 563), што па ініцыятыве мясцовага выканаўчага і распарадчага органа (камунальны жыллёвы фонд), дзяржаўнага органа, іншай арганізацыі (рэспубліканскі жыллёвы фонд) можа быць ажыццёўлена змяненне прызначэння будынка інтэрната на будынак шматкватэрнага жылога дома пры ўмове адпаведнасці жылых памяшканняў, размешчаных у гэтым інтэрнаце, патрабаванням, што прад'яўляюцца да кватэр.

У выпадку прыняцця мясцовым выканаўчым і распарадчым органам рашэння аб змяненні прызначэння будынка інтэрната на шматкватэрны жылы дом, жылыя памяшканні дзяржаўнага жыллёвага фонду, размешчаныя ў гэтым доме, у тым ліку заселеныя, падлягаюць уключэнню ў склад жылых памяшканняў камерцыйнага выкарыстання (у парадку, вызначаным у падп. 2.1 п. 2 Указа № 563) з наступным заключэннем адпаведных дагавораў найму жылога памяшкання камерцыйнага выкарыстання дзяржаўнага жыллёвага фонду (у парадку, вызначаным у падп. 2.3 1 п. 2 Указа № 563).

Адначасова ўстаноўлена, што да 1 ліпеня 2016 г. наймальнік жылога памяшкання, уключанага ў склад жылых памяшканняў камерцыйнага выкарыстання, які не падлягае высяленню з жылога памяшкання дзяржаўнага жыллёвага фонду ў інтэрнаце ў адпаведнасці з п. 4 арт. 221 Жыллёвага кодэкса Рэспублікі Беларусь, паўналетнія члены яго сям'і, а таксама іншыя грамадзяне, за якімі ў адпаведнасці з заканадаўствам захоўваецца роўнае з наймальнікам права валодання і карыстання гэтым жылым памяшканнем, маюць права звярнуцца з заявай аб прыватызацыі займаных жылых памяшканняў у адпаведнасці з заканадаўствам.

Віктар САВІЦКІ.

■ Чалавек — чалавеку

Касі... Пакуль малады!

...Малому Андрэю карцела касіць. Дакладней, яму, як любому дзіцяці, хацелася быць дарослым, а касьба ж праца самая мужчынская?

У гэтай сям'і менавіта мужчыны яе і рабілі. У Андрэя былі два старэйшыя браты, ды і бацька, дзякаваць Богу, вярнуўся з вайны на сваіх нагах і з рукамі...

Да таго ж у малога не было касы. Дакладней, была — старая. Ён сам як мог яе выклепаў, насадзіў на кассё. Але працаваць ёй было цяжка, і Андрэю дазвалялі адно — узмежкі абкошваць.

Хто ведае, колькі б так цягнулася, калі б аднойчы хлапчук не знайшоў... касу. Быццам бы добрую, але — без банькі. Мабыць салдаты, якія гналі скаціну з Германіі на ўсход, зламалі яе і кінулі пры дарозе як непрыдатную.

Азадачаны Андрэй кінуўся з ёй да каваля. Той, агледзеўшы знаходку, прызнаў, што каса добрая, нямецкая, што да ладу яе давесці можна, праўда, зараз на гэта часу няма.

Немаведама як, але малы ўпрасіў-такі дзядзьку: той паправіў яму касу!

— Вось жа ўпарты! І куды так пнешся? — кпілі з малога браты. — Яшчэ накосішся!

А ў бацькі выбару не было: забраў Андрэеў здабытак, выклепаў, насадзіў на кассё... І пачалося.

Выйшлі яны ў поле, сталі касіць — роўненька, учатырох. Але малы, Андрэй, мігам братоў абагнаў! Старэйшы Іван нават раззлаваўся, паспрабаваў адабраць у малога касу — бацька не дазволіў.

Прыйшлося ўзяць Андрэя на калгаснае поле пад Гранічамі. Там ён таксама ледзь не ўсіх абышоў, бо каса яго хадзіла роўненька, рэзала спраўна, не тупілася.

Увечары, як палеглі спаць (касілі некалькі дзён і начавалі ў полі) — інструмент паспрабавалі ўкрасці, але малы «адбіў».

Шанаваў яе. І касіў, аж пакуль не забралі ў войска.

Служыць хлапца з-пад Маладзечна накіравалі на Далёкі Усход і 4 гады не адпускалі, бо хадзілі чуткі пра вайну з Кітаем.

Факт, што калі вярнуўся, то касу пад страхою знайшоў, але ж дарэшты сточаную. Зрабіў з яе нож — хоць так ды яшчэ карыстаўся.

...Пасля службы Андрэй ажаніўся з прыгажуняй Геняй і пасяліўся ў вёсцы Валодзькі Маладзечанскага раёна. Іх першая, старэйшая дачка стала потым маёй маці, а ён — маім любімым дзедам: спраўным гаспадаром, стваральнікам, на якіх трымаецца гэты край.

За доўгае працоўнае жыццё мой дзядуля Андрэй — Андрэй Васілевіч Карпіцкі — быў брыгадзірам паляводаў і будаўнікоў (ставіў дамы для людзей і хлявы для скаціны), працаваў на заводзе і нават запраўляў самалёты ў галоўным аэрапорце Беларусі. Апроч таго, яны з бабуляй заўжды трымалі вялікую гаспадарку, дзе было месца ўсім — ад курыцы да каня.

Я гэта да чаго? 25 чэрвеня ў дзеда Андрэя юбілей: яму 85 гадоў! Разам з ім гэту прыгожую дату будуць святкаваць жонка — Яўгенія Сцяпанаўна, з якой яны летась адзначылі шасцідзесяцігоддзе сумеснага жыцця, тры дачкі, шасцёра ўнукаў (чацвёра — ужо са сваімі сем'ямі) і 2 праўнукі, малодшаму з якіх тры месяцы.

Уся вялікая сям'я разам з аднавяскоўцамі шчыра віншуе Андрэя Васілевіча, жадае добрага здароўя і моцна ім ганарыцца.

Андрэй ВІТУШКА.

г. Мінск

■ Тэма з падрабязнасцямі

ТАКАЯ ЖОРСТКАЯ «ГУЛЬНЯ»,

або Як сацыяльныя сеткі вымушаюць дзяцей адмовіцца ад жыцця

У расійскіх СМІ не так даўно пачалі з'яўляцца шакіруючыя публікацыі пра смяротную небяспеку інтэрнэту для падлеткаў. Журналісты правялі расследаванні шматлікіх выпадкаў суіцыдаў сярод дзяцей, «апрацаваных» сацыяльнымі сеткамі. Сапраўды, мы сёння маем справу з неверагоднай разбуральнай сілай віртуальнага свету. Так што давайце разбірацца.

Вось якім чынам раскрыла праблему перыядычнае выданне краіны-суседкі: «З дзецьмі ў сацыяльных сетках працуюць сістэмна і планамерна, крок за крокам падштурхоўваючы да апошняй рысы. Мы налічылі 130 (!) суіцыдаў дзяцей, якія здарыліся ў Расіі з лістапада 2015-га па красавік 2016 года, — амаль усе дзеці былі членамі адных і тых жа груп у інтэрнэце...»

Людзі неяк навучыліся спраўляцца з гіганцкімі звалкамі радыеактыўных адходаў, але, перасяліўшыся часткова ў сеткі інтэрнэту, яны завялі іх і тут. Дарослыя, заходзячы сюды, часцей за ўсё, не атрымліваюць «выпраменьвання», — папрацуюць, пакантактуюць і выходзяць. Дзеці пайшлі за дарослымі і прынялі агеньчыкі дрыгвы за святло, збіліся са шляху. Яны на гэтых звалках дыхаюць. А пасля — пакідаюць жыццё. Звалка гэта — велізарнае згуртаванне шматлікіх груп у сацыяльнай сетцы «УКантакце», як закрытых, так і адкрытых, якія падштурхоўваюць дзяцей да суіцыду. Як у любых «прафесійных» згуртаваннях, паміж імі ёсць сваркі і інтрыгі, яны адзін аднаго абзываюць шарлатанамі, мяркуючы, верагодна, што самі — прафесіяналы. Але ж, улічваючы колькасць дзяцей, якія наведвалі гэтыя групы і сышлі ў выніку з жыцця, прафесіяналы, як ні дзіка гэта гучыць, у гэтай вобласці сапраўды ёсць. Але хто гэтыя людзі: выродкі, маньякі, сектанты, фашысты?

Гэта першае пытанне, якое ўзнікае адразу. І другое: для чаго?

Версій шмат. Мы не ведаем, якая з іх праўдзівая. Усё, што мы ведаем цяпер абсалютна дакладна, дык гэта тое, што з дзецьмі працуюць дарослыя людзі — сістэмна, планамерна і дакладна, крок за крокам падштурхоўваючы іх да апошняй рысы. Працуюць з веданнем іх прыхільнасцяў і захапленняў, выкарыстоўваючы любімую імі лексіку і культуру. Працуюць з веданнем псіхалогіі, унушаючы дзяўчаткам, што яны «тоўстыя», а хлопцам, што яны — «лузеры» для гэтага свету. Таму што ёсць іншы свет, і вось там яны — «абраныя».

Тут самыя «бяскрыўдныя» слоганы — вось такія: «Найлепшыя рэчы ў жыцці з літарай «с» — сям'я, субота, секс, суіцыд». Песні кшталту: «...Мы пайшлі ў адкрыты космас, у гэтым свеце нам няма чаго лавіць». Пытанні: «Колькі сумных будняў ты гатовы яшчэ так праіснаваць?». Карцінкі: рэйкі і цягнік з подпісам «Гэты свет не для нас». Фота: дзеці на дахах з надпісам «Мы дзеці мёртвага пакалення»... І самае галоўнае: бацькі загінулых дзяцей проста не заўважалі ніякіх змен».

ВАЖНЫЯ ПРАВІЛЫ ДЛЯ БАЦЬКОЎ

● Дзіця, якое пастаянна сядзіць у сацыяльных сетках і мала цікавіцца рэальным жыццём, на самай справе ўпадае ў нейкі віртуальны транс, які стварае ў яго адчуванне «паралельнай рэальнасці».

Прапануйце занятак, які зможа выцягнуць «з сетак». Няхай будуць хобі, якія дапамогуць не толькі заняць час і мазгі, але і пабудаваць стасункі з равеснікамі.

● Як толькі адзін з падпісчыкаў «груп смерці» цікавіўся ў арганізатараў, хто яны і якія ў іх мэты, яго адразу выгналі з суполкі. Для таго, каб падлетак быў больш устойлівым да маніпуляцый «анлайн-сектантаў», трэба навучыць яго крытычна разважаць і задаваць нязручныя пытанні.

Падлетак павінен адчуваць вашу любоў і прыняцце. Калі дзіця ведае, што як бы ні зрабіла, яго зразумеюць і прымуць дома, яно будзе сапраўды ўпэўнена адчуваць сябе ў жыцці.

● Калі дзіця не высыпаецца, у яго ўзмацняюцца трывожнасць, унушальнасць, паніжаецца імунітэт — і фізічны, і псіхалагічны, нарастаюць скепсіс і непрыняцце.

Сон варта жорстка кантраляваць.

● Першая рэакцыя бацькоў, якія даведаліся, што іх дзеці сядзяць у групах, якія заклікаюць да суіцыду, — гэта ўзмацненне кантролю і забароны. Адзінай рэакцыяй падлетка на падобныя агрэсіўныя дзеянні стане агрэсія ў адказ.

Не падрывайце давер дзіцяці. Дзіця неабходна паважаць! Тады яго жыццё стане больш бяспечным і не будзе прычын яго пакідаць...

Далей — заклік да бацькоў: «Будзьце ўважлівымі. Правярайце, ці спяць яны ў 4.20? Што малююць на руках? Ці ўсе нажы дома? Можа быць, нейкія парады цяпер і неразумна гучаць, але гэта як каранцін. Сачыце за старонкамі «УКантакце», якія наведваюць вашы дзеці, паглядзіце разам з імі ролікі і відэа, якія яны глядзяць. Папрасіце іх даць вам паслухаць тыя песні, якія гучаць зараз у іх навушніках».

Усе мы былі падлеткамі, але што мы разумелі пра сябе на той момант? Дый цяпер, калі сталі дарослымі, што разумеем пра гэты няпросты для нашых дзяцей час?

Паводзіны падлеткаў нярэдка бываюць **дэманстратыўнымі**. Яны ўсяляк імкнуцца звярнуць увагу на сябе і свае праблемы, паказаць, што ім цяжка. І праявы могуць быць рознымі — ад парэзаў запясцяў рук да... атручэння неядавітымі лекамі і г.д. Звычайна гэта робіцца не для таго, каб нанесці сабе рэальную шкоду, а каб напалохаць навакольных, прымусіць іх штосьці ўсвядоміць, тлумачаць спецыялісты. Другі варыянт — **афект**, калі крыўда і гнеў перашкаджаюць адэкватна ўспрыняць сітуацыю і падлетак паддаецца імпульсу — глытае таблеткі або любую атруту, якая трапляецца пад руку. Ёсць і **сапраўдныя** суіцыдальныя паводзіны, калі прадумваецца план дзеянняў. Тады пакідаюцца запіскі, адрасаваныя сваякам і сябрам, у якіх падлеткі развітваюцца з усімі, і часцей за ўсё тут ужо яны выбіраюць не таблеткі, а падзенне з вышыні або павешанне.

Але практычна заўсёды суіцыд — вынік шматлікіх праблем!

Вельмі рэдка бывае так, што ніхто з навакольных абсалютна нічога не ведаў. Падлетак можа не гаварыць адкрытым тэкстам, але намёкі на «стомленасць ад жыцця» будуць. І гэта ўжо крык аб дапамозе! Сапраўдны суіцыд — гэта працяглы перыяд перажыванняў, барацьбы з самім сабой, пошук выйсця. А вось суіцыд афектыўна папярэдзіць практычна немагчыма. Калі бацькі застаюцца глухімі да таго, што спрабуе данесці ім падлетак, то падчас чарговага высвятлення адносін абуранае, разлаванае дзіця можа скочыць у акно проста ў іх на вачах... Апытанні тых, хто выжывае ў такіх выпадках, паказваюць, што падлеткі не хацелі загінуць — проста гэта быў адзіны даступны сродак, які павінен быў прымусіць пачуць іх!

Існуе погляд, што той, хто аднойчы вырашыў пайсці з жыцця, будзе рабіць спробы зноў і зноў, пакуль намер не завершыцца поспехам. Але, як правіла, падлеткі, якія выжылі пасля першай спробы, больш нічога падобнага не ўчыняюць.

У вашага падлетка можа быць дэпрэсія. Прыгнечанасць, раздражняльнасць, нежаданне падтрымліваць стасункі павінны насцярожыць. Дэманстратыўнасць у адзенні і праяўленні эмоцый — таксама спосаб штосьці сказаць. Сябры, музыка, захапленні — усё можа быць ускосным сігналам. Вы можаце падарыць свайму дзіцяці яшчэ пару красовак, але вашу шчырую зацікаўленасць яго жыццём гэта не заменіць. Адчуваеце «штосьці не тое» — разбірайцеся. Не цісніце, не павышайце голас, а тлумачце і прыводзьце станоўчыя прыклады са свайго жыцця.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@zviazda.by

УСЁ ВЫРАШАЛЬНА

Невялікія лічбы па Беларусі (у параўнанні з Расіяй) могуць стварыць ілюзію таго, што праблема нас не датычыцца. Але гэта не так. Свой погляд на праблему выказала **псіхолаг Цэнтра дружалюбных адносін да падлеткаў «Поспех» Кацярына БЛІЗНЮК.**

— Ці можна сказаць, што інтэрнэт-групоўка смерці, пра якую стала вядома ў Расіі, — новая дэструктыўная культура, секта, ахвярапрынашэнне?

— Паміж групамі смерці і сектамі сапраўды шмат агульнага. Любая секта прагне аднаго — поўнай улады над чалавекам. Разумовы працэс замяняюць гатовымі шаблонамі. Вярбоўка зводзіцца да таго, што чалавеку даюць увагу і спачуванне. А пасля прапануюць паслухаць «пра вырашэнне ўсіх праблем». Проста паслухаць. Не спадабаецца — пойдзеш. Але пайсці практычна немагчыма! Ну як адмовіць у такой «драбязе» таму, хто цябе выслухаў і зразумеў? Так што, калі ты прыйшоў, астатняе — справа тэхнікі. Даверся, дазволь зрабіць сябе шчаслівым, перакладзі адказнасць за сваё жыццё на чужыя плечы, знімі з сябе гэты цяжар... Вось ты і папаўся! Думаць больш не трэба — пра ўсё падумаюць за цябе.

Наступны этап — прывязаць. Ахвяры даручаюць нескладаную работу. Такую, каб навічок заведама выканаў яе на «выдатна». Ну вось, малайчына! Бачыш, ты проста створаны для гэтага. Вось і рабі тое, што ў цябе добра атрымліваецца. Цябе заўсёды крытыкавалі? А тут толькі хваляць. Так чалавека падштурхоўваюць да думкі, што ўсе ранейшыя знаёмыя як мінімум дурні, якія не здолелі цябе ацаніць. Бацькі, настаўнікі, старыя сябры — усё гэта цёмныя, неразумныя людзі. Не дзіўна, што і стасункі з імі былі не самыя лепшыя. Натуральна, любы нармальны чалавек у гэтым засумняваецца. Але секта пра гэта выдатна ведае і да гэтага гатовая. Методыка пераканання адпрацавана, і часу на апрацоўку ахвяры не шкада.

Усемагчымыя прысвячэнні і пазнанні ісціны — пастка, трапіўшы ў якую, выбрацца амаль нерэальна. Як толькі ахвяру пераканалі ў магчымасці спасціжэння нейкай ісціны, далей яе час будзе распісаны па секундах.

— Чаму дзяцей, дый не толькі іх, цягне да дэструктыўнага?

— На маю думку, гэта не прага менавіта дэструктыўнага, а пошук прыняцця і разумення, якіх дзіцяці або дарасламу не хапае ў яго асяродку. Дарослыя прывыклі лічыць перажыванні падлеткаў дробнымі і нязначнымі, часам проста адмаўляюць ім у праве на гэтыя перажыванні («Ды што ты разумееш», «Ды якія твае гады», «У цябе яшчэ будзе тысяча такіх дзяўчат» і г.д.). І гэта вымушае дзяцей або шукаць гэтае права на баку, або проста моўчкі пакутаваць. Калі нехта аўтарытэтны для гэтага падлетка дасць права на перажыванні або тым больш выдасць інфармацыю аб тым, што «ты асаблівы і можаш яшчэ і ўбачыцца са светам чараўніцтва», то ён дакладна атрымае немалы крэдыт даверу.

Акрамя таго, падлеткі часта не ўспрымаюць смерць сур'ёзна, рамантызуюць яе. Яны не думаюць аб тым, што гэта канец гісторыі. Гэта для іх, хутчэй, вызваленне ці пераход у іншы свет. Важна данесці, што рэальная смерць — ніякі не пераход. Бацькі павінны патлумачыць, што пакуль жывеш, у цябе ёсць магчымасць выбару: можа быць так, а можа быць і іначай. Але цягам усяго жыцця ў цябе ёсць і будзе шмат магчымасцяў, што б ні здарылася. Калі ж надыдзе смерць, ты ўжо не зможаш выбіраць. Гэта кропка, за якой нічога не будзе.

Часцей за ўсё дзеці ўтойваюць свае думкі пра смерць і не гатовыя абмяркоўваць іх з бацькамі. Калі ж яны закранаюць гэту тэму, падтрымлівайце такія размовы, не забараняйце іх. Дайце выказацца і нічога не ацэньвайце. Толькі пасля ёсць сэнс спакойна прывесці свае довады на карысць таго, што ў жыцця больш фарбаў і магчымасцяў, чым у смерці. Ніякіх крыкаў і папрокаў. Вы павінны прамаўляць толькі адно: жыццё — выдатнае і цудоўнае, і трэба змагацца за яго да апошняга.

ЗАПІС У СШЫТКУ

Паводле звестак Следчага камітэта, у 2015-м і па чэрвень 2016 года па фактах суіцыдаў сярод падлеткаў у Мінску праведзена 7 праверак, Віцебскай вобласці — 6, Мінскай — 5, Магілёўскай — 5 і па адным выпадку ў Брэсцкай, Гомельскай і Гродзенскай. З 12-ці дзяўчатак і 14-ці хлопцаў дваім было менш за 13 гадоў, 11-ці — ад 13 да 15 гадоў і 16-17 гадоў было 13-ці падлеткам.

— Падлеткі нярэдка спрабуюць проціпаставіць сябе большасці, а рэгулярнае згадванне пра такія выпадкі ў інтэрнэце і друку можа яшчэ больш падштурхнуць да падобнага ўчынку, бо юнаму чалавеку можа здацца, што ён нарэшце заслужыць пажаданую «ўвагу», — разважае **афіцыйны прадстаўнік Следчага камітэта Рэспублікі Беларусь Юлія ГАНЧАРОВА.** — Трагізм у тым, што гэта ўвага будзе мець дачыненне да прычыны самавольнага развітання з жыццём, да самога факту, але не да асобы ахвяры. Прымаючы да ўвагі сацыяльную значнасць гэтага пытання, следства дасканала падыходзіць да высвятлення абставін кожнага дзіцячага або падлеткавага суіцыду. Вывучаюцца ўмовы жыцця і выхавання, кола кантактаў і інтарэсы — каб высветліць, чаму падлетак не цаніў жыццё, чаму адбылася трагедыя.

Асноўнымі матывамі трагічных учынкаў, паводле следства, становяцца каханне без узаемнасці, унутрысямейны канфлікт або згасанне цікавасці да жыцця на фоне псіхічнага расстройства, ужывання алкаголю ці наркотыкаў. Нягледзячы на тое, што такім паводзінам папярэднічала сварка з бацькамі, сябрам/сяброўкай, гэта не было сапраўднай прычынай развітання з жыццём. Як правіла, мела месца дэпрэсія. Паспрыяла і адсутнасць эмацыянальнай блізкасці, давяральных стасункаў з бацькамі. Частка суіцыдаў учынялася дзецьмі з праблемных сем'яў, дзе мела месца пазбаўленне бацькоўскіх правоў. Хоць бывае і так, што, нягледзячы на знешнюю ўладкаванасць, трагедыя адбываецца на фоне эмацыянальнай неўраўнаважанасці, праз бясконцыя канфлікты з блізкімі людзьмі.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ КОНФИСКОВАННОГО ИМУЩЕСТВА

(двухкомнатная квартира по ул. Лиможа, 20, земельный участок, микрорайон «Зарица-5», капитальные строения по ул. Врублевского, 43А и ул. Карского, 37) в г. Гродно 28 июля 2016 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Начальная цена с НДС (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Условия продажи	характеристика объекта
1	Изолированное помещение 400/D-60819 (квартира)	г. Гродно, ул. Лиможа, д. 20, кв. 58	71 140	7 114	без условий	Двухкомнатная квартира общей площадью 53,3 кв.м расположена на шестом этаже 9-этажного жилого дома 1987 года постройки. Материал стен – панели. Принадлежности: шкаф-купе «Командор», набор мебели для кухни в комплекте со столом.
2	Земельный участок У-271	г. Гродно, микрорайон «Зарица-5»	14 430,5	1 443,05	без условий	Земельный участок общей площадью 0,0936 га с кадастровым номером 440100000003004708. На участке имеется траншея для формирования фундамента жилого дома.
3	Капитальное строение 400/С-30380 (здание торговое)	г. Гродно, ул. Врублевского, 43А	74 550	7 455	без условий	Здание расположено на земельном участке общей площадью 0,0120 га с кадастровым номером 440100000002001044 Здание 1993 года постройки (реконструкция 2014 год), площадью 73,9 кв.м, кирпичное.
4	Капитальное строение 400/С-86506 (склад-арочник)	г. Гродно, ул. Карского, 37	145 550	14 555	без условий	Здание расположено на земельном участке общей площадью 2,7944 га с кадастровым номером 440100000001001877 Здание 1992 года постройки площадью 835,3 кв.м, металлоконструкции.

** – Лот продается по поручению комиссии по работе с имуществом, обращенным в доход государства, при Гродненском горисполкоме.*

Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости», г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет №57, тел.: (0152) 720537, 720546.

При проведении торгов предусмотрен шаг аукциона – 10%.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашения с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- Копии платежных поручений о внесении **задатка** за подачу заявления на расчетный счет 3012000041810 в филиале №400 ГОУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код 752, УНП 590727594 получатель – ГП «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

- **Юридическое лицо:** доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условием на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли- продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Аукцион состоится 28 июля 2016 года в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1. Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет №57, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 **с 27 июня по 22 июля 2016 года.** Телефоны для справок в Гродно: (0152) 720537, 720546.

Адрес сайта: **www.grodno.gov.by**

Пережирский сельский исполнительный комитет Пуховичского района Минской области

проводит открытый аукцион по продаже земельных участков для строительства и обслуживания жилого дома гражданам Республики Беларусь, расположенных на территории сельсовета

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Наличие инженерных сетей	Расходы по подготовке документации (рублей)	Начальная цена (рублей)	Задаток (рублей)
1	**аг. Зазерка, ул. Садовая, № 23** 624484804601000743	0,1252	Электр., газ. ЖД-сооб., водоснабжение	16 599 000	90 309 200	9 031 000

Задаток перечисляется на р/с № 3600625130005 в ЦБУ № 626 г. Марьина Горка, ф-л № 500 МУ ОАО «АСБ Беларусбанк» в 222810, г. М. Горка, ул. Ленинская, 27 БИК 153001601, УНП 600177731, ОКПО 04429668. Код платежа 04901, Пережирский сельисполком.

Порядок проведения аукциона оговорен в Положении о его проведении.

Аукцион состоится 28 июля 2016 года в 10.00 по адресу: д. Пережир, ул. Гуриновича, 2 «а» (здание исполкома) Пуховичского района Минской области. Заявление на участие и необходимые документы принимаются **с 27 июня по 22 июля 2016 года** с 8.00 до 16.00 по вышеуказанному адресу.

Телефоны: (801713) 78823, 78835, 78836.

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже права заключения сроком на 3 (три) года договора аренды части здания вокзала, принадлежащего УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги» на праве хозяйственного ведения

			Начальная цена продажи права с НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
Лот № 1	Часть здания вокзала с инв. № 133/С-4959. Площадь, сдаваемая в аренду, – 8,3 кв.м. Размер ежемесячной арендной платы – 270 912 (27,09)* бел. руб. с НДС. Целевое назначение – оказание услуг, реализация промышленных товаров	Брестская обл., Лунинецкий р-н, г. Лунинец, ул. Вокзальная, 6/1	282 200 (28,22)*	28 220 (2,82)*

()* – Цена указана с учетом деноминации официальной денежной единицы Республики Беларусь 01.07.2016.

Аукцион состоится **26.07.2016 в 11.00**, прием заявлений в рабочие дни с 8.30 до 12.30, с 13.30 до 16.30 по адресу Организатора аукциона. Окончание приема заявлений – **22.07.2016 в 12.00.**

Задаток перечисляется на р/с 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже права заключения договора аренды части здания вокзала, принадлежащего УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги», **проводимом 26 июля 2016 г.**

Полный текст извещения о проведении аукциона, в том числе порядок оформления участия в аукционе, условия аукциона, срок заключения договора аренды, условия оплаты, размер штрафа, содержатся на сайте Оранизатора аукциона **ino.by**. Все желающие могут ознакомиться со сдаваемым в аренду имуществом. Контактное лицо: Веренич Татьяна Анатольевна, 8 (01647) 4-12-37.

Организатор аукциона • адрес: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9, 3 этаж
☎ +375 17 306-00-57 • +375 29 550-09-52 • + 375 29 356-90-03 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

УНП 101015738

РУП «Белпочта» ОБЪЯВЛЯЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПЕРЕГОВОРОВ ПО ВЫБОРУ ПОДРЯДНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ для выполнения ремонтно-строительных работ на объекте «Текущий ремонт слаботочных систем в здании по ул. Семенова, 14-1 в г. Минске».

Процедура переговоров состоится «29» июня 2016 года в 10.00 по адресу: г. Минск, пр. Независимости, 10.

Контакты для получения дополнительной информации: отдел капитального строительства РУП «Белпочта» – тел.: 293-55-29, 327-03-20.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

(пос. Фабричный, ул. Речная, ул. Кстинская) в собственность в г. Гродно 28 июля 2016 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Стоимость затрат на изготовление документации, (с учетом деноминации), руб.	Начальная цена продажи, (с учетом деноминации), руб.	Сумма задатка (с учетом деноминации), руб.
1	Земельный участок У-19*	пос. Фабричный	0,0830	440100000001009141	17 956 048 (1 79561)	98 223 800 (9 822,38)	18 000 000 (1 800)
	Земельный участок У-20*	пос. Фабричный	0,0830	440100000001009142	17 130 051 (1 713,01)	98 223 800 (9 822,38)	18 000 000 (1 800)
2	Земельный участок У-1*,**	ул. Речная, 3	0,0948	440100000001009198	23 433 536 (2 343,35)	238 164 750 (23 816,48)	40 000 000 (4 000)
3	Земельный участок ***	перекресток улиц Кстинской и Белостокской	0,0642	440100000001009199	27 502 020 (2 750,20)	168 250 750 (16 825,08)	30 000 000 (3 000)

**Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Земельные участки предоставляются в частную собственность для строительства одноквартирного жилого дома.*

*** земельный участок имеет ограничения (обременения) в использовании земель, расположенных в охранных зонах рек и водоемов, газораспределительной системы.*

**** земельный участок имеет ограничения (обременения) в использовании земель, расположенных в охранных зонах электрических сетей и сетей водоснабжения.*

Организатор аукциона: ГП «Гродненский центр недвижимости».

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; получение победителями аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного жилого дома, возместить затраты в соответствии с решением Гродненского горисполкома от 08.02.2016 № 49 «О некоторых вопросах возмещения затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».

Аукцион состоится 28 июля 2016 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал).

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток не позднее **22 июля 2016 года** в размере, указанном в графе 8, перечисляемый на расчетный счет №3012000041810 в филиале № 400 Гродненском областном управлении ОАО «АСБ Беларусбанк», код 752, УНП 590727594 получатель – ГП «Гродненский центр недвижимости», задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению;

представить в ГП «Гродненский центр недвижимости» следующие документы;

заявление на участие в аукционе установленной формы;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляются:

гражданином - копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина - нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, каб. 57 с 27 июня по 22 июля 2016 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан;

внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись; выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признании аукциона продажи несостоявшимся решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.

Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (152) 72 05 46, 72 05 37.
Официальный сайт организатора торгов www.grodno.gov.by

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона со снижением цены

по продаже административного здания,

инв. № 500/С-46538, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Платонова, д. 31а, принадлежащего унитарному предприятию «Поречье Белкоопсоюза» (Продавец) на праве хозяйственного ведения

Земельный участок площадью 0,0311 га с кадастровым номером 500000000008001584 предоставлен на праве аренды по 28.02.2022. Целевое назначение – земельный участок для эксплуатации и обслуживания административного здания. Описание права, ограничения (обременения) прав: - охранная зона водопровода, площадь 0,0163 га; - охранная зона телефонной канализации, площадь 0,0062 га. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Начальная цена с НДС – 616 320 000 бел. руб.
Задаток – 61 632 000 бел. руб. Шаг аукциона – 5%.

Задаток перечисляется на р/с №3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже здания УП «Поречье Белкоопсоюза», **проводимом 20 июля 2016 г.**

Договор купли-продажи Объекта должен быть заключен в течение 10 (десяти) дней с назначенной даты проведения аукциона. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан оплатить стоимость приобретенного на аукционе Объекта в течение 30 (тридцати) дней с момента заключения договора купли-продажи. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 4% (Четырех процентов) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Аукцион состоится **20.07.2016 в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Заявления на участие и необходимые документы принимаются **по 18.07.2016 до 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 6.

Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 11.12.2015. С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона **ino.by.**

☎ Организатор аукциона: 8(017) 306-00-57, 8(029) 356-90-03, 8(029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ПОМЕЩЕНИЯ

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, местонахождение объекта	Право заключения договора аренды сроком 3 года помещения общей площадью 33,2 кв.м по адресу: г. Слоним, ул. Вокзальная, 11
Начальная цена продажи	1 128 800 (один миллион сто двадцать восемь тысяч восемьсот) белорусских рублей с учетом НДС
Коэффициент к базовой арендной величине по договору аренды	0,25*0,6*3,0. Размер арендной платы – 14,94 базовой арендной величины.
Сумма задатка	112 880 (сто двенадцать тысяч восемьсот восемьдесят) белорусских рублей
Условия аукциона	Целевое назначение арендуемых помещений – для размещения офисных помещений
Продавец	УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги» Барановичская дистанция гражданских сооружений, 225407, г. Барановичи, ул. Вильчковского, 5, тел. 8-0163-42-25-08
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 45-05-38, 41-98-32
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора аренды	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, БИК 153001739, УНП 500833225.

Аукцион состоится 26 июля 2016 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

- заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;
- *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
- *индивидуальным предпринимателем* – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
- *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:

- представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;
- физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица;
- представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница)

Последний день приема заявлений – 20 июля 2016 г. до 15.00

Телефон для справок: 45-05-38 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» http://grodnoino.by/

Утерянные представительством Белгосстраха по Октябрьскому району г. Минска бланки страховых полисов по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории государств-членов системы «Зеленая карта» серии BY01 №№ 10104451, 10104452 **считать недействительными».**

УНП 100122726

Наш культурны асяродак
ЖЫРАНДОЛЯ
Выпуск № 24 (324)

■ Акцыі

РАЗВІТАННЕ З ТЫСЯЧАЙ

Незвычайная акцыя пройдзе заўтра, 26 чэрвеня, у Нацыянальным мастацкім музеі

Дэнамінацыя беларускага рубля — справа не толькі эканамічная. Цягам 17 гадоў выява будынка Нацыянальнага мастацкага музея ўпрыгожвала купюру старога ўзору наміналам у тысячу рублёў. Таму супрацоўнікі ўстановы вырашылі зладзіць сімвалічнае развітанне — акцыю «Тысяча, бывай!».

Цягам усяго дня кошт уваходнага білета на экспазіцыю мастацкага музея складзе... усяго 1 000 рублёў. Так, пабачыць шэдэўры з фондаў музея і ўсе часовыя выстаўкі ў гэты дзень можна будзе амаль бясплатна. Таксама адбудзецца ўрачыстая цырымонія падпісання купюры наміналам у 1 000 рублёў генеральным дырэктарам музея Уладзімірам Пракапцовым і перадача гэтага ўжо амаль гістарычнага прадмета ў музейны архіў.

Марына ВЕСЯЛУХА.
vesialuha@zviazda.by

ПА СЛЯДАХ ВАВІЛОНСКАЙ ВЕЖЫ,

Фота www.agt.by

або СКУЛЬПТУРЫ НАСТУПАЮЦЬ

Адна з самых маштабных вулічных інсталяцый лета, якая знаёміла нас мінулы раз з жалезным хакеістам і вялізнай вежай з біблейскага падання, зноў адкрылася на тэрыторыі Камсамольскага вострава ў парку Перамогі — знакамітыя «Арт-астравы». Гэта не проста вернісаж пад адкрытым небам, а цэлы мастацкі маршрут. За кожным паваротам сцяжынкі — новы сімвалічны аб'ект, вельмі філасофскі, часта пададзены з іроніяй альбо гумарам, але заўсёды поўны эмоцый. Ад дызайнерскіх задумак да трэш-арту. Мастацкія работы сталі часткай гарадскога асяроддзя, збіваючы яго афіцыяльнасць і штодзённасць, дадаючы крэатыўнасці. Гэта ўжо адна з устойлівых тэндэнцый сучаснага беларускага мастацтва. Магчыма, вы будзеце шакаваныя. Але дакладна здзівіцеся. Запомніце: гэта public art, а не акадэмічная манументальная скульптура.

Намеснік старшыні Саюза беларускіх мастакоў Леанід Хобатаў адзначыў на адкрыцці праекта, што пляцоўка арт-астравоў – гэта не толькі эстэтыка, тут пастаўлены сур'ёзныя пытанні прасторы, пластыкі, стылістыкі і інтэлектуальнай думкі. У творчым «сусвеце» зразумела.

Пятнаццаць аб'ектаў у некалькі метраў з самых розных матэрыялаў – металу, дрэва, пластыку. Свабода ў формах і колерах, поўны эксперымент, нацыянальны авангард. На востраве прадстаўлены самыя незвычайныя з'явы (а можа і звычайныя, але ў арыгінальнай акантоўцы). Чырвоны партал з камянямі, які вядзе на парог вечнасці, белыя коканы на дрэвах, нібыта з логава гіганцкага павука, драўляны веласіпед з трыма коламі, які нагадвае гаўбіцу, каляровыя цені, што танцуюць, дрэва-лега, якое прырасло да ствала сасны, квэст з дарожных знакаў...

Дырэктар Нацыянальнага цэнтра сучаснага мастацтва Наталля Шаранговіч прызналася, што ўсіх мастакоў наўмысна выбіралі па прынцыпе «яны павінны быць вельмі рознымі». Сярод скульптараў і дызайнераў, творамі якіх можна палюбавацца – Дзмітрый Сурскі, Канстанцін Селіханаў і Павел Вайніцкі, Алена Атрашкевіч-Златковіч, Віктар Копач і Максім Пятруль. Прадставілі свае творчыя выказванні Канстанцін Мужаў, Сяргей Аганаў, Вольга Нячай, а таксама Ігар Лявонцьеў і Таццяна Гомза. Не засталіся ў баку Віктар Старухін, Аляксей Сарокін, Аляксандр Сакалоў, Васіль Цімашоў, Паліна Пірагова.

Адзін з удзельнікаў, скульптар Іван Арцімовіч параўнаў мінскія «Арт-астравы» са швейцарскім опэн-эйрам, адным з самых буйных у Еўропе, дзе скульптура таксама надзвычай удала інтэгравалася ў архітэктурнае і прыроднае асяроддзе. «Спадзяюся, Мінск усё ж атрымае свой маштабны парк скульптур, якімі будзе дзейнічаць на пастаяннай аснове, а «Арт-астравы» пашыраць свой фармат да міжнароднага». У праекце сёлета бярэ ўдзел польскі мастак Рэмігіуш Дулька, што прадставіў скульптуру «Горад».

Праект «Арт-астравы» з'яўляецца выдатным прыкладам таго, як паркавая зона ператвараецца не проста ў месца адпачынку, а ў культурную пляцоўку. Аб'екты так ці інакш прымушаюць спыніцца.

Арганізатар выставы – Нацыянальны цэнтр сучасных мастацтваў. Праходзіць яна пры падтрымцы Міністэрства культуры Беларусі і Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта. Спонсарам выступіў «Альфа-Банк» (Беларусь). Між іншым, Альфа-прышчэпка ад банка, выстаўленая мінулы раз, ужо стала вай-фай лаўкай побач з Нацыянальным цэнтрам сучасных мастацтваў на вуліцы Някрасава, 3. Такі ж лёс угатаваны новаму аб'екту ад спонсараў – чырвонаму ветразю. Тры месяцы наведванняў даступныя ў любы час дня і ночы – гэта абавязкова трэба ўбачыць.

Марыя ВОЙЦІК.

■ Далягляды

Майкл МАРГУЛІС:

«БЕЛАРУСЬ — КРАІНА СХАВАНЫХ ТАЛЕНТАЎ»

Як аўтару праз прызму жыцця краіны адлюстраваць увесь свет?

З Ганаровым консулам Беларусі ў штаце Флорыда (ЗША) спадаром Майклам МАРГУЛІСАМ можна весці бясконцыя гутаркі на розныя тэмы. Ён знакаміты багаслоў, палітолаг, аўтар канцэпцыі духоўнай дыпламатыі, а таксама пісьменнік, рэдактар амерыканскага часопіса US-Belarus, які расказвае жыхарам Злучаных Штатаў пра нашу краіну. Не так даўно спадар Майкл завітаў у Беларусь, каб прыняць удзел у V Усебеларускім народным сходзе, а наш карэспандэнт звярнулася да яго з пытаннямі пра ролю літаратуры ў сучасным свеце, місію айчынных пісьменнікаў, ну і натуральна, — пра ўспрыманне жыхарамі ЗША часопіса пра Беларусь.

— Спадар Майкл, ці ёсць будучыня ў літаратуры?

— Сёння літаратура не адыгрывае ў жыцці людзей такой ролі, як раней. Але ўсё роўна яна не памерла і суправаджае чалавека. Ды яна і не можа памерці, думаю, што чалавецтва раней ці пазней вернецца да чытання. Лепшы доказ таму: калі зайсці ў кнігарню, можна пабачыць шмат сучасных выданняў класікі, новых раманаў. Але ж гэта таксама бізнес: калі кнігі выдаюцца — значыць імі нехта цікавіцца. Таксама лічу, што папяровая кніга, дзякуючы прыемным атрыбутам яе чытання — паху друкарскай фарбы, працэсу перагортвання старонак, — пераможа электронную.

— Што павінна несці свету літаратура?

— Памяць пра мінуўшчыну. Як казаў Горкі: хто плюе ў сваё мінулае, той страляе ў сваю будучыню. Кожны пісьменнік у сваіх кнігах паказвае краіну, але добры аўтар праз яе прызму адлюстроўвае ўвесь свет, ён піша пра вечныя паняцці любові, спачування, болю, смеху скрозь слёзы.

— Усё часцей кажуць пра вяртанне аўтараў да жанру вялікага рамана, аднаўленне цікавасці чытачоў да яго...

— Тут назіраюцца два паралельныя працэсы. Час інтэрнэту прымушае людзей чытаць тэксты вельмі кароткай формы. Вы ж не будзеце ў сацыяльных сетках размяшчаць і чытаць некалькі старонак. Але калі ў чалавека знікае магчымасць засяродзіцца, задумацца, пасупераживаць чужому болю і чужому каханню (а менавіта гэтыя адчуванні дае вялікі раман), то ён знікае як асоба. Таму і адбываецца вяртанне да вялікіх жанраў прозы. Раптам зноў пачалі чытаць «Вайну і мір» Талстога, прозу Дастаеўскага. Кніга — гэта не толькі працэс чытання, гэта сыход у чыёсьці жыццё, дзе вы знаходзіце водгулле ўласнага лёсу, свайго кахання і болю. Добрая літаратура валодае такімі ўласцівасцямі. Кароткая форма твора не дазваляе чытачу перанесціся ў іншае жыццё, а раман — дае такую магчымасць. У кнізе і ў каханні трэба заставацца сам-насам.

— Каго лічыце сваімі літаратурнымі настаўнікамі?

— Гэта ў асноўным амерыканскія пісьменнікі, я на іх выхоўваўся. Эрнест Хемінгуэй, Фрэнсіс Скот Фіцджэральд, з нямецкіх — Эрых Марыя Рэмарк. Гэтая літаратура ў час маёй маладосці была навіной. Сёння яна ўжо ператварылася ў класіку.

«Тут людзі вельмі сціплыя і часта пра сябе не кажуць. Значыць — нехта іншы пра іх павінен сказаць».

— Ці сочыце за падзеямі ў беларускай літаратуры, чытаеце кнігі нашых аўтараў?

— Так, канешне, чытаю Васіля Быкава, чытаю кнігі аўтара з Брэста Аляксандра Валковіча, іншых сучасных пісьменнікаў. Нобелеўская лаўрэатка Святлана Алексіевіч напісала важныя, патрэбныя творы, але жорсткія, праўдзівыя, магчыма, надта страшныя. Праўда заўсёды надта страшная. Я не лічу, што яе кнігі маюць высокі літаратурны ўзровень, але яна — важны публіцыст. Мала стала літаратуры на ўзроўні, на якім я хачу яе бачыць. У мяне ўласныя крытэрыі: параўноўваю новыя кнігі з тымі, што для мяне лічацца вельмі высакаякаснымі. Я разумею, што адбываецца ў беларускай літаратуры і лічу, што ў бліжэйшы час павінна з'явіцца некалькі яркіх асоб новага пакалення, якія напішуць выдатныя кнігі. Думаю, што Беларусь — краіна схаваных талентаў. Тут людзі вельмі сціплыя і часта пра сябе не кажуць. Значыць — нехта іншы пра іх павінен сказаць. Магчыма, гэта мушу рабіць я, пакуль жывы.

— Вы маеце шмат сяброў сярод беларусаў, не толькі пісьменнікаў, але і кампазітараў, палітыкаў. Напэўна, многія стасункі — ужо самі па сабе гісторыі, нават легенды?

— Так, напрыклад, з кампазітарам Ігарам Лучанком мы сябруем з 17 гадоў. Яшчэ калі ён быў студэнтам кансерваторыі, а я вучыўся ва ўніверсітэце. У Гомельскай філармоніі мы зарабілі разам першыя грошы на сумеснай песні: я напісаў словы, а ён — музыку. Ужо праз многа гадоў, калі я прыехаў з дэлегацыяй Кангрэса ЗША, Лучанок мяне спачатку не пазнаў, але калі я заспяваў радок з той самай песні: «Зеркалом волшебным серебрится Сож...», ён адразу падбег да раяля і пачаў іграць, сказаў: «Майкл, гэта ты!»

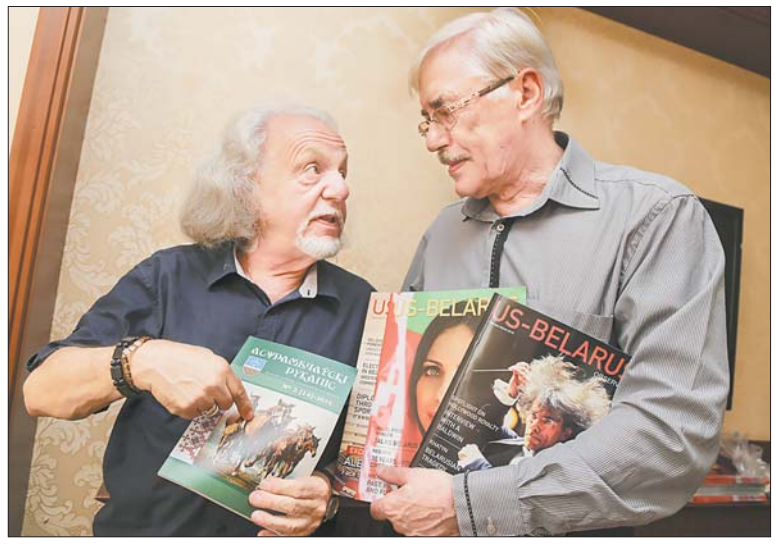

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Дарэчы

Падчас візіту спадара Майкла Маргуліса ў Беларусь адбылася сустрэча Ганаровага консула Беларусі ў штаце Флорыда з пісьменнікам, рэдактарам і ўкладальнікам Брэсцкага раённага краязнаўчага альманаха «Астрамечаўскі рукапіс» Аляксандрам Валковічам. Аляксандр Міхайлавіч перадаў у калекцыю Майкла Маргуліса беларускі вышываны ручнік, а таксама прэзентаваў новы выпуск «Астрамечаўскага рукапісу». Дарэчы, матэрыял пра гэты ўнікальны альманах плануецца да выхаду ў наступным нумары часопіса US-Belarus.

Не абышлося без сюрпрызаў: Аляксандр Валковіч атрымаў прэмію амерыканскага тоўстага літаратурнага часопіса The New Review па выніках літаратурнага конкурсу фонду «Духоўная дыпламатыя» за кнігі «Бяроза чорная, бяроза белая» і «Лета чырвоных коней».

«У найбліжэйшы час павінна з'явіцца некалькі яркіх асоб новага пакалення, якія напішуць выдатныя кнігі».

— Часопіс US-Belarus выдаецца ў шыкоўным на сёння фармаце: глянцавая папера, шмат ілюстрацый. Ці складана трымаць такі ўзровень у час панавання электронных СМІ?

— Тое, што карысна для чалавека, — складана. А калі шкодна, — проста. Некалі казалі, што інтэрнэт заменіць газеты, бо навошта доўга перагортваць старонкі, калі можна хутка знайсці патрэбныя навіны ў інтэрнэце. Але гэта не працуе! Сёння інтэрнэт займае ў некалькі разоў больш часу, чым газеты. Таму людзі вернуцца да друкаванага слова. Вось і я стаў выдаваць часопіс, таму што ў інтэрнэце ніхто пра Беларусь інфармацыю не знойдзе. Там яна, натуральна ёсць, але яе ніхто не будзе шукаць і чытаць. Мне ж патрэбна адкрыць краіну як з'яву, каб пра яе даведаліся многія. Тыраж нашага выдання — 5 000 асобнікаў, яго атрымліваюць у Кангрэсе, сенаце, у буйных банках, універсітэтах, бібліятэках. Наш мэтавы чытач — эліта амерыканскай нацыі, бо менавіта яна прапагандуе ідэі ў масах. Мы расказваем амерыканцам пра беларускі гумар, традыцыі, ручнікі, пра Хатынь і Брэсцкую крэпасць... Самі жыхары Беларусі пра гэта выдатна ведаюць, але для чытача ў Штатах — гэта як звесткі з іншай планеты.

— Выйшла ўжо тры выпускі часопіса. Ёсць нейкія водгукі чытачоў?

— Водгукі вельмі добрыя. Хоць я рыхтаваўся да негатыўнай рэакцыі. Часопіс усім падабаецца: палітыкам, бізнесменам, банкірам і простым чытачам. Ды і самім беларусам, якія чытаюць па-англійску, часопіс таксама прыйшоўся даспадобы: яны самі бачаць сваю краіну па-новаму, нібыта збоку.

Марына ВЕСЯЛУХА.
vesialuha@zviazda.by

■ Прэм'ера

БЕЗ ПРАВІЛАЎ

Як не зрабіць гульню ў тэатры гульнёй у тэатр?

Прыходзіш у тэатр, сядаеш. Выходзяць акцёры — і запрашаюць на квэст. Гэта значыць, прапануюць гульню, у якую б уключыўся кожны з прысутных. Квэсты — гульні інтэрактыўныя. Ключавое тут «актыўныя». Адседзецца не атрымаецца, прыйдзецца ўключацца, выконваць, па магчымасці, сваю ролю ў гульні, сюжэт якой ужо кімсьці спланаваны. У гэтым выпадку — аўтарамі спектаклю «Гульня без правілаў і з невядомай мэтай», што з'явіўся ў Рэспубліканскім тэатры беларускай драматургіі.

Аўтар тэксту — Аляксей Андрэеў, галоўны рэдактар альманаха «Маналог». «Маналогу» споўнілася 20 гадоў, і гэтую дату яго стваральнікі вырашылі адзначыць яшчэ і пастаноўкай у тэатры. Пастаноўкай, у якой ёсць шмат маналогаў. Слова драматургія (як асаблівы від творчасці) у дачыненні да таго, што прамаўляецца, тут не выкарыстаеш: асаблівасць спектаклю менавіта ў тым, што ён не ствараўся паводле п'есы, а паўставаў як тэкст, складзены з цытат вядомых асоб, з думкамі якіх знаёміў часопіс. Думкі цікавыя, як і людзі, якія былі іх аўтарамі, напрыклад, Святлана Бень, Алена Казанцава, Адам Глобус, Віктар Капыцько, Сяргей Харэўскі, Руслан Вашкевіч і іншыя. Усе словы гучаць па-беларуску дзякуючы перакладу пісьменніка Альгерда Бахарэвіча. Наўрад ці ён бы ўзяўся перакладаць тое, у чым не бачыць сэнсу.

Аляксей Андрэеў з асобных цытат склаў цэльны тэкст, які прамаўляюць два акцёры: Людміла Сідаркевіч і Максім Брагінец. У іх складаная задача паводле рэжысёрскай задумы Аляксандра Марчанкі. Вельмі разумнымі фразамі яны павінны гледача ўцягнуць у слуханне і развагі, нават не столькі ў дзею — яе наогул няма, як няма выразнага сюжэту з яго развіццём, кульмінацыяй, развязкай. Пры тым, што запрашэнне на квэст — і разам з гэтым інтрыгу — мы атрымліваем. Значыць, штосьці павінны знайсці ў выніку, да чагосьці прыйсці. Да чаго?

Ён і Яна суіснуюць у прасторы. Нельга сказаць, што яны ўзаемадзейнічаюць. Гэта ўсё не пра адносіны дваіх. Ён і Яна — таму што гучаць цытаты жаночыя і мужчынскія. Не толькі ад імя жанчыны ці мужчыны, проста адны больш эмацыянальныя. Частка ад імя мужчыны крыху іншая: яна бярэ разважлівасцю. Але і Яна і Ён разам увасабляюць супольнасць людзей, якія разважаюць пра НЕШТА. І да гэтага «нечага» мы павінны прыйсці ў выніку інтэлектуальнага квэсту. Мы яго шукаем, пра яго разважаем разам з артыстамі. Наш інтэрактыў у тым, як мы адгукаемся на думкі. Таму гульня ідзе сапраўды не паводле звыклых для квэстаў правілаў. Але тое не азначае, што іх няма, асабліва, калі зададзеныя параметры. Спачатку думаеш, што героі гавораць адзін з адным. Не. Потым адчуванне, што яны нібыта спавядаюцца — з-за шчырасці і балючай прадуманасці фраз. Але наўрад ці: споведзі не прамаўляюцца голасна. Ці можа на гэтым сышла плынь свядомасці, калі вельмі хочацца сказаць пра штосьці, і нават не важна, хто цябе ў гэты момант пачуе? Калі хоць хто — ужо добра. Ну, бывае ж так у жыцці. Словы, сказаныя з тэатральнай сцэны, ніяк не могуць быць выпадковымі, калі яны прамоўленыя, то таму, што так трэба. З намі гуляюць у прасторы, дзе не адбываецца нічога больш важнага, чым словы.

Гэта гульня на выжыванне гледача, які праходзіць выпрабаванне словамі. Колькі часу ідзе на тое, каб уцягнуцца і зразумець: не варта чакаць дзеі. Нельга лічыць дзеяй тое, што артысты перамяшчаюцца (не вельмі актыўна) па сцэне, рэагуюць на стосы кніг, складзеныя перад імі, сядаюць на стосы, кладуцца на іх. Выцягваюць з іх кнігі і пачынаюць чытаць. І ніякіх дадатковых эфектаў! Акрамя хіба што голасу. Спачатку ён гучыць за сцэнай — не бачым выканаўцу. Па меры напружання думак у цытатах, спявак Дзмітрый Лук'янчык з'яўляецца на нашых вачах. Павольна-распеўна гучыць яго голас. Удумліва — якраз пад словы. Гэты голас дапамагае злучаць думкі, якія першапачаткова існавалі асобнымі выказваннямі, утварае з іх агульны сэнс. Напрыклад, словы пра гарадскі асяродак Мінска, сталіцы, а голас у той час звяртае да фальклорнай манеры, дадаючы штосьці роднае, цёплае, нібыта з паралельнага Сусвету. І менавіта гэты голас злучае прасторы, якія, здаецца, зусім не перасякаюцца. Нібыта як Яна і Ён — розныя, часам здаюцца чужымі людзьмі. А калі ўслухаешся ў іх словы на фоне гэтага спеву, то разумееш: яны ўсё ж звязаныя агульнай культурнай прасторай. Менавіта яна і ёсць галоўная дзеючая асоба гэтай пастаноўкі. Гэта культурная прастора — нацыянальная, дзе ёсць месца розным людзям, розным меркаванням і развагам пра тое, што мы ёсць цяпер як народ: як мы адчуваем, што памятаем, што любім, пра што марым, дзе жывём і па якіх правілах.

І калі напрыканцы доўгіх разважанняў разам з акцёрамі ты прыйшоў да разумення гэтага, то лічы, свой квэст прайшоў паспяхова. Хоць задача і не простая: прадзірацца скрозь шчыльную канцэнтрацыю думак на адну хвіліну спектакля. Гэта квэст для інтэлектуалаў, для якіх уся інтрыга — не ў фабуле, а ў саміх думках. І калі вы яшчэ вагаецеся, ці прылічваць сябе да гэтай слаўнай катэгорыі грамадзян, то лепшы сродак праверыць — пайсці і пагуляць. Дасядзеў да фіналу — усё, пытанне знятае.

Ларыса ЦІМОШЫК, *tsimoshyk@zviazda.by*

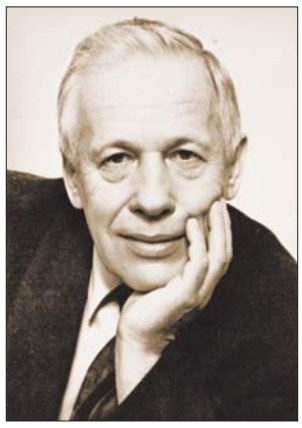

■ Невядомае пра вядомых

АСТРАВЫ ШЧАСЦЯ АЛЯКСАНДРА ЛЯГЧЫЛАВА

Пра жыццё і творчасць знанага паэта-песенніка расказалі яго бацькі

Яго няма ўжо больш за дзесяць гадоў, а песні, якія ён напісаў, жывуць і сёння. І не проста жывуць, а гучаць з вуснаў вядомых артыстаў і гуртоў. У апошні дзень чэрвеня аўтару слоў «Горычягады» і «Чаркі на пасашок», а таксама яшчэ каля чатырохсот песень, споўнілася б 70...

Менавіта столькі ж — толькі юбілей сумеснага жыцця — адзначалі бацькі Аляксандра Лягчылава, калі я завітала да іх у госці. Яны не святкавалі. Пасля таго, як не стала іх любімага Сашачкі, свята ў кватэры Лягчылавых бывае рэдка. Ды і ўзрост ужо не той. У верасні Вользе Паўлаўне споўніцца 95 гадоў, Кузьма Васілевіч на год маладзейшы за жонку. Іх лёсы таксама вартыя цэлай аповесці, але гэтым разам ветэраны Вялікай Айчыннай вайны расказваюць пра сына.

Разам з бацькамі. 2003 год.

Дзядзька — беларускі Марэсьеў

Аляксандр быў першынцам. Як жартуе Вольга Паўлаўна, яна тройчы сумленна выконвала пяцігодку — нараджала сыноў раз на пяць гадоў. Хлопчыкаў назвалі імёнамі ўсіх палеглых на фронце братоў Кузьмы Лягчылава: Аляксандрам, Уладзімірам і Сяргеем.

Дарэчы, да вайны Вольга Паўлаўна працавала ў аддзеле пісьмаў «Звязды». У галоўную партыйную газету яе прывёў брат. Аляксандр Русановіч, імя якога носіць вуліца ў Мінску, працаваў у «Звяздзе» і тэхнічным сакратаром, і літаратурным супрацоўнікам аддзела культуры. У гады вайны служыў на ваенна-марскім флоце. Падчас размініравання водаў Волгі ён быў моцна паранены — ампутацыя нагі была непазбежнай. З 36 чалавек засталіся жывымі толькі двое... Пасля яго назавуць беларускім Марэсьевым: нягледзячы на ўсе супрацьпаказанні ён хутка стане ў строй. Такому жаданню ваяваць проста не маглі адмовіць.

Аляксандр Лягчылаў вельмі ганарыўся сваім дзядзькам, капітанам I рангу, доктарам ваенна-марскіх навук. Невыпадкова скончыў суворaўскае ў Мінску і нават паступіў у Севастопальскае вышэйшае ваенна-марское вучылішча.

— Паўгода правучыўся і даслаў ліст: «Тата, я еду дадому», — расказвае Вольга Лягчылава. — Як аказалася, як раптам Саша некуды знік, — успамінае Вольга Паўлаўна. — Я — за ім. Гляджу, сядзіць і нешта піша. Прыйшлося нават угаворваць, каб даў паглядзець: такі ён быў у нас сарамлівы. І сёння помню тыя радкі: «Бросайся в море и плыви, как море льнет и гладит кожу. Как это радостно сообщить, что и вода так нежно может нам отдаваться и любить...» Яму тады было гадоў дзесяць.

Слава да Аляксандра Лягчылава прыйшла ў 7 класе. Саюз кампазітараў Беларусі тады шэфстваваў над 39-й школай, дзе вучыўся хлопчык. Аднойчы, калі ў школу прыехаў вядомы кампазітар Юрый Семяняка, дзеці папрасілі яго напісаць атрадную песню. Семяняка пагадзіўся, але з умовай, што словы да песні школьнікі напішуць самі. «Дык у нашага Сашы Лягчылава іх два сшыткі», — адказалі яны кампазітару. Неўзабаве з'явілася атрадная песня — першая ў скарбонцы паэта-песенніка.

— Яе выконвалі па радыё, на розных мерапрыемствах, — гаворыць Вольга Паўлаўна. — Калі я першы раз пачула песню, вы не ўяўляеце, як гэта было ганарова. Дзіця, а ўжо загучаў на ўсю краіну!

Неўзабаве Сашу Лягчылава запрасілі на сустрэчу ў Саюз кампазітараў. Але падлетак не пайшоў: палічыў, што няма чым хваліцца. Але пісаць працягваў.

Творца з эканамічным ухілам

Пасля няўдалай спробы асвоіць ваенную навуку Аляксандр Лягчылаў пайшоў у армію. Служыў танкістам у Печах, што пад Барысавам. Свой абавязак перад Айчынай выконваў таксама пад музыку: іграў на гітары ў складзе ансамбля, створанага ў воінскай часці.

Другі раз з Юрыем Семянякам ён сустрэўся падчас вучобы на журфаку БДУ. Маэстра прапанаваў Лягчылаву напісаць ужо «дарослы» твор. Неўзабаве на ўсю краіну загучала песня пра Беларусь.

Вучобу на журфаку Лягчылаў сумяшчаў з работай ва ўпраўленні культуры Мінскага аблвыканкама. У навукова-даследчым эканамічным інстытуце Дзяржплана БССР, куды пасля запрасілі Аляксандра Кузьміча, павінны былі стварыць сваю рэдакцыю. Меркавалі, што яе ўзначаліць наваспечаны журналіст. Але нешта не атрымалася, і Аляксандру прапанавалі пасаду вучонага сакратара. Ён пагадзіўся, але вырашыў, што вучоны сакратар павінен мець навуковую ступень. Абараніў у Маскве кандыдацкую дысертацыю і стаў кандыдатам эканамічных навук.

Адну за адной Аляксандр Лягчылаў мяняў высокія пасады. Працаваў памочнікам міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР, прарэктарам па навуковай рабоце Беларускага ўніверсітэта культуры, прарэктарам гуманітарнага эканамічнага інстытута. Да апошняга дня свайго жыцця ўзначальваў Мінскі дзяржаўны гандлёвы каледж.

Стасункі з кампазітарамі і спевакамі

Нягледзячы на сваю занятасць, ён заўсёды знаходзіў час для творчасці. Ужо пасля смерці паэта яго маці даведаецца, што 243 песні Лягчылава маюць ліцэнзію — а значыць рэгулярна выконваюцца. Усяго ж ім напісана каля 400 твораў. Некаторыя з іх уваходзяць у зборнікі «Музыка кахання» і «Астравы шчасця», якія падрыхтавала да выдання Вольга Паўлаўна. Як яна прызналася, яшчэ хопіць не на адзін: многія песні засталіся толькі на паперы. Як, напрыклад, песня «Ты такая адна», прысвечаная планеце Зямля. Магчыма, на яе паэта натхніў знакаміты касманаўт Пётр Клімук. Бо як інакш зразумець, што да аркуша, на якім запісаны словы, прымацавана візітка двойчы Героя Савецкага Саюза?

— Пісаў настолькі хутка, настолькі захапляльна, — успамінае сынаву манеру творчасці бацька. — Няма ніводнага кампазітара, хто б не хацеў напісаць з ім песню. І ён нікому не адмаўляў.

І гэта пацвярджаюць зборнікі, якія я гартаю разам з бацькамі паэта: Лучанок, Захлеўны, Зарыцкі, Прохараў, Молчан, Буднік, Елісеенкаў, Глебаў, Іваноў... «Бывала, нават падказваў кампазітарам, як пабудаваць тую ці іншую мелодыю. Настолькі быў музыкальным. І гэта без музычнай школы!», — удакладняе Вольга Паўлаўна.

Яго песні грэлі душу многім артыстам. Звонкім словам яны ліліся з вуснаў Льва Лешчанкі і Іосіфа Кабзона, Ядзвігі Паплаўскай і Аляксандра Ціхановіча, Іны Афанасьевай, гучалі ў выкананні «Песняроў», «Сяброў», «Верасоў», «Бяседы», ансамбля імя Аляксандрава...

Сын як сонца

Пры жыцці Аляксандр Лягчылаў правёў 10 творчых вечароў. Кожны раз паэта сустракалі перапоўненыя залы. І заўсёды сярод гэтай вялікай колькасці людзей знаходзіўся самы важны для яго глядач і крытык — мама. Са слязьмі на вачах Вольга Паўлаўна ўспамінае, што нават у тыя вельмі адказныя часіны ён ніколі не забываўся пра яе — заўжды нёс букет кветак.

— Саша быў вельмі добрым і клапатлівым сынам, — успамінае маці. — Калі ў нашай кватэры адчыняліся дзверы і заходзіў ён, здавалася, узыходзіла сонейка.

Сваёй любай матулі Аляксандр Кузьміч прысвяціў не адну песню. Мы гартаем з Вольгай Паўлаўнай песенныя зборнікі і зачытваем кранальныя да болю радкі:

Мама, мама, матулечка,
Знаю, ты — гэта я.
Мама, мама, матулечка,
Я крывінка твая.
Колькі вёснаў не спраўдзіцца,
Колькі зім не міне,
Божа, мілы, матулю
Зберажы для мяне.

На 50-гадовым юбілеі з дзецьмі.

Восень жыцця

Аляксандр Кузьміч памёр ва ўзросце 59 гадоў. Анкалогія. Згарэў імгненна. Гэта сёння, праглядаючы яго апошні канцэрт, які адбыўся ў красавіку 2005 года, Вольга Паўлаўна заўважае, што сын ужо хварэў. Тады ж ніхто нават не падазраваў аб страшным дыягназе.

Яго смерць стала вялікім ударам не толькі для бацькоў, а і для дзяцей паэта. Ганна, Павел і Кацярына сёння беражліва захоўваюць памяць бацькі. А старэйшая дачушка яшчэ і праслаўляе яго добрае імя. Ганна Лягчылава — вядомая актрыса і рэжысёр расійскага кінематографа. Такая дачка магла нарадзіцца толькі ў таленавітага бацькі.

Ён пайшоў з жыцця восенню. Менавіта гэтую пару года Аляксандр Лягчылаў любіў больш за ўсё: колькі песень прысвяціў сваёй залатой сяброўцы! І, напэўна, невыпадкова нехта найвышэйшы вырашыў, што самы прыгожы, першы восеньскі месяц стане для яго апошнім...

Ночы... Ах, якімі сталі ночы!
Неба быццам зоркавая шаль.
Гэта нас з табою восень хоча
Запрасіць на свой чароўны баль.

Стане, можа, нам сяброўкай стане
Восень, што спяшаецца да нас.
І плыве мелодыя кахання,
Нібыта гучыць апошні раз.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@zviazda.by
Фота з сямейнага архіва Лягчылавых.

■ Фотафакт

НАГОДА ДЛЯ ЎСМЕШКІ

Выстаўка шаржаў Аляксандра Каршакевіча адкрылася ў Літаратурным музеі Максіма Багдановіча

Назва экспазіцыі «З усмешкай па жыцці» досыць сімвалічная. Уменне дасціпна жартаваць уласцівае беларускаму народу, нездарма ж у нас казалі: «Смяяцца — не грэх». Любіў жартаваць і Максім Багдановіч, ён нават напісаў цыкл жартоўных вершаў «Усмешкі». Вось і Аляксандр Каршакевіч, выдатны мастак, намеснік галоўнага рэдактара часопіса сатыры і гумару «Вожык» ужо шмат гадоў радуе беларусаў сваімі шаржамі.

Сам мастак кажа, што вялікую манументальную работу выканаў толькі аднойчы, сёння яна ўпрыгожвае актавую залу адной са сталічных дзіцячых бальніц. А ўсё жыццё прысвяціў справе гумару. Таму і шаржы ў яго — не крыўдныя для іх герояў, хутчэй наадварот — тут бачыцца не толькі ўсмешка і смех, а глыбокае веданне мастаком характару, адметнасцяў творчай натуры герояў гэтых невялікіх таленавітых малюнкаў.

Задуменны, але ўсмешлівы літаратуразнаўца Алег Лойка, какетлівая паэтка Раіса Баравікова, летуценная казачніца Алена Масла... Героямі шаржаў, прадстаўленых на выстаўцы, сталі каля паўтара дзясятка айчынных літаратараў і мастакоў. Дарэчы, кожнага з іх лёгка пазнаць у аўтарскім жартаўлівым выкананні Аляксандра Пятровіча.

Марына ВЕСЯЛУХА. *vesialuha@zviazda.by*

Фота Надзеі БУЖАН.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	**Лот №1.** Станок специальный токарный с ЧПУ модель 16ГС 25ФЗС2, 2007 года выпуска, заводской номер 64, инвентарный номер 118151 Начальная стоимость лота – 34.117,56 доллара США **Лот №2.** Станок двухосевой универсальный токарный CTX 310 ecoline V3 – New Design, 2012 года выпуска, заводской номер 8044001705E, инвентарный номер 118157 Начальная стоимость лота – 52.491, 86 доллара США **Лот №3.** Станок двухосевой универсальный токарный CTX 310 ecoline V3 – New Design, 2012 года выпуска, заводской номер 8044000173 8E, инвентарный номер 118156 Начальная стоимость лота – 52.491, 86 доллара США **Лот №4.** Станок консольно-фрезерный с УЦИ модель FSS 450 PLG-00-00, 2010 года выпуска, заводской номер 1, инвентарный номер 121160. Начальная стоимость лота – 25.838,08 доллара США
Собственник (владелец) имущества	ОАО «Оршанский инструментальный завод», УНП 300207906, юридический адрес: Витебская область, г. Орша, ул. Мира, 39А
Место-нахождение имущества	г. Орша, ул. Мира, 39А Контактные лица по вопросам осмотра имущества и получения дополнительной информации: Бегляк Александр Сергеевич – т.р. 8 0216 21 64 43, т.м. +37529 365 46 42; Левин Борис Григорьевич – т.м. +37529 716 76 30
Наличие обременений	Залог ОАО «Белгазпромбанк»
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома г. Витебск, ул. Богдана Хмельницкого, 10/1 25 июля 2016 года в 10.00
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210015, г. Витебск, ул. Богдана Хмельницкого, д. 10/1, каб. 2.5 Судебный исполнитель Богданова Ольга Евгеньевна, тел. (0212) 62 03 40, т.м. 375-33-687-91-63 Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (0212) 61 40 15
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома № 3642903001053 филиала № 200 – Витебского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк», код 635, УНП 300002505 **не позднее 14.00 22 июля 2016 года.** Минимальная величина первого шага торгов – 5% стоимости лота. В соответствии с пунктом 1 Указа Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 № 232 «О некоторых вопросах проведения аукционов (конкурсов)» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – управляющий по делу о банкротстве ИП «ЛеГранд», извещает о проведении торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего должнику

Торги состоятся 26 июля 2016 года в 12.00 по адресу: г. Минск, Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Для участия в торгах необходимо подать **до 22 июля 2016 года** заявку и перечислить на расчетный счет ИП «ЛеГранд», 3012007546015 в ОАО «Приорбанк», г. Минск, код 749, УНП 101120003 сумму задатка в размере 5% от начальной цены имущества. Сумма шага аукциона по каждому лоту составляет 5% от начальной цены предмета аукциона.

С лотами, выставляемыми на торги, можно ознакомиться по предварительному согласованию по телефону 80173880325. Прием заявок и документов на участие в торгах осуществляет организатор торгов – ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – ежедневно по рабочим дням с 9.00 до 18.00 по адресу: 220053, г. Минск, Долгиновский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Сведения о дебиторах.

Номер лота	Сведения об имуществе	Начальная цена, за ед. рублей без НДС	Сумма задатка
1	Дверь с автоматическим приводом	80 000 000	4 000 000
2	Заготовки обуви (крой для изготовления тапок)	96 980 000	4 849 000
3	Инструменты	24 176 436	1 208 822
4	Инструменты для производства обуви	139 447 608	6 972 980
5	Иные материалы для производства обуви	527 932 615	26 396 631
6	Кожтовар	238 296 976	11 914 849
7	Комплектующие для обуви	1 271 852 251	63 592 613
8	Молнии	131 602 005	6 580 100
9	Оргтехника	42 575 927	2 128 796
10	Офисная мебель	21 537 227	1 076 861
11	Принадлежности для офиса	59 819 815	2 990 991
12	Фурнитура	770 977 324	38 548 866

Победителем торгов является лицо, предложившее наибольшую цену.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона производится победителем аукциона по фактическим затратам. Все расходы, связанные с регистрацией договора купли-продажи, оформлением перехода права требования, несет покупатель.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

По результатам аукциона организатор торгов составляет протокол в трех экземплярах.

Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 7 рабочих дней с даты проведения торгов.

Организатор вправе отказаться от проведения торгов не менее чем за 3 дня до даты проведения торгов.

С более подробной информацией о порядке, условиях проведения торгов, предметах торгов можно ознакомиться по тел.: +37517 388 03 25.

КУП ПО ОКАЗАНИЮ УСЛУГ «ГРОДНЕНСКИЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
сообщает о **снятии** с аукционных торгов **29 июня 2016 года земельного участка для строительства одноквартирного жилого дома № 87** общей площадью 0,1415 га с кадастровым номером 440100000003005505, расположенного в микрорайоне «Зарица-3». УНП 590727594

ОСТРОШИЦКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ (ОРГАНИЗАТОР АУКЦИОНА)

извещает о проведении 25 июля 2016 года открытого аукциона и повторного по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Ограничения в использовании, инфраструктура	Начальная цена (бел. рублей)	Размер задатка (бел. рублей)	Расходы по изготовлению документации (бел. рублей)
1	д. Чуденичи, ул. Зеленая, 11, кадастровый номер 623286308101000443	0,1248	Район индивидуальной застройки «Чуденичи-2» – вода, электричество, газ; рядом лес	37 110 800	3 711 000	17 652 700
2	д. Кондратовичи, ул Дорожная, 6, кадастровый номер 623286303101000096	0,1350	Водоохранная зона пруда, в н.п. сети водоснабжения, электроснабжения, газ	36 889 000	3 688 900	13 605 000
3	д. Ребрище, пер. Центральный, 1 (уч. № 3), кадастровый номер 623286307601000066	0,1380	Охранная зона сетей водоснабжения; в н.п. сети водоснабжения, электроснабжения	34 201 100	3 420 100	16 170 000

Дата, время и место проведения аукциона: **25 июля 2016 года в 10.00 по адресу: Логойский район, а.г. Острошицы, ул. Центральная, д. 8, Острошицкий сельский исполнительный комитет.**

Прием документов: ежедневно с 8.00 до 17.00 (кроме воскресенья) **по 19.07.2016 г. включительно;** к заявлению прилагается квитанция об оплате задатка и копия личного паспорта.

Задаток перечисляется на расчетный счет 3600619141101 в ЦБУ 611 филиала № 500 МУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка 153001601, УНН 600537220, код платежа 04901, получатель – Острошицкий сельский исполнительный комитет.

Условия: победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона.

Контактные телефоны: (801774) 57 6 21, 57 6 35, 57 6 36; (+37529) 644 48 86.

Департамент по ценным бумагам
Министерства финансов
Республики Беларусь
ЗАРЕГИСТРИРОВАНО
23 июня 2016
Сушко С.А.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОСПЕКТ ЭМИССИИ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ ТРЕТЬЕГО ВЫПУСКА

Совместное общество с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой»

УТВЕРЖДЕНО
Протокол внеочередного Общего собрания участников Совместного общества с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой» от 10 июня 2016 года

Внести в Проспект эмиссии жилищных облигаций третьего выпуска следующие изменения:

1. пункт 1.15 изложить в следующей редакции:

«1.15. Сотрудник Эмитента, имеющий квалификационный аттестат на право деятельности на рынке ценных бумаг: ведущий юрисконсульт Пикарева Елена Валентиновна, квалификационный аттестат 3 категории №5200-3-17439 от 13.05.2015 (срок – до 13.05.2020); тел. раб. +375(17) 222-79-80; тел. моб. +375(29) 655-56-33.»;

2. в пункте 2.4:

2.1. подпункт 2.4.1 изложить в следующей редакции:

«2.4.1. Исполнение обязательств по Облигациям обеспечивается поручительством следующих юридических лиц:

- Закрытого акционерного общества «МОРТЕКС БЦЗ» в сумме 5 490 000 000 (пять миллиардов четыреста девяносто миллионов) белорусских рублей в соответствии с договором о предоставлении поручительства от 01 декабря 2014 года №01/12/П в редакции дополнительного соглашения от 22 мая 2015 года №1 и дополнительного соглашения от 10 июня 2016 года №2.

Место нахождения Закрытого акционерного общества «МОРТЕКС БЦЗ»: 220039, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 7 этаж, кабинет 716; УНП 101186296.

Стоимость чистых активов Закрытого акционерного общества «МОРТЕКС БЦЗ» на 01 января 2016 года составляет 8 245 000 000 (восемь миллиардов двести сорок пять миллионов) белорусских рублей;

- Совместного закрытого акционерного общества «БЕЛКАРГО» в сумме 10 675 000 000 (десять миллиардов шестьсот семьдесят пять миллионов) белорусских рублей в соответствии с договором о предоставлении поручительства от 22 мая 2015 года №22/05П в редакции дополнительного соглашения от 10 июня 2016 года №1.

Местонахождение Совместного закрытого акционерного общества «БЕЛКАРГО»: 220039, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1 этаж; УНП 100344404.

Стоимость чистых активов Совместного закрытого акционерного общества «БЕЛКАРГО» на 01 января 2016 года составляет 14 790 424 250 (четырнадцать миллиардов семьсот девяносто миллионов четыреста двадцать четыре тысячи двести пятьдесят) белорусских рублей.

Договоры о предоставлении поручительства вступают в силу с момента их подписания Эмитентом и поручителями и действуют в течение всего срока обращения Облигаций, а также в течение 3 (трех) месяцев после окончания срока обращения Облигаций. Действие договоров о предоставлении поручительства прекращается (в зависимости от того, какое событие (срок) наступит ранее) после исполнения обязательств по Облигациям (в том числе досрочного погашения всего выпуска Облигаций) либо по истечении 3 (трех) месяцев после окончания срока обращения Облигаций, если владельцы Облигаций не предъявят в указанный трехмесячный срок требований о выплате денежных средств по Облигациям к Эмитенту или поручителю.»;

2.2. в подпункте 2.4.2:

2.2.1. в абзаце втором части второй слово «поручителя» заменить словом «поручителей»;

2.2.2. абзац третий части третьей изложить в следующей редакции:

«- после внесения изменений в Решение о выпуске Облигаций и Проспект эмиссии Облигаций и государственной регистрации таких изменений в Департаменте по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь в установленном законодательством порядке.»;

2.2.3. часть четвертую после слов «газете «Звязда» дополнить словами «, а также размещает соответствующую информацию на едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг.»;

3. в абзаце шестом подпункта 2.8.4 пункта 2.8 слово «поручителя» заменить словом «поручителей»;

4. абзац третий части второй подпункта 4.2.5 пункта 4.2 изложить в следующей редакции:

«2. Обеспечение эмиссии третьего выпуска Облигаций поручительством в соответствии с договором о предоставлении поручительства от 01 декабря 2014 года №01/12/П в редакции дополнительного соглашения от 22 мая 2015 года №1 и дополнительного соглашения от 10 июня 2016 года №2, заключенным с Закрытым акционерным обществом «МОРТЕКС БЦЗ», и договором о предоставлении поручительства от 22 мая 2015 года №22/05П в редакции дополнительного соглашения от 10 июня 2016 года №1, заключенным с Совместным закрытым акционерным обществом «БЕЛКАРГО».».

ОТ ЭМИТЕНТА:
Директор СООО «ВильнюсСтрой» Н.М.Яколцевич
Главный бухгалтер СООО «ВильнюсСтрой» Т.С.Журавская

ОТ ЛИЦ, ПРЕДОСТАВИВШИХ ОБЕСПЕЧЕНИЕ:
Подтверждаю достоверность информации об обеспечении:
Директор ЗАО «МОРТЕКС БЦЗ» С.В.Сильченко

Подтверждаю достоверность информации об обеспечении:
Директор СЗАО «БЕЛКАРГО» Е.В.Пикарева

ОТ ПРОФУЧАСТНИКА:
Директор ЗАО «Генеральная система инвестиций» Н.Л.Черник

Центр Промышленной Оценки
- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона	**ЗАО «Центр промышленной оценки»,** г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	**ОАО «Газпром трансгаз Беларусь»,** г. Минск, ул. Некрасова, 9
Вид аукциона	**Аукцион по комбинированной схеме (сначала на понижение, затем на повышение цены недвижимого имущества)**

Предмет аукциона

Лот№	Наименование	Адрес
1-10	Машино-место № 121, № 123, № 127, № 129, № 131, № 132, № 133, № 136, № 137, № 138	г. Минск, пр-т Независимости, 168/3-1г

Лоты № 1–10 расположены в подземной автостоянке, общ. пл. 6299,0 кв.м с инвентарным № 500/D-70793116

Начальная цена с НДС 20% каждого Лота – 297 000 000 белорусских рублей (29 700 руб. 0 коп.)	**Шаг понижения цены: 14 850 000 белорусских рублей (1 485 руб. 0 коп.)**
Минимальная цена с НДС 20% каждого Лота – 252 450 000 белорусских рублей (25 245 руб. 0 коп.)	**Шаг повышения цены: 14 850 000 белорусских рублей (1 485 руб. 0 коп.)**

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона (лота) в белорусских рублях перечисляется на р/с № 3012343260010 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**30** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Предмет аукциона может быть снят с аукциона организатором в любое время до объявления его проданным

Дата и время проведения аукциона	**26.07.2016 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**25.07.2016 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**Тел.: +37517-280-36-37; +375 29-317-95-42. auction@cpo.by; www.cpo.by.**

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов в дер. Сосновая, дер. Прилепы, дер. Лужки, дер. Липники Озерицко-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

1	**Форма проведения аукциона**	Открытый
2	**Дата, время и место проведения аукциона**	28 июля 2016 года в 11.00, а.г. Слобода, ул. Красногвардейская, 27, Озерицко-Слободской сельисполком, зал заседаний
3	**Продавец и его адрес**	Озерицко-Слободской сельисполком, а.г. Слобода, ул. Красногвардейская, 27
4	**Земельный участок, его кадастровый номер и адрес**	Лот № 1 – площадь 0, 1100 га, № 624883010101000337, дер. Сосновая (по гп № 23) Лот № 2 – площадь 0,1500 га, № 624883008301000545 дер. Прилепы (по гп № 1) Лот № 3 – площадь 0,1500 га, № 624883008301000544 дер. Прилепы (по гп № 2) Лот № 4 – площадь 0,1500 га, № 624883005601000163 дер. Лужки (по гп № 7) Лот № 5 – площадь 0,1278 га, № 624883005101000242 дер. Липники (по гп № 2)
5	**Условия продажи**	Без изменения целевого назначения
6	**Целевое назначение земельного участка**	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома
7	**Начальная (стартовая) цена продажи**	Лот № 1 – 300 000 000 (30 000) рублей Лот № 2 – 300 000 000 рублей (30 000) рублей Лот № 3 – 300 000 000 рублей (30 000) рублей Лот № 4 – 200 000 000 рублей (20 000) рублей Лот № 5 – 200 000 000 рублей (20 000) рублей
8	**Условия аукциона**	а) продажа по цене не ниже начальной; б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории республики или приравненные к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь
9	**Наличие инженерной инфраструктуры**	дер. Сосновая – подъездные пути, электричество д. Прилепы – подъездные пути д. Прилепы – подъездные пути д. Лужки – нет, водоохранная зона канала д. Липники – газ
10	**Условия оплаты**	За безналичный расчет в течение 10 рабочих дней после подписания протокола по результатам проведения аукциона
11	**Сумма задатка и реквизиты продавца**	10% от начальной (стартовой) цены земельного участка р/с 3641000000058 ЦБУ 621 г. Смолевичи филиал 616 «АСБ Беларусбанк» г. Жодино, код 812, назначение платежа 04002 (с пометкой «задаток за земельный участок») УНП 600046563 (МФО 153001812)
12	**Порядок предв. ознаком. в натуре с земельными участками**	Среда в 10.00
13	**Прием документов**	в рабочие дни: понедельник, вторник, среда, четверг, пятница с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00
13	**Окончательный срок приема документов**	22 июля 2016 года в 17.00
14	**Контактный телефон**	801776 44 6 36, 68 0 30

Расходы по организации и проведению аукциона (Лот № 1 – 630 000 (63,0) белорусских рублей, лот № 2 – 15 400 218 (1540,02) белорусских рублей, лот № 3 – 14 174 474 (1417,45) белорусских рублей, лот № 4 – 8 958 768 (895,88) белорусских рублей, лот № 5 – 13 525 388 (1352,54) белорусских рублей и публикация информационного сообщения подлежат возмещению победителем аукциона.

Примечания: для участия в аукционе в адрес продавца необходимо предоставить:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме.
2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков).

Физическим лицам – документ, удостоверяющий личность (паспорт) и копию паспорта покупателя или его доверенного лица, и доверенность, заверенную нотариально (в случае, если интересы покупателя представляет это лицо).

3. Счет в банке, на который перечисляется сумма возвращаемого задатка.

«О, ЯКАЯ ЦУДОЎНАЯ ЧАЧА»...

Нататкі пра фестываль новага віна ў Тбілісі і пра Грузію наогул

«...Ваш занятак — самы высакародны ў свеце, — далятае фраза аднекуль злева... Як вы думаеце, пра што ідзе гаворка? Каб правільна адгадаць, трэба быць грузінам, таму што на ўвазе маецца вінаробства. А фразу я падслухала на фестывалі новага віна, які прайшоў у сярэдзіне мая ў Тбілісі.

«Мы можам прыводзіць да вас сваіх турыстаў. Колькі мы з гэтага будзем мець?»

Новае віно — гэта віно, якое было выраблена з апошняга ўраджаю, у гэтым выпадку — ураджаю 2015 года. Па традыцыі квеўры (керамічны збан, які закопваюць у зямлю і ў якім у Грузіі «саспявае» віно), адкаркоўваецца вясной. Таму і фестываль праводзіцца ў маі.

Увесь цэнтр тбіліскага парку Мтацмінда, дзе сёлета праходзіў фэст, быў аддадзены пад прылаўкі і палаткі вінаробаў. Сваю прадукцыю прывезлі вытворцы з усіх куткоў Грузіі — 78 вінных кампаній і 102 сямейныя, малыя, сярэднія і буйныя вінакурні. Іх прадстаўнікі з радасцю налівалі гасцям на пробу свайго віна. Да яго падаваліся сыр з авечага малака і духмяны хлеб. І ўсё гэта смачнае харство было зусім бясплатным. Вакол тоўпіліся вясёлыя, дабрадушныя людзі з келіхамі ў руках, у некаторых — у кожнай руцэ па келіху! Многія тбілісцы прыехалі цэлымі сем'ямі...

28-гадовы Рызо прыйшоў на дэгустацыю з сябрамі. Малады чалавек, нягледзячы на спякоту, апрануты ў традыцыйны грузінскі касцюм. «Гэта каб стварыць святочны настрой, бо такі фестываль не кожны дзень бывае», — тлумачыць ён. І дадае, што ў многіх яго сяброў ёсць дома нацыянальныя касцюмы, хоць яны і нятанныя: кошт пачынаецца ад 400 долараў. Проста грузіны ганарацца сваёй зямлёй і гісторыяй...

32-гадовая Ніно ўжо 10 гадоў жыве ў Францыі, але і пра родную краіну не забывае, часта сюды наведваецца. У Францыі жанчына займаецца продажам грузінскіх вінаў. Таму на фестываль яна прыехала і ў сувязі са сваім бізнесам: пазнаёміцца з новымі віннымі гаспадаркамі і іх прадукцыяй. «Грузія не стаіць на месцы, — з гонарам кажа маладая жанчына. — Яна мяняецца, прычым у лепшы бок. У 90-я гады на тбілісіх вуліцах па вечарах нярэдка кулі над галавой свісталі. Калі я з'язджала, усе мае сябры былі беспрацоўнымі, а цяпер ва ўсіх ёсць праца. У Саакашвілі, па-мойму, было шмат добрага і шмат дрэннага, хоць людзям звычайна больш запамінаецца дрэннае. Ён падняў краіну, адбудаваў яе. Але ў той жа час шмат людзей пасадзіў у турму. Усе жылі ў страху...».

28-гадовы Рызо прыйшоў на дэгустацыю ў традыцыйным грузінскім касцюме.

Не толькі Ніно займаецца тут наладжваннем новых дзелавых кантактаў. Вось два мясцовыя гіды дамаўляюцца з уладальнікам віннага бара: «Мы можам прыводзіць да вас сваіх турыстаў. Колькі мы з гэтага будзем мець?». «Дзесяць працэнтаў, як належыць», — адказвае той.

— Мы знаходзімся ў нетурыстычным месцы, — кажа ўладальнік бара Аляксандр. — Да нас ходзяць звычайна мясцовыя жыхары. Але ж гэта і ёсць паказчык якасці. У турыстычных месцах, самі ведаеце, за якасцю не вельмі глядзяць. Але мы хацелі б мець сярод сваіх гасцей і турыстаў...

Праз дзесяць хвілін чую, як ён, пакаштаваўшы і ацаніўшы ўзор вінаграднай гарэлкі, кажа ўладальніку віннай гаспадаркі з Кахэці: «О, якая цудоўная чача! Мы хацелі б яе атрымліваць...»

Келіх віна каштуе танней, чым шклянка мінеральнай вады

Самі грузіны аддаюць перавагу беламу віну. Яны кажуць, што для весялосці трэба піць белае, а чорнае (так яны называюць чырвонае віно) — каб лячыцца. Верагодна, таму, што белае віно значна лягчэйшае, чым чырвонае, і, адпаведна, лепш падыходзіць для шумных і доўгіх бясед. Бо грузінскае застолле можа доўжыцца да 5-6 гадзін, і за гэты час кожны грузін выпівае па 2,5-3 літры віна! Пры гэтым яны не гоняцца за градусамі, іх хатнія віны, асабліва белыя, як па мне, больш падобныя на кампот. Галоўнае — гэта зносіны. І п'янага грузіна ўбачыць — вялікая рэдкасць. Я за тыдзень знаходжання ў Тбілісі, у тым ліку пабываўшы на фестывалі маладога віна, убачыла ўсяго двух чалавек падшафэ!

Пры гэтым вінаробства для грузінаў — неад'емная частка жыцця. Большасць гарадскога насельніцтва, нават людзі, якія жывуць у шматпавярховых дамах, кожны год купляюць віноград і ў гаражах робяць сваё віно. Што тады казаць пра вёску! Так што атрымліваецца, што ў Грузіі робіць віно практычна кожная сям'я, якая мае для гэтага хоць самую маленькую магчымасць.

У мясцовых кавярнях келіх віна з бліжэйшай вінакурні парой каштуе танней, чым шклянка мінеральнай вады! Гаспадар прыватнай гасцініцы або апартаментаў можа пры першай сустрэчы падарыць пастаяльцу бутэльку віна. А год таму маёй сяброўцы ў аэрапорце, не паспела яна яшчэ толкам нават ступіць на грузінскую зямлю, таксама паднеслі вялікую бутэльку віна. Напэўна, акцыя нейкая была.

У Грузіі для турыстаў усё працуе да 24 гадзін

Фестываль новага віна, які ўжо сёмы год запар арганізуе Вінны клуб Грузіі, апроч іншага, ставіць сваёй мэтай развіццё віннага турызму, на які грузіны робяць асаблівую стаўку. Трэба сказаць, у Грузіі наогул турызм цяпер развіваецца вельмі актыўна. Дзяржава з гэтай нагоды распрацавала вялікую праграму і ўкладвае ў яе грошы.

Часам нават ствараецца ўражанне, што ў Тбілісі ўсё круціцца вакол турыстаў. Тут вельмі лёгка і проста знайсці жыллё на любы густ і кашалёк, і нават здаецца, што можна нічога загадзя не браніраваць. Выходзіш з самалёта ці цягніка — і на кожным кроку бачыш рэкламу гестхаўзаў, гатэляў, апартаментаў. Ці можна спытаць парады ў мясцовых жыхароў — яны ўважлівыя, добразычлівыя, усмешлівыя і пры гэтым неназойлівыя — самі навязвацца не будуць, але пры неабходнасці заўсёды падкажуць і раскажуць, а то і дапамогуць — і ўсё гэта будзе ад душы.

Тут не праблема паесці або проста перакусіць — і зноў жа, на любы кашалёк. У гістарычнай частцы Тбілісі на кожным кроку — шчыты з рэкламай экскурсій як па сталіцы, так і па ўсёй краіне. На вуліцах ля турыстычных аб'ектаў у велізарнай колькасці прадаецца ўсялякая ўсячына — сувеніры, паветраныя шарыкі, вада, чурчхела (старажытны нацыянальны ласунак — нанізаныя на нітку арэхі ў загушчаным мукой вінаградным соку). І, у адрозненне ад многіх іншых краін, у Грузіі для турыстаў усё працуе дапазна — да 24 гадзін.

Яшчэ адзін немалаважны момант — сёння шпацыраваць па Тбілісі бяспечна ў любы час сутак. Тут амаль цалкам расправіліся з вулічнай злачыннасцю, зрэшты, як, па словах мясцовых жыхароў, і з хабарніцтвам. Мясцовыя кажуць, што гэта дзякуючы таму, што пры Саакашвілі была праведзена маштабная паліцэйская рэформа. Расказваюць, што тады звольнілі ўсіх і зноўку набралі ў штат тых, хто ніякага дачынення да паліцыі не меў. Цяпер у Грузіі працаваць у паліцыі вельмі прэстыжна. І ў народзе паліцэйскіх паважаюць. А паліцэйскія ўчасткі зроблены са шкла — каб падкрэсліць іх празрыстасць.

Звярніце ўвагу, колькі беларускіх турфірмаў у апошні час прапануе туры ў Грузію. Многа! А яшчэ пару гадоў таму знайсці гатовы тур у гэтую краіну ў нашых агенцтвах было не так і проста. А цяпер з'явіліся білборды, радыёрэклама і шырокая прапанова пуцёвак. Усё таму, што Грузія стала рабіць стаўку і на беларускіх турыстаў.

Славутая грузінская гасціннасць цяпер прыносіць краіне да 7% ВУП

Увогуле, знакамітая грузінская гасціннасць сёння прыносіць краіне да 7% ВУП. Колькасць занятых у гэтай сферы, па звестках Нацыянальнай адміністрацыі турызму Грузіі, складае 11% ад агульнай колькасці працоўных месцаў. Турыстычны бізнес ператварыўся ў адну з самых сур'ёзных крыніц паступлення валюты ў краіну.

Дапоўніць традыцыйную гасціннасць грузінаў добрым сэрвісам дапамагаюць спецыяльныя адукацыйныя праекты. Таксісты, гіды, супрацоўнікі рэстаранаў і гатэляў праходзяць спецыяльныя курсы. Нацыянальная адміністрацыя турызму, напрыклад, аплачвае іх навучанне мовам. А нядаўна ў Грузіі пачалася рэалізацыя новага праекта — інклюзіўнага турызму для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. У яго рамках ідуць работы па ўладкаванні турыстычнай інфраструктуры ў адпаведнасці з патрэбамі асоб з абмежаванымі магчымасцямі, створаны спецыяльныя, адаптаваныя для гэтых людзей маршруты, праводзяцца трэнінгі работнікаў сферы абслугоўвання.

P.S. *Адна з нямногіх мясцовых асаблівасцяў, што крыху напружвала асабіста мяне — паводзіны мясцовых кіроўцаў. Пешаходных пераходаў тут вельмі мала, і яны для грузінскіх кіроўцаў — чыстая фармальнасць, іх проста ігнаруюць. Таму тбіліскія вуліцы я перасякала выключна бегма. Адзін з мясцовых жыхароў неяк патлумачыў, што калі пешаход перабягае ажыўленую вуліцу — гэта дакладна іншаземец. Пешаход-грузін ідзе ў любым месцы праз дарогу з годнасцю, не спяшаючыся. Асабіста ў мяне спачатку нервы не вытрымлівалі, але пад канец я нават крыху прывыкла. І, памятаю, калі наш джып з заказанай экскурсіяй на двухпалоснай дарозе адначасова сталі абганяць злева і справа, а кіроўца толькі лагодна цокнуў языком: «Грузіны едуць, як джыгіты!», я ўжо толькі ўсміхнулася... Дзеля справядлівасці трэба сказаць, што дарожна-транспартнага здарэння я не бачыла ніводнага і дзіўлюся іх адсутнасці да гэтага часу.*

Святлана БУСЬКО, *busko@zviazda.by.*

Дарэчы

Некалькі фактаў пра грузінаў

✓ Выходзячы замуж, дзяўчаты, як правіла, пакідаюць сваё прозвішча.

✓ Калі кіроўца забыўся дома правы, іх могуць замяніць пашпарт або любы іншы дакумент, які сведчыць асобу. Тэхагляд таксама не абавязковы.

✓ Лічаць, што калі на стале няма хлеба, то няма чаго есці. Бяседа па-грузінску завецца «пурмарылі», што ў перакладзе азначае «хлеб-соль». Першымі падаюць на стол менавіта хлеб і соль.

✓ Пазнаюць земляка па прозвішчы. Так, напрыклад, у Заходняй і Цэнтральнай Грузіі прозвішчы пераважна заканчваюцца на «-дзэ», што значыць «сын». Ва Усходняй — на «-швілі», што азначае «дзіця». Прозвішчы з усходніх горных правінцый заканчваюцца на «-уры» або «-улі».

■ Нататнік Яго жонкі

Святлана ДЗЯНІСАВА,
галоўны рэдактар часопіса «Маладосць»

УРОК МАЛАДЫМ ГАСПАДЫНЬКАМ

Гэты свет зусім не арыгінальны і мяняць сваю пазіцыю не збіраецца. Ніводнага намёку на тое, што заўтра сонца ўзыдзе з іншага боку або памяняе колер. Дождж нязменна падае зверху ўніз, грыбы растуць шапачкамі ўгору, птушкі ляцяць дзюбамі ўперад, падзеі адбываюцца тады, калі адбываюцца... І ўсе як адзін часопісы для жанчын прапануюць сваім чытачкам псіхалагічныя тэсты. Як быццам нам няма чым заняцца і нехта яшчэ не ведае, што вынік часопіснага тэсціравання залежыць ад каго і чаго заўгодна, толькі не ад асобы, якая адказвае на пытанні. Ад надвор'я — залежыць, дня тыдня — таксама, ад часу сутак — без ніякіх сумненняў. Ад фазы Месяца і пазіцыі Венеры, атмасфернага ціску і адлегласці да месца працы, кошту новай сукенкі і апетыту, гарачыні асфальту і адцення лістоты на дрэвах... Ад чаго і каго заўгодна, толькі, паўтару, не ад асобы, якая адказвае на пытанні. Дык навошта іх задаваць?

Вось новы адмысловы тэст пад назвай «Мыццё». Дадзена: цэлы кош бруднай бялізны. І нічога чыстага ва ўсёй хаце. І няма чаго больш надзець. Значыць, мыць трэба сёння. Але неба зацягнута хмарамі. Значыць, пойдзе дождж. Мыць бялізну быццам нельга, бо вывешваць яе давядзецца пад дождж. Ну, так ва ўмовах тэста сказана.) Што, спадарынькі, будзем рабіць? Вось варыянты адказаў: адкласці мыццё да заўтра (хоць надзець, заўважу, няма чаго ўжо сёння), чакаць і маліцца (у спадзяванні на праясненне), распачаць мыццё (не звяртаючы ўвагі ні на якія хмары), не верыць сваім вачам (бо прагноз быў зусім іншым).

Што б вы ні выбралі, пра вас усё даўно вядома складальніку тэста. Бо вы для яго і без тэсціравання як азіяцкая страказа: плоская празрыстая істота без намёку на існаванне. Я ў тым сэнсе, што ён вас не бачыць. Ва ўпор. Далібог, не бачыць! Калі вы раптам выбераце «адкласці да заўтра», то для складальніка тэста гэта будзе азначаць, што вы дазваляеце ўплываць на сваё жыццё кожнай дробязі, што нервы ў вас з-за гэтага, мякка кажучы, ніякія, і вам трэба не бялізну мыць, а ехаць тэрмінова ў адпачынак. Вось як!

Калі спыніцеся на варыянце «чакаць і маліцца», значыць, паводле часопіса, усім вы ў жыцці задаволены. Так задаволены, што якраз і не хапае вам парачкі няўдач. Няхай тады вы прычакаеце менавіта дождж, і каб намачыў ён вам бялізну, а заадно і галаву.

Калі, ні на што не зважаючы, вы распачняце мыццё, значыць, гатовы рабіць немагчымае. Але не таму, што такая вы аптымістка, а зусім наадварот: бо ўсё вас, як той казаў, «дастала», і вы ў адчаі імкняцеся ўсё памяняць, нават дождж ператварыць у сонца.

Ну а калі вачам сваім не паверыце — значыць, такія вашы вочы: ніколі не бачаць ніякіх падстаў для трывогі і неспакою.

У чым вы паедзеце на адпачынак сёння, адклаўшы мыццё на заўтра, — пра гэта не паведамляецца. Толькі сказана для кожнага, што пасля дажджу, якім бы ён ні быў працяглым, заўсёды бывае сонечна. Дык ці вы без тэста гэтага не ведалі?

Я, спадарынькі, вось пра што. Тэсты тэстамі, жарты жартамі, а мыццё бялізны — сваім парадкам, жаночае чытанне — сваім, сняданкі з вячэрамі — сваім. Спачатку мы гатуем ежу, потым мыем посуд, а не наадварот. Спачатку мыем посуд і бялізну, потым чытаем часопісы і адказваем на пытанні тэстаў. Іначай вас лёгка заблытае іх стваральнік.

■ Фікцыя, аднак...

ШТАМП ЗА ГРОШЫ

Днямі ад устрывожанай матулі даведалася, што Інна, мая сяброўка дзяцінства, выйшла замуж. Здаецца, чаго перажываць: і ўзрост падышоў, і, мабыць, знайшла свайго адзінага. Але маці ўсё не супакойвалася: «Няма там кахання. Адзін разлік і грошы. І як яны з гэтым жыць збіраюцца?» Уся справа ў тым, што шлюб фіктыўным аказаўся. Бабка нявесты прагаварылася.

ДЗЕЛЯ РАЗМЕРКАВАННЯ

Шчыра? Пра такі шлюб я і сама думала на чацвёртым курсе ўніверсітэта. І не адна я. Аднагрупніцы Алена і Віка таксама не хацелі чамаданы ў вёску на два гады збіраць. Размеркаванне — рэч такая, адразу пра ўсе маральныя прынцыпы забываеш. На шчасце, абышлося.

— У дэканаце сказалі, што камісія заяўку з прыватнай фірмы (працую там ужо другі год) хутчэй за ўсё не зацвердзіць. Мяняць працу мары на, як той казаў, вялікі вопыт у глыбінцы я не збіралася. Вось і прыйшлося пайсці на такія кардынальныя меры, — разгаварылася Інна.

Інна скончыла БДПУ імя М.Танка, факультэт спецыяльнай адукацыі (лагапедыя).

— Будучага фіктыўнага мужа я знайшла ў інтэрнэце. Вясной, напярэдадні размеркавання, такіх аб'яў там шмат. Напісала, можна сказаць, першаму сустрэчнаму. Характарыстыкам ён адпавядаў: мінчанін, з вышэйшай адукацыяй, ваенны. «Жаніху» Дзянісу тэрмінова былі патрэбны грошы, таму пытанне вырашылі хутка. Кошт штампа ў пашпарце — 850 долараў. Я не таргавалася: не было часу, — расказала мая сяброўка.

Дарэчы, сёння цэны на фіктыўныя шлюбы ў нас адны з самых нізкіх: ад 500 долараў. У Еўропе такая паслуга пачынаецца ад 3-5 тысяч долараў. Там фіктыўны шлюб з'яўляецца злачынствам, за якое можна пазбавіцца волі або заплаціць немаленькі штраф. Таму трэба яшчэ і «кошт рызыкі» ўлічваць.

— Не паверыш, але мы з Дзянісам пасябравалі. Нават два разы ў кіно хадзілі, — дзеліцца Інна. — Але нічога не падумай, у нас выключна дзелавыя адносіны, — працягвае яна.

Мяркуючы па гісторыях на форумах, не ўсім так шанцуе з «фіктыўнымі нарачонымі». Адны пачынаюць судзіцца за жыллё і маёмасць (як муж і жонка, зразумела), іншыя не могуць развесціся, таму што ён ці яна проста знікае. Каб хоць неяк падстрахаваць сябе, спрактыкаваныя жаніхі і нявесты раяць заключаць шлюбныя дагаворы.

ДЗЕЛЯ ГРАМАДЗЯНСТВА

«Студэнту політэхнічнага ўніверсітэта патрэбны жонка і прапіска. Хачу застацца ў Беларусі. Пішыце, тэлефануйце». Такую аб'яву маладога азербайджанца я знайшла на прасторах інтэрнэту. За «паслугу» хлопец гатовы заплаціць 1,5 тысячы долараў.

Атрыманне грамадзянства — яшчэ адна распаўсюджаная прычына заключэння фіктыўных шлюбаў. Але тут не ўсё так проста. З 2010 года праваахоўныя органы атрымалі магчымасць праводзіць праверку інтэрнацыянальных шлюбаў. Раней від на жыхарства замежнікі атрымлівалі амаль адразу пасля вяселля, сёння трэба чакаць паўгода. Падазроным можа паказацца той факт, што «маладыя» не жывуць разам, не ведаюць дня нараджэння адно аднаго, блытаюцца, якога колеру шпалеры ў пакоі і колькі каму гадоў. Калі фіктыўнасць шлюбу пацвярджаецца, замежнік адпраўляецца на радзіму.

ДЗЕЛЯ МІНСКАЙ ПРАПІСКІ

— Распісаліся з аднагрупнікам паўгода таму. Мне патрэбна была прапіска, яму не шкада было пашпарта, — пачула ад дзяўчыны па імені Марына на вяселлі ў сяброўкі. — Для кагосьці гэта глупства, сорам і г.д., для мяне — рашэнне пэўных праблем.

Марына прызнаецца, што бацькі жаніха ідэю не вельмі падтрымалі, але Ілья быў настроены рашуча. Плата за прапіску — дыпломны праект.

— Што я буду рабіць, калі сустрэну сапраўднае каханне? Кахаць! Замуж выходзіць! Штамп у пашпарце не прысуд! — упэўнена кажа дзяўчына. — Мая мама ўвогуле лічыць, што Ілья да мяне неабыякавы. Можа, і разводзіцца не прыйдзецца, — кажа яна.

І ЯШЧЭ ВАРЫЯНТЫ

А вось тое, што фіктыўны шлюб можа быць патрэбен для таго, каб... уцерці сяброўкам нос, было сапраўдным адкрыццём.

«Цяжарнай патрабуецца фіктыўны шлюб дзеля... паперкі. Каб людзі лішніх пытанняў не задавалі. Каб усе кавалеры адчапіліся. Без права прапіскі, пражывання і спадчыны. Выдаткі бяру на сябе». Такі варыянт падыдзе і для хлопцаў, якія ад арміі «адкасіць» хочуць. Адным стрэлам двух зайцаў, што называецца.

Шукаюць несапраўдных жонак і мужоў, каб атрымаць ільготны крэдыт на жыллё ці візу. Апошнім часам набіраюць папулярнасць «лавандавыя шлюбы». Іх рэгіструюць для прыкрыцця гомасексуальнай арыентацыі. У такіх выпадках часцяком выстаўляюць патрабаванні кшталту «Патрэбна дзяўчына мадэльнай знешнасці, якая ўмее трымаць язык за зубамі. Вышэйшая адукацыя, веданне моў вітаюцца». За такія «паслугі» абяцаюць заплаціць значна больш, чым за шлюб дзеля прапіскі і размеркавання.

Хтосьці з дапамогай фіктыўных шлюбаў спрабуе ажыццявіць амаль што «планы Напалеона». «Хачу ажаніцца з літоўкай, каб у краіну-суседку ездзіць як дадому, а ў Беларусі «рассякаць» на BMW X5 з літоўскімі нумарамі (мара з дзяцінства). Патрэбную жанчыну (ва ўзросце) ужо знайшоў. Адкажыце: якія падводныя камяні ва ўсёй гэтай схеме могуць быць?» Зразумела, што адказваюць хлопцу такія ж «знаўцы справы», як і ён сам.

* * *

Учора патэлефанавала матуля. «Я тут успомніла, што нашы цёткі Зіна і дзядзька Анатоль распісаліся... амаль што дзеля прапіскі. Пашкадавала яна яго 25 гадоў таму... Праз месяц сярэбранае вяселле святкаваць будуць. Відаць, добрыя мэты нават і ў такіх справах заахвочваюцца. Хто ведае, можа, праз год і Інка на сапраўднае вяселле пакліча».

Сафія ГРОМАВА.

■ З канверта

ГУЛЬНЯ, НЕ ВАРТАЯ СВЕЧАК

«...Я таксама з тых, каго называюць разлучніцамі. Пяць гадоў таму адбіла чужога мужа, двое дзяцей засталіся без бацькі, жонка трапіла ў бальніцу з гіпертанічным крызам... Я не настойвала на шлюбе, ён сам сказаў: «Калі я застануся з імі, шчаслівым не будзе ніхто».

Мінуў час, страсці ўлягліся. У нас нарадзілася дачка. Пачаліся звычайныя праблемы: кватэра, праца, грошы... Ён падтрымлівае кантакты з дзецьмі ад першага шлюбу, часам тэлефануе былой жонцы: то пра здароўе спытае, то сваякам прывітанне перадасць, то дапамогу прапануе... Знешне я на гэта рэагую спакойна, хоць унутры ўсё закіпае. Ды і ён часта зрывае на мне свой дрэнны настрой або проста са мной не размаўляе... І я ўсё часцей думаю: а навошта мы «заварылі» ўсё гэта? Каханне не можа доўжыцца вечна, і рана ці позна даводзіцца канстатаваць — ты яму не патрэбна або патрэбна не так, як раней. І дзеля гэтага я некалі пайшла на злачынства — разбурыла чужую сям'ю?..

Віка, *г. Гомель».*

НАСТОЛЬКІ РОЗНЫЯ, ШТО...

«Ён любіць зіму, я — лета. Ён апранаецца пераважна ў аднатоннае, цёмнае, чорнае, я — у яркае, шматколернае, сонечнае... Ён меланхалічны і задуменны, я смяшлівая і імпульсіўная. Калі ён адказвае «так», я кажу «не». Калі ён аддае перавагу цяжкаму року, я ўздымаю настрой пад Рыкі Марціна. Ён бывае страшэнным занудам, ну а я — надакучлівай балбатухай...

Ужо тры гады мы разам і... разыходзіцца не збіраемся. У мяне душа не на месцы, калі я доўга не бачу яго задуменную фізіяномію. А ён тэлефануе мне некалькі разоў на дзень, каб спытаць, з чаго я зараз рагачу... Мы такія розныя, што проста створаны адно для аднаго. Мы можам не бачыцца некалькі дзён, а здараецца, не можам расстацца і на хвіліну. Ён ніколі не казаў мне «кахаю», а я ніколі не абяцала, што буду з ім заўсёды. Навошта словы, калі і так усё зразумела?

Настасся, *г. Жодзіна».*

■ Паміж намі

ТАКІ МАЛЕНЬКІ САКРЭТ

...На тое шэрае мышаня з бледным тварыкам не паставіў бы і закончаны крэцін. Час ад часу забягаючы да мужа на працу, я заўсёды натыкалася на яе ў калідоры і заўсёды яе шкадавала. Цяжка было ўявіць сабе больш нязграбную істоту, якая да таго ж увесь час нешта губляла і блытала. Пры сустрэчы са мной яна ветліва віталася, апускала вочкі і чырванела (а можа, мне гэта толькі здавалася?). Паступова я зусім страціла пільнасць, і вось вам вынік...

Як ён мог? Як ён мог мне здрадзіць? Як ён мог падманваць мяне — такую прыгожую, такую разумную, такую вытанчаную? І з кім? З гэтай невыразнай істотай без грудзей і ног, у вечна шэрых спадніцах і з акулярамі на паўтвара! Пікантнасць сітуацыі заключалася ў тым, што я сама блаславіла мужа на тую замежную паездку (ён не вельмі і хацеў) у кампаніі калег, добра вядомых мне людзей. Яе ж узялі туды ў якасці ці то памочніцы, ці то сакратаркі — карацей, «падай-прынясі»...

Напэўна, «мышка» дапамагала вельмі старанна. Бо, вярнуўшыся з камандзіроўкі, муж адразу з аэрапорта паехаў да яе. («Падрыхтаваць тэрміновую справаздачу... Разумееш, дарагая, офіс у выхадныя на сігналізацыі, ну не ехаць жа да нас дадому!»)

...Я хадзіла з кута ў кут па кватэры, у якой ужо ненавідзела ўсё. Глыбока дыхала і лічыла да дзесяці і назад. Адзін, два... Усё было так добра!.. Тры, чатыры... На новенькае пацягнула мярзотніка... Пяць, шэсць... Усе яны аднолькавыя... Сем, восем... А я так верыла, чакала! Дзесяць, дзевяць... Каза драная, малпа аблезлая... Сем, шэсць, пяць, чатыры, тры...

Кроў пульсавала і біла ў скроні. А можа, зусім не кроў — проста рэўнасць перамяшалася са злосцю, з абурэннем, і сумесь гэтая, прыпраўленая хваравітымі фантазіямі, пагражала ператварыцца ў нешта страшнае. Напрыклад, у сардэчны прыступ. Ці гіпертанічны крыз. Але мне не патрэбен быў крыз. Таму я ўсунула ногі ў туфлі і на першай машыне, якую ўдалося спыніць, паімчала да мужа на працу.

Уляцеўшы ў дзверы офіса, рэзка затармазіла і ціхенька паднялася на патрэбны паверх. О шчасце! У калідоры не было ні душы. Знайшоўшы без цяжкасці патрэбныя дзверы, я націснула на ручку і ўвайшла ў невялікі пакойчык, дзе за сталом, заваленным стосамі нейкіх папер, сядзела ЯНА, утаропіўшыся ў экран камп'ютара сваімі вочкамі-акулярамі... Магчыма, калі б у мяне быў загадзя прадуманы план дзеянняў, я павяла б сябе па-іншаму. Ва ўсялякім выпадку, не адважылася б на ўчынак, які на той момант падаўся абсалютна нармальным. Мала таго, адзіным магчымым з усіх варыянтаў, якія за долі секунды прамільгнулі ў маёй распаленай галаве. Карацей,

я падышла да маленькага століка, на якім стаяла велізарная ваза з кветкамі. Дастала букет. Узяла вазу ў рукі і выліла ўсё яе змесціва на саперніцу. (Кропка. Заслона.) «Мышаня» нават не піскнула...

Ніколькі не сумняваючыся ў правільнасці зробленага, я выйшла з кабінета, падумаўшы, што вось жа ёсць Бог на свеце — ён даў мне магчымасць хоць на некаторы час зменшыць пакуты. Аднак вечарам мяне чакаў сюрпрыз — у выглядзе мужа, да глыбіні душы пакрыўджанага маёй «выхадкай». «Гэта проста непрыстойна! — крычаў ён, ляпаючы дзвярцамі шафы і збіраючы ў сумку свае рэчы. — Урывацца да незнаёмай жанчыны і так яе зневажаць! Ды калі хочаш ведаць, яна святая! Ва ўсім вінаваты толькі я — не змог з сабой справіцца. А ты... Ты бяздушная, злая істэрычка!»

Шчоўкнуў замок, і ён пабег па прыступках — літаральна пабег, не звяртаючы ўвагі на амаль непад'ёмны баул і радыкуліт, які заўсёды быў прычынай, каб не прыбіраць у пакоі... О, гэта вялікая сіла кахання! Яна здольная прыцягваць тое, што не прыцягваецца, і разрываць тое, што зраслося і пераплялося капілярамі.

* * *

Праз месяц муж патэлефанаваў сам і спытаў, ці можна вярнуцца. «Вядома», — сказала я. «А ты чакаеш?» — спытаў ён пасля невялікай паўзы. «Так», — я паклала трубку, дзівячыся ўласнаму спакою.

Ён вярнуўся, і ўсё пайшло як раней. Я не задавала пытанняў, ён нічога не тлумачыў — быццам проста прыехаў з камандзіроўкі, з далёкай экзатычнай краіны, з якой-небудзь даліны ракі Амазонкі, дзе займаўся бяскрыўдным паляваннем на кракадзілаў... Мы разам спрабавалі склеіць разбітую чашку сямейнага жыцця, і часам гэта амаль удавалася. Асабліва пасля таго, як я даведалася, што «мышаня» звольнілася з работы і знікла ў невядомым кірунку. А яшчэ мы з мужам захапіліся дачай. Дакладней, не дачай, а толькі ідэяй яе пабудаваць. Невялікі ўчастак з хаткай-развалюхай (затое ў добрым месцы, у дзесяці хвілінах хады ад жывапіснага возера) дастаўся мужу ў спадчыну. Але да яго ўсё не даходзілі рукі. І тут мы абое ўчапіліся за гэту ідэю, як за выратавальную саломінку — маўляў, вось тое, што дапаможа нам забыць усе былыя крыўды і пачаць жыццё спачатку...

Я ездзіла па крамах і будаўнічых рынках, прымяраючыся да шпалераў, пакрыццяў і мэблі. Муж дамаўляўся з будаўнікамі і шукаў архітэктара... З апошнімі было напружанне. Тыя, хто падыходзіў па цане, былі занятыя. Тыя, якія былі не занятыя, не падыходзілі па цане. І вось аднойчы... Аднойчы муж патэлефанаваў з работы і ўрачыста паведаміў, што праз гадзіну да нас заедзе адзін чалавек (між іншым, выдатны праектыроўшчык, між іншым, дыпламаваны лаўрэат, намінант і г.д. і да т.п.), які доўгі час стажыраваўся аж у Францыі. У яго ёсць эскізы незвычайнага жылога дома, які ён хоча пабудаваць у якасці эксперымента, гэта значыць за невялікія грошы. Вядома, я павінна госця прыняць, накарміць, напаіць і забавіць рознымі інтэлектуальнымі размовамі — абы ён не збег да таго, пакуль сам муж вернецца з працы...

Я кінулася наразаць салаты і варыць каву. На ўсялякі выпадак памыла галаву і нафарбавала вусны. Скінула пакаёвыя тапачкі і пераабулася ў «шпількі» (хоць у «інструкцыю» мужа апошнія пункты не ўваходзілі).

Госць аказаўся пунктуальным. Разам мы прайшлі на кухню, дзе ўжо чакаў накрыты стол... З ім было нясумна праз дзесяць хвілін і цікава праз сорак. Ён проста гаварыў, і ўсё, што ён казаў, здавалася неверагодна захапляльным. Настолькі, што прыход мужа і, адпаведна, неабходнасць пераключыцца на зусім іншыя праблемы выклікалі лёгкае раздражненне...

Праз тыдзень Раман заехаў зноў — узяць неабходныя дакументы і нешта там у іх удакладніць. На гэты раз мне было няёмка зноў прапаноўваць каву. Забраўшы пакет, ён пайшоў да дзвярэй. А я падумала: калі зараз абернецца, значыць... Што гэта павінна было азначаць, я вырашыць не паспела. Ён вярнуўся і пацалаваў мяне. Гэта быў неверагодна доўгі пацалунак. Праз прыадчыненыя дзверы я чула гудзенне ліфта і галасы людзей, нехта спускаўся і паднімаўся па лесвіцы, верашчалі дзеці...

Мы дамовіліся сустрэцца назаўтра. У прызначаны час, у прызначаным месцы я села ў яго машыну. Што ён мог мне прапанаваць? Тое, чаго я хацела і чакала — ключы ад кватэры, гаспадар якой знаходзіўся ў ад'ездзе.

...Я і па сёння памятаю гэтую дарогу і тое, як мы падымаліся па лесвіцы — павольна і спакойна, як людзі, упэўненыя, што ўжо ніхто і нішто не зможа ім перашкодзіць... Далей была невялікая экскурсія па кватэры, падчас якой мы трымаліся за рукі. Вывучэнне дэталяў і дробязяў — радзімка на падбародку, незагарэлая «палоска» ад заручальнага пярсцёнка, трэшчынкі на вуснах... А яшчэ я памятаю, як у ванным пакоі лілася вада і тонкімі струменьчыкамі сцякала па яго плячах...

* * *

Больш я ніколі не была ў гэтай кватэры. І ўвогуле папрасіла мужа знайсці іншага архітэктара — штонебудзь... э-э-э... больш простае, без прэтэнзій, набліжанае да нашых шырот. Ён спачатку здзівіўся, а потым пагадзіўся. Дачу пабудавалі за год.

Цяпер мы з мужам жывём душа ў душу: ён дзеліцца са мной сваімі праблемамі, я з ім — сваімі планамі. Па вечарах, утульна ўладкаваўшыся на канапе, мы глядзім любімыя фільмы, часта адначасова вымаўляем адны і тыя ж словы і ніколі не спрачаемся з-за дробязяў. Узаемныя пачуцці стараемся не абмяркоўваць, але калі яго далонь ляжыць на маім плячы, я адчуваю яе цяпло.

Пра мой маленькі сакрэт ён, зразумела, нічога не ведае. Як і не заўважае бляску ў маіх вачах, калі раптам згадвае нашага былога знаёмага, які зноў падаўся ў Францыю, каб праектаваць там свае эксперыментальныя дамы. У такія моманты я стараюся хаваць усмешку, успамінаючы, што, як ні дзіўна, сваім сямейным шчасцем і спакоем абавязана таму чалавеку. А яшчэ я думаю, што сэрца кожнай жанчыны — як акіян, бо яно захоўвае мноства сакрэтаў. І ніводзін мужчына не можа быць упэўнены, што разгадаў хоць бы частку з іх...

Ала БЫВАЛАВА

■ Так не бывае

МУЖЧЫНА І ЖАНЧЫНА — СЯБРЫ?

ВЫВЕДЗІЦЕ ЯГО НА ЧЫСТУЮ ВАДУ!

Сяброўства паміж прадстаўнікамі розных полаў магчымае, але вельмі часта мужчына побач з жанчынай толькі прыкідваецца яе сябрам, маючы пры гэтым зусім іншыя намеры. Абмяркуем, як вывесці яго на чыстую ваду. Такім чынам, дзесяць прыкмет падману:

1. Падарункі. «Падманшчык» (мужчына, які пад маскай дружбы ўтойвае пачуцці) дорыць вялікія, дарагія падарункі. Гэтым ён спадзяецца ўразіць ваша сэрца да самых глыбіняў. Сапраўдны сябар дорыць мала і сціпла. Як сябру.

2. Дапамога. Калі мужчына на словах гатовы дапамагчы заўсёды і ва ўсім, у любы час дня і ночы — гэта яшчэ ні пра што не сведчыць. А вось калі ён за апошні месяц пяць разоў прыязджаў ратаваць вас на МКАД, прычым тры разы — апоўначы, гэта ўжо не проста так. Мужчына, для якога вы проста сябар, не гатовы траціць на вас столькі часу. У яго, між іншым, і свая жанчына ёсць.

3. Пакупкі. Мужчына з задавальненнем ходзіць з вамі па гандлёвым цэнтры, з радасцю заходзіць у кожную краму і згодна ківае, калі вы ўспамінаеце, што вам патрэбна новая сумачка? Лёгка згаджаецца на гэта кожныя выхадныя? Ён проста хоча вам спадабацца. Сапраўдны сябар паводзіць сябе менавіта як сябар. Праводзіць у краме роўна столькі часу, колькі вытрымлівае, і выходзіць падыхаць свежым паветрам. Таму што ў сяброў прынята паважаць інтарэсы адно аднаго і не патрабаваць поўнага адмаўлення ад сябе.

4. Абмеркаванне мужчын. Вы можаце абмяркоўваць сваіх мужчын і з «падманшчыкам», і з сапраўдным сябрам. Розніца ў тым, што «падманшчык» будзе заўсёды займаць ваш бок. Ён будзе заўсёды з вамі згаджацца і казаць: «Проста ён цябе не варты». Гэта зручны прыём — няхай усе будуць дрэннымі, адзін ён добры, і рана ці позна вы гэта заўважыце і ацэніце. Сапраўдны сябар будзе ўсяго толькі справядлівы. Калі дрэнна паводзіў сябе ваш мужчына, сапраўдны сябар скажа менавіта так. Калі гэта вы паводзілі сябе, як дурніца, сапраўдны сябар так і скажа. Гэта і ёсць сапраўдная дружба.

5. Прабачэнні. Усе памыляюцца: спазняюцца на сустрэчу, забываюць прывезці абяцанае, раняць неасцярожным словам. Розніца ў рэакцыі. «Падманшчык» адразу кідаецца каяцца. Яму страшна, што цяпер ён страціць ваш давер. Таму ён баіцца любой сваёй памылкі, нават самай дробнай. Сапраўдны сябар проста стрымана папросіць прабачэння. Калі памылка сур'ёзная, трэба яе выпраўляць. Калі дробная — яна не вартая перажыванняў.

6. «Падшафэ». Часам сябры адпачываюць разам. І тады адразу відаць, хто ёсць хто. Калі ён — «падманшчык», то пачне гаварыць вам, якая вы прыгожая і як пашанцуе таму, хто будзе разам з вамі. Потым раскажа пра свой нялёгкі лёс. Потым палезе цалавацца. Сапраўдны сябар будзе расказваць вам пра новую кнігу на сваёй паліцы і перспектывы гібрыдных рухавікоў. Гэта яму больш цікава.

7. Увага. Калі вы побач, «падманшчык» усю сваю ўвагу аддае вам. Ад пачатку і да канца вы ў цэнтры. Табе не холадна? Ці прынесці кактэйль? Цудоўна выглядаеш, дарэчы! Сапраўдны сябар памятае, што, акрамя вас, тут ёсць яшчэ ён. Таму вам дастанецца роўна палова яго ўвагі.

8. Жанчыны. Сапраўднаму сябру цікавыя іншыя жанчыны ў вашай кампаніі, ён з зацікаўленасцю ставіцца да ідэі «цябе трэба пазнаёміць з Насцяй!» (калі, вядома, ён свабодны). «Падманшчык» адхіляе ўсе прапановы — мякка або жорстка, але заўсёды канчаткова.

9. Зносіны. Сапраўдны сябар кантактуе з вамі часцей не сам-насам, а па аддаленых каналах («Скайп», тэлефон, «ВКонтакце»). Усё таму, што ў яго ёсць і іншыя інтарэсы, сярод якіх ён размяркоўвае сваю ўвагу. У «падманшчыка» галоўны інтарэс — вы. Таму ён гатовы праводзіць з вамі як мага больш часу.

10. Секс. «Падманшчык» хоча блізкасці з вамі, але баіцца,

што вы гэта зразумееце. Таму ўсяляк даказвае, што вы яму цікавая не як жанчына, а як чалавек. Сапраўдны сябар памятае пра тое, што вы жанчына, і ў прынцыпе дапускае секс паміж вамі, але «ў якім-небудзь асаблівым выпадку».

Калі ў паводзінах мужчыны вы можаце выразна вылучыць тры ці больш з пералічаных пунктаў, перад вамі «падманшчык». Далей — вам вырашаць. Насамрэч цікавасць мужчыны да вас як да жанчыны — зусім не мінус мужчыну, і хутчэй гаворыць пра яго добры густ. Ну, а тое, што ён гэты свой інтарэс утойвае... Падумайце, можа, побач з вамі выказваць яго занадта небяспечна?

Вера ФЕМІНА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПЕРВЫХ И ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. (0212) 42-61-62.

Продавец: ОАО «Витебские продукты», 210041, г. Витебск, ул. Воинов-Интернационалистов, 25, тел. +375 29 711-18-95.

Лот №1. Капитальное строение с инв. №200/С-53085 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Терешковой, д. 14А, площадью 957,5 кв.м, наименование: здание магазина, расположенное на земельном участке с кадастровым №240100000001000491 площадью 0,1972 га; Капитальное строение с инв. №200/С-96572 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Терешковой, хозяйственно-бытовая канализационная сеть от здания 14А, протяженность – 64,8 метра, наименование: хозяйственно-бытовая канализационная сеть. Нач. цена (до/после деноминации): 8 288 389 389/828 838,94 бел. руб. без НДС. Задаток (до/после деноминации): 828 839 000/82 883,90 бел. руб.

Повторный аукцион состоится **11.07.2016 в 16.00** по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: **с 27.06.2016 с 8.30 по 08.06.2016 до 17.30.** Срок заключения договора купли-продажи: 20 календарных дней со дня проведения аукциона. Условие аукциона: оплатить предмет аукциона в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи, оплатить НДС сверх цены продажи объекта, возместить затраты на организацию и проведение аукциона и затраты по оценке имущества. Извещение опубликовано в газете «Рэспубліка» 20.05.2016.

Продавец: ОАО «Витебскхлебпром», 210024, г. Витебск, ул. Горбачевского, 5, тел. (0212) 35-86-82.

Лот №1. Изолированное помещение с инв. № 200/D-108266 по адресу: Витебская обл., г. Витебск, ул. Змитрака Бядули 3-я, 27, пом. 39, площадью 174,7 кв.м, наименование: торговое помещение. Нач. цена (до/после деноминации): 1 760 000 000/176 000 бел. руб. без НДС. Задаток (до/после деноминации): 176 000 000/17 600 бел. руб.

Аукцион состоится **26.07.2016 в 15.00** по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: **с 27.06.2016 с 8.30 по 25.07.2016 до 17.30.** Срок заключения договора купли-продажи: 20 календарных дней со дня проведения аукциона, оплата за объект производится в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи. Условие аукциона: возмещение затрат по оценке имущества, оплата НДС сверх цены продажи объекта.

Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Аукцион проводится в порядке, установленном Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 609. Лица, желающие участвовать в аукционе, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица РБ – доверенность (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель юр. лица – документ, подтверждающий его полномочия. Победитель аукциона (единственный участник аукциона) обязан перечислить затраты на организацию и проведение аукциона, возместить затраты по оценке имущества на расчетный счет, указанный в протоколе аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. **Задаток перечисляется на р/с 3012078700010, ЦБУ №2 ЗАО «МТБанк», г. Витебск, ул. Ленина, 17, БИК 153001117, УНП 390477566, получатель платежа – ККУП «Витебский областной центр маркетинга».** Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона. Дополнительную информацию можно получить по тел: (0212) 42-61-62, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by.

КОММУНАЛЬНОЕ УНИТАРНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ

«МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

в целях изучения спроса сообщает о предстоящем проведении аукционов в отношении следующих земельных участков:

- на территории Национального аэропорта Минск для строительства бизнес-центра с гостиницей и многоуровневым паркингом;
- по пр. Независимости, 93Б для размещения объекта административного назначения;
- в районе ул. Нововиленской для размещения многофункционального комплекса;
- по просп. Рокоссовского – 2-му Велосипедному переулку для размещения объекта общественного питания быстрого обслуживания с линией автораздачи;
- по просп. Дзержинского – ул. Уманской для размещения объекта общественного питания быстрого обслуживания с линией автораздачи;
- по ул. Есенина – ул. Рафиева для размещения объекта общественного питания быстрого обслуживания с линией автораздачи;
- по ул. Л. Украинки – ул. Радужной для размещения объекта общественного питания быстрого обслуживания с линией автораздачи;
- по ул. Аранской – ул. Индустриальной для размещения объекта общественного питания быстрого обслуживания с линией автораздачи.

Телефон для справок +375 17 226-16-72.

УНП 190398583

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ПУХОВИЧСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

проводит открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность для коллективного садоводства, который состоится 29 июля 2016 г. в 15.00 в зале заседаний райисполкома, расположенного по адресу: Минская область, Пуховичский район, г. Марьина Горка, ул. Ленинская, 47, 2-й этаж, к. 227

НА АУКЦИОН БУДУТ ВЫСТАВЛЕНЫ:

ЛОТ 1 – земельный участок (кадастровый номер 624483400006000008), расположенный по адресу: Минская область, Пуховичский район, Дукорский сельсовет, СТ «Полюшко», 106, площадь – 0,1090 га, для коллективного садоводства в садоводческом товариществе «Полюшко», начальная цена – 16 077 151 рубль в денежных знаках образца 2001 года (1607,72 рубля в денежных знаках образца 2009 года), размер задатка для участия в аукционе – 1 607 715 рублей в денежных знаках образца 2001 года (160,77 рубля в денежных знаках образца 2009 года).

Расходы, связанные с подготовкой документации и организацией аукциона, – 10 172 502 рубля в денежных знаках образца 2001 года (1017,25 рубля в денежных знаках образца 2009 года). Дополнительно возмещаются расходы за размещение объявления в газете «Звязда».

Участок имеет ограничения в использовании в связи с расположением его части в охранной зоне электрических сетей.

В садоводческом товариществе имеется электроснабжение.

ЛОТ 2 – земельный участок (кадастровый номер 624485700033000064), расположенный по адресу: Минская область, Пуховичский район, Руденский поссельсовет, СТ «Остров-Дружный», 9, площадь – 0,1001 га, для коллективного садоводства в садоводческом товариществе «Остров-Дружный», начальная цена – 18 954 335 рублей в денежных знаках образца 2001 года (1895,43 рубля в денежных знаках образца 2009 года), размер задатка для участия в аукционе – 1 895 434 рубля в денежных знаках образца 2001 года (189,54 рубля в денежных знаках образца 2009 года).

Расходы, связанные с подготовкой документации и организацией аукциона, – 10 172 502 рубля в денежных знаках образца 2001 года (1017,25 рубля в денежных знаках образца 2009 года). Дополнительно возмещаются расходы за размещение объявления в газете «Звязда».

Участок имеет ограничения в использовании в связи с расположением его части в охранной зоне электрических сетей.

В садоводческом товариществе имеется электроснабжение.

ЛОТ 3 – земельный участок (кадастровый номер 624483400002000086), расположенный по адресу: Минская область, Пуховичский район, Дукорский сельсовет, СТ «Горки-1», 76, площадь – 0,1000 га, для коллективного садоводства в садоводческом товариществе «Горки-1», начальная цена – 13 753 080 рублей в денежных знаках образца 2001 года (1375,31 рубля в денежных знаках образца 2009 года), размер задатка для участия в аукционе – 1 375 308 рублей в денежных знаках образца 2001 года (137,53 рубля в денежных знаках образца 2009 года).

Расходы, связанные с подготовкой документации и организацией аукциона, – 10 125 133 рубля в денежных знаках образца 2001 года (1012,51 рубля в денежных знаках образца 2009 года). Дополнительно возмещаются расходы за размещение объявления в газете «Звязда».

В садоводческом товариществе имеется электроснабжение и водоснабжение.

Желающим участвовать в аукционе необходимо внести соответствующий размер задатка на счет финансового отдела Пуховичского райисполкома, ф-л 500 – Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк» (код 601), сч. № 3600625000021, код платежа – 04616.

Участники аукциона должны предоставить следующие документы:

- заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков;
- заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка.

Кроме того, представляются:

- гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;
- индивидуальным предпринимателям – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
- представителям гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;
- представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
- представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
- представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Заявление на участие в аукционе с необходимыми документами принимаются по адресу: г. Марьина Горка, ул. Ленинская, 47, Пуховичский райисполком, 2-й этаж, к. 220 с 18 июля 2016 г. по 22 июля 2016 г. с 8.00 до 13.00 по рабочим дням.

Заключительная регистрация – с 14.30 до 14.55 в день проведения аукциона по адресу: Минская обл., г. Марьина Горка, ул. Ленинская, 47, 2-й этаж, к. 227, зал заседаний райисполкома.

Аукцион состоится по каждому лоту при наличии не менее двух участников.

Оплата победителем за предмет аукциона производится разовым платежом путем безналичных расчетов.

Победитель аукциона вносит плату за право заключения договора аренды земельного участка: возмещает расходы, связанные с проведением аукциона и государственной регистрацией в отношении созданного земельного участка; получает разрешение на проведение проектно-изыскательских работ и строительного проекта на строительство объектов в срок, не превышающий два года.

Участники аукциона предварительно могут ознакомится с земельными участками, которые предлагаются для продажи в частную собственность для коллективного садоводства по результатам аукциона, путем выезда на место нахождения земельного участка.

Дополнительную информацию можно получить по адресу: г. Марьина Горка, ул. Ленинская, 47, к. 220, контактный тел.: 8 01713 35879 с 8.00 до 13.00 по рабочим дням.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание), местонахождение и стоимость имущества	**ЛОТ № 1.** Диагностическое оборудование «ТЕХА707241» с ноутбуком стоимостью 53 212 000 бел. рублей. **ЛОТ № 2.** Домкрат пневмагидравлический стоимостью 3 904 000 рублей. **ЛОТ № 3.** Компрессор с ресивером стоимостью 14 940 000 рублей
Собственник (владелец) имущества	**ЧТУП «Сергее В»**
Местонахождение (адрес) имущества	**г. Орша, ул. 1 Мая, д. 129а**
Информация об обременениях	**Не имеется**
Место (адрес), дата и время проведения торгов	**20.07.2016 года в 10 часов 00 минут г. Орша, ул. Островского, 36, кабинет 12**
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения Оршанского района и города Орши, 211030, ул. Островского, 36 Судебный исполнитель Рожанская Кристина Викторовна, тел.: 8 021 654 32 12, 375 33 399 83 12. Начальник отдела Павлюченкова Наталья Евгеньевна, тел. 8 021 654 32 13
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) не депозитный счет отдела принудительного исполнения Оршанского района и города Орши № 3642903000794, УНН 300002505 Оршанского отделения АСБ «Беларусбанк», код 647 **не позднее 16.00 19.07.2016 г.** Минимальная величина первого шага – 5% стоимости каждого лота. В соответствии с ч. 3 ст. 401 ХПК Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги

РУП «ЖИЛКОММУНТЕХНИКА»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 6 июля 2016 г. ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА, ПРИНАДЛЕЖАЩЕГО

УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги»

№ лота	Наименование, местоположение и краткая характеристика имущества	Начальная цена продажи, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Общая площадь, м²	Коэф. от 0,5 до 3,0	Цель использования
ЛОТ №2.6	Помещение (часть пола) в пассажирском здании на станции Барановичи – Центральные, по адресу: Брестская обл., г.Барановичи, ул. Вильчковского, 3Б	36 000	3 600	1,2	3,00	Для размещения банкомата с передней загрузкой, отдельно стоящий. Условия организации электроэнергии – согл. действующего законодательства

Предмет аукциона	Право заключения договора аренды
Наименование арендодателя	УП «Барановичское отделение Белорусской железной дороги»
Срок договора	Не менее 3 лет
Условия	1. С победителем аукционных торгов, в течение 10 рабочих дней будет заключен договор аренды помещения; 2. Стоимость права заключения договора аренды должна быть выплачена продавцу в течение 3 раб. дней с момента подписания протокола о результатах аукциона за вычетом задатка 3. Возместить Организатору аукционных торгов расходы по их проведению в течение 3 раб. дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012105618108 в рег. дирекции №700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Минску, код 369, УНП 102353509

Аукцион состоится 6 июля 2016 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение о правах и обязанностях.

2. Заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора торгов.

3. Юридическим лицам – резидентам Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица; представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).

4. Юридическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе); представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий его полномочия).

5. Индивидуальным предпринимателям - копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).

6. При подаче документов на участие в аукционе представители участникв, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Размер штрафных санкций, предусмотренных Указом Президента Республики Беларусь от 05.05.2009 (в ред. Указов Президента Республики Беларусь от 11.12.2009 г. №624, от 23.09.2011 г. №431, от 10.01.2013 г. №14) составляет 10 базовых величин.

Последний день приема заявлений – 5 апреля 2016 г. до 16.00.

Контактные тел.: 8 (0162) 20-92-13, 21-88-81, 8 029 6267252.

СЛОНИМСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРЕДОСТАВЛЕНИЮ ПОВЕРХНОСТНОГО ВОДНОГО ОБЪЕКТА В АРЕНДУ ДЛЯ РЫБОВОДСТВА

Наименование	Поверхностный водный объект
Экологический статус	Поверхностный водный объект является проточным. Заполнение происходит за счет установленной дамбы на реке Береза, талых вод и атмосферных осадков. Форма водосбора пруда вытянута с юга на север длиной 1200 м, середина пруда разделена дорогой и дамбой. Средняя ширина составляет 250 м, береговая линия пруда около 3330 м. В средней части преобладают глубины 1,5 м, максимальная глубина у водосбора около 4 м
Общая площадь, га	29,3
Месторасположение объекта	В Слонимском районе, Гродненской области в 12 км на северо-западном направлении от города Слонима, у агрогородка Сеньковщина
Срок аренды	5 лет
Начальная цена объекта аукциона	1460 руб. 38 коп. (до деноминации 14 603 800 рублей)
Сумма задатка	292 руб. 08 коп. (до деноминации 2 920 800 рублей)
Стоимость затрат по организации и проведению аукциона	253 руб. 20 коп. (до деноминации 2 532 000 рублей)

Аукцион состоится **27 июля 2016** года в 10 часов 00 минут **по адресу: 231800, г. Слоним, ул. Красноармейская, 40, каб. 619.**

Аукцион проводится на основании Положения о порядке проведения торгов по предоставлению поверхностных водных объектов в аренду для рыбоводства, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 15 октября 2015 г. № 861 «Об утверждении Положения о порядке проведения торгов по предоставлению поверхностных водных объектов в аренду для рыбоводства». Водный объект предоставляется в аренду для товарного рыбоводства и рыбоводства в рекреационных целях.

Для участия в аукционе юридическое или физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель в установленный в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием сведений о поверхностном водном объекте, который участник торгов желает получить в аренду по результатам аукциона.

К заявлению прилагаются:

- копия платежного поручения, квитанции или иного документа, подтверждающего внесение задатка в сумме 20% начальной цены.

Сумма задатка вносится на р/с Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Гродненской области № 3600525000013 в ЦБУ № 422 филиала № 402 ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Слониме, код 689, УНН 500563252, код платежа 04004.

- доверенность представителя участника аукциона и копия документа, подтверждающего его личность, в случае, если заявление подписывается не участником аукциона;
- копии учредительных документов и копии свидетельства о государственной регистрации юридического лица;
- копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя;
- копия паспорта гражданина.

Условием проведения аукциона является наличие не менее двух участников.

В случае, если при проведении торгов в виде аукциона они признаны несостоявшимися в силу того, что заявление подал только один участник или для участия в нем явился только один участник, договор аренды поверхностного водного объекта заключается с этим участником при его согласии по начальной цене ежегодной арендной платы, увеличенной на 5 процентов.

Решение комиссии по результатам аукциона оформляется протоколом.

Протокол подписывается председателем и членами комиссии в день проведения аукциона.

Участники торгов должны быть ознакомлены с протоколом аукциона в течение пяти рабочих дней после его проведения.

Участникам аукциона, не выигравшим аукцион, задаток должен быть возвращен в течение пяти рабочих дней со дня проведения аукциона.

Участнику, выигравшему аукцион, сумма внесенного задатка учитывается в счет исполнения обязательств по договору, заключаемому по результатам аукциона.

Слонимский районный исполнительный комитет (далее райисполком), вправе отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за три дня до даты его проведения.

В случае отказа от проведения аукциона райисполкомом, проводящим аукцион, задаток участникам должен быть возвращен в течение пяти дней после объявления райисполкомом об отказе от проведения аукциона.

Возмещение затрат райисполкому на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с разработкой и предоставлением участникам торгов документации, необходимой для их проведения, осуществляется участником аукциона, выигравшим аукцион, в течение пяти рабочих дней со дня проведения аукциона. Размер такого возмещения не должен превышать суммы фактических затрат на организацию и проведение аукциона, разработку документации, необходимой для их проведения, а также включать затраты по ранее проведенным нерезультативным аукционам в случае повторного выставления объекта на аукцион.

Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения в обязательном порядке доводится до сведения участников аукциона до начала его проведения.

Документы для участия в аукционе принимаются по адресу: г. Слоним, ул. Красноармейская, 40, каб. № 328 Слонимского райисполкома с 8.30 до 17.00 по рабочим дням. Телефоны для справок: 8 (01562) 5-05-51; 5-07-09. **Заявления принимаются по «25» июля 2016 г. до 16.00 включительно.**

УНП 500021638

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ

ОАО «Управляющая компания холдинга «Лидсельмаш»

05 июля 2016 года

СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Управляющая компания холдинга «Лидсельмаш», расположенного по адресу: г. Лида, ул. Советская, 70 в 12.00 (конференц-зал) (собрание проводится в очной форме)

Повестка дня собрания:

1. О выплате дивидендов по итогам работы Общества за 2015 год.
2. О сделке Общества, в совершении которой имеется заинтересованность его аффилированных лиц.

Наблюдательный совет ОАО «Управляющая компания холдинга «Лидсельмаш»

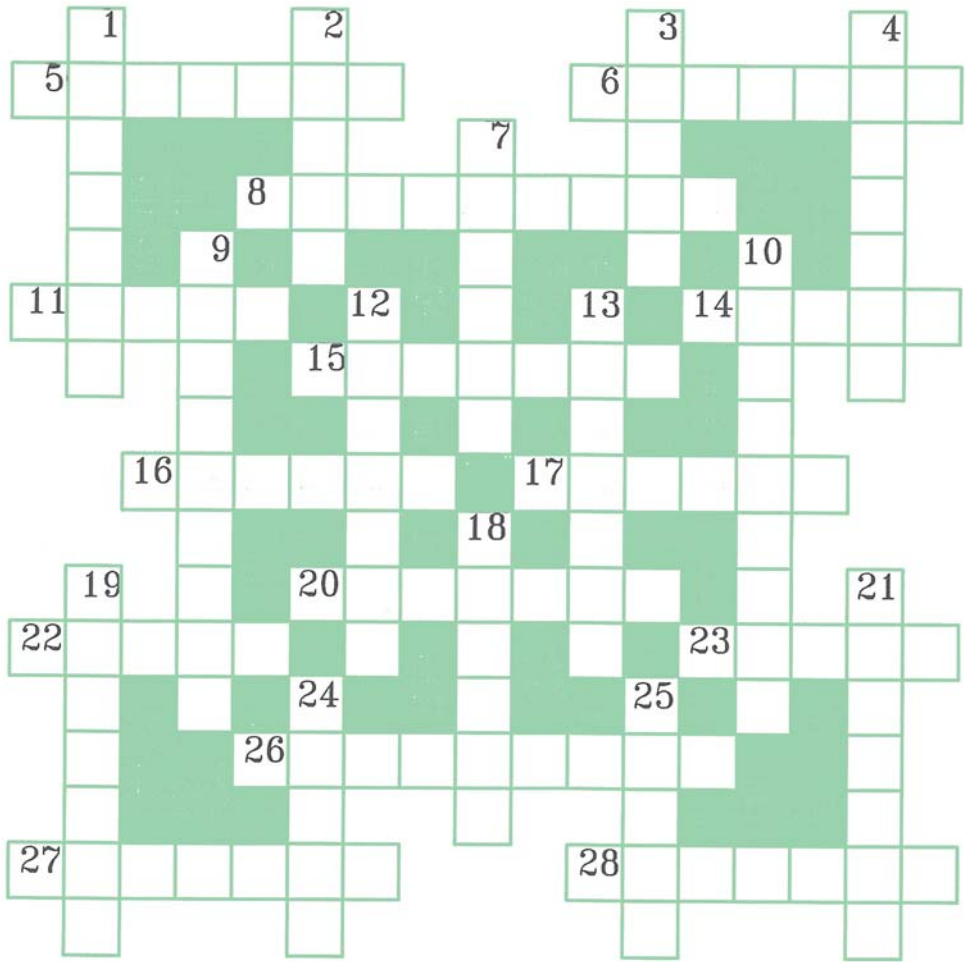

Па гарызанталі: **5.** Артыст, які агучыў ката Матроскіна. **6.** Касынка байкера. **8.** Песня венецыянскіх гандальераў. **11.** Падарожнік па выцвярэзніках. **14.** Архітэктурны стыль. **15.** Самы гнуткі цыркач. **16.** Месца для хору ў царкве. **17.** Балетны выкрутас. **20.** Азіяцкая сталіца, якую называюць «горадам анёлаў». **22.** Спінная частка вэнджанай рыбы. **23.** Танцы ў пачках. **26.** Той, хто не працуе, а есць. **27.** Трава, якая кусаецца. **28.** Распрадажная паніка.

Па вертыкалі: **1.** Беларускі струнны смычковы музычны інструмент. **2.** Кавальская печ. **3.** Тата, які ўмее сам стругаць сабе дзяцей. **4.** «Маці парадку». **7.** Дрэватаўстун абхватам у сорак метраў. **9.** Коннае войска. **10.** Еўрапейскі «горад мастоў». **12.** Джыгіт на пенсіі. **13.** Царства Навухаданосара. **18.** Краіна пірамід. **19.** Дошчачка мастака для змешвання фарбаў. **21.** Вадаплаўная птушка з мяшком пад дзюбай. **24.** Салодкі ласунак з чайханы. **25.** Дзяржава ў Акіяніі са сталіцай Сува.

Склала Таццяна КУЗЬМІЧ.

г. Віцебск.

Праверце, калі ласка, адказы

Па гарызанталі: **5.** Табакоў. **6.** Бандана. **8.** Баркарола. **11.** Алкаш. **14.** Ампір. **15.** Акрабат. **16.** Клірас. **17.** Піруэт. **20.** Бангкок. **22.** Балык. **23.** Балет. **26.** Нахлебнік. **27.** Крапіва. **28.** Ажыятаж.

Па вертыкалі: **1.** Басэтля. **2.** Горан. **3.** Карла. **4.** Анархія. **7.** Баабаб. **9.** Кавалерыя. **10.** Амстэрдам. **12.** Аксакал. **13.** Вавілон. **18.** Егіпет. **19.** Палітра. **21.** Пелікан. **24.** Халва. **25.** Фіджы.

■ Будзь у курсе!

ХТО Ў ВАДАЁМЕ — «ЧЫРВАНАКНІЖНІК»?

Каб рыбакам было прасцей адрозніць «чырванакніжнікаў» ад астатніх рыб, у Дзяржаўнай інспекцыі аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь распрацоўваюць спецыяльны каляндар на 2017 год.

Нягледзячы на тое, што ўзятых пад ахову відаў у краіне не так і шмат (усяго дзевяць), мала хто ведае іх адметныя прыкметы і можа вылучыць «чырванакніжнікаў» сярод іншых рыб.

У календары будуць размешчаны фотаздымкі сцерлядзі, атлантычнага ласося, еўрапейскага харыуса, кумжы, ручаёвой стронгі, еўрапейскай корушкі, азёрнага гальяна, звычайнага вусача і рыбца. Акрамя таго, у яго вырашана ўключыць рачную міногу і шыракапалага рака (таксама «чырванакніжнікаў»), а яшчэ вугра, аматарская лоўля якога ў Беларусі забаронена.

Водных насельнікаў прадставяць у розных ракурсах, каб іх можна было разгледзець дэталёва і вылучыць адметныя асаблівасці. Да таго ж будзе прысутнічаць тэкставае апісанне. У электронным выглядзе каляндар з'явіцца на сайце Дзяржінспекцыі, каб усе ахвотныя мелі магчымасць азнаёміцца з ім. Дарэчы, апісанні некаторых «чырванакніжнікаў» можна знайсці на сайце ўжо цяпер. Вызначальнік асобных відаў рыб, якія жывуць у водах Беларусі, прадастаўлены Навукова-практычным цэнтрам па біярэсурсах Нацыянальнай акадэміі навук.

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

Суботнік
з Вожыкам

Усмешкі

Не забірай!

Участковы інспектар складае пратакол на самагоншчыцу.

— Цяпер, Кацярына, — кажа ён, — давядзецца заплаціць вялікі штраф.

— А ты, шаноўны, — просіць тая, — не забірай самагонку. Прадам яе ды заплачу гэты штраф.

Навічок

Злавілі кішэннага злодзея. Ён слязліва просіць:

— Адпусціце, добрыя людзі, я навічок без вопыту работы!..

Даслаў Віктар ЛОЎГАЧ.

Гомельская вобласць, г. п. Акцябрскі.

Філалогія і дэмагогія

Фельетон

У невялікім пакойчыку суда заслухоўвалася справа аб адміністрацыйным правапарушэнні па артыкуле «Паклёп». Спачатку суддзя зачытаў уступнае слова, асаблівасці справы. Затым прапанаваў выступіць пацярпелай Куліковай.

— Добры дзень, мяне завуць Зінаіда Пятроўна. Я філолаг, — з гонарам у голасе пачала яна даваць паказанні. — Мы з сястрой Анжэлай жывём па суседстве ў прыватным сектары недалёка ад Мінска. Вечарам дваццатага мая я ніяк не магла выбраць кнігу. Душа мітусілася паміж эпісталярнай спадчынай Дастаеўскага і творчасцю паэтаў Мадагаскара. Тут прыбягае мой сын Жэня, усхваляваны і напалоханы. Аказваецца, Анжэла абразіла хлопчыка, і цяпер ён стаіць на парозе анарэксіі, цураецца аднагодкаў. Мне няёмка казаць, але яна параўнала маю крывінку з чартапалохам. Як вядома, у «Слоўніку сімвалаў» Джэка Трэсідара гэтая расліна згадваецца як эмблема пакутніцтва. Атрымліваецца, што сын — пакаранне для мяне?

Суддзя здзіўлена лыпаў вачыма і нічога не разумеў. Ён, праўда, заўсёды падазраваў, што ёсць асаблівы від логікі — суб'ектыўная, якая існуе толькі ва ўяўленні яе ўладальніка. Але зараз на прыкладзе Куліковай упэўніўся ў гэтай думцы. А Зінаіда Пятроўна працягвала сваю прамову:

— Акрамя таго, сястра параўнала майго сына з малпай. Гэта сімвал заганы і злачынных намераў! А майму Жэньку толькі дванаццаць гадоў! — Кулікова ліхаманкава перабірала раздрукаваныя старонкі. — Яшчэ Анжэла сказала, што мой сын — свіння! Яна ж асацыюецца з тыраніяй! Вы толькі падумайце, якая абраза!

Зінаіда Пятроўна з горда ўзнятай галавой скончыла сваё выступленне і ўселася на месца. Далей слова далі Анжэле. Тая паднялася і, сарамліва гледзячы ў падлогу, пачала апраўдвацца:

— Паважаны суддзя, я сказала Жэні, што ён учэплівы, як лопух, і адмовілася даваць грошы, якія падлетак забягае прасіць у мяне па некалькі разоў на тыдзень. Мне, вядома, не шкада, але ж пляменнік у нейкі момант пачаў успрымаць гэта як належнае, нават не дзякаваў. Вось я і сказала, каб ён перастаў паводзіць сябе па-свінску. Жэня ж у адказ пачаў крыўляцца. У мяне і вырвалася, што ён паводзіць сябе, як малпа.

Кулікова закруцілася на сваім месцы. З аднаго боку, яна абуралася, што сын перастаў выглядаць ахвярай цёткі, а з другога — радавалася, бо яе словы пацвярджаліся. Калі Анжэла села на месца, то Зінаіда Пятроўна імгненна падхапілася і выкрыкнула:

— Звярніце ўвагу, таварыш суддзя, мая сястра яшчэ параўнала Жэню з клоўнам. А яны ўвасабляюць чалавечыя няўдачы, паказваюць, як сур'ёзнасць пераўтвараецца ў фарс. Тым самым мая сястра намякнула, што я пацярпела няўдачу ў выхаванні сына! Вы ўяўляеце адчуванні Жэні, калі ён чуў такія несправядлівыя абразы?

— Я не гэта мела на ўвазе, Зіна! Чаго ты да слоў чапляешся? Мы ж дзве крывінкі, а тут на пустым месцы... — ледзь не плачучы, казала Анжэла.

У пакойчыку загаманілі прысутныя, суддзі спатрэбілася некалькі хвілін, каб усталяваць цішыню.

Далей былі выступленні сведак, якія блыталіся ў паказаннях. Шматлікія выпады Куліковай, калі ход працэсу не адпавядаў яе ўяўленням пра справядлівасць. І стомлены позірк суддзі, які яшчэ раз пераканаўся, што няма межаў чалавечай дурасці...

Алена КЕДА.

г. Мінск.

Міранізмы

Рэаліст

Мінае ўсё,
Як з яблынь дым...
Я вопытны,
Не веру ў цуды:
Ужо не буду маладым,
А хутка —
І старым не буду!

Страхоўка

Высновы робім мы
З падзей:
Багацце ўсё ж
Псуе людзей.
Я ад таго
Застрахаваны —
Памру, падобна,
Непсаваны...

Такім і застаўся

Мне згадваюцца
Школьныя гады,
Калі жыцця не ведаў,
Шмат пытаўся...
З дзяўчатамі
Я дурнем быў тады,
А зрэшты, з імі дурнем
І застаўся.

Інтарэс

Нахабная муха
Ў пакой заляцела
І, каб адпачыць,
Мне на лысіну села.
Хто б іншы прагнаў,
Але я не чапаю —
Хаця б для каго
Інтарэс уяўляю!..

Выпрабаванне славай

Долю ўласную
Лічу цікавай,
Спасцігаю сэнс жыцця
І сутнасць.
Я прайшоў
Выпрабаванне славай —
Лёгка вытрымаў
Яе адсутнасць.

Вернасць

Пра ворагаў
Скажу адно:
Яны мне
Вернасць зберагаюць.
Сябры пакінулі
Даўно,
А ворагі
Не пакідаюць.

Кругленькая сума

Не баюся болей
Крызісу і буму,
І чакаць дэфолту
Мне няма адкуль.
На рахунку маю
Кругленькую суму:
У мяне там сёння —
Абсалютны нуль.

Міхась МІРАНОВІЧ.

Анекдоты

Самы просты спосаб растлумачыць дзецям, што такое падаткі, гэта з'есці 20% іх марожанага!

☺ ☺ ☺

— Тата, а чаму на карце мяжа пазначаецца як кропка-працяжнік, кропка-працяжнік?

— Гэта геаграфічны сімвал: сабака-памежнік, сабака-памежнік...

☺ ☺ ☺

Каб сказаць гістарычную фразу, вы павінны быць гістарычнай фігурай.

☺ ☺ ☺

З інтэрв'ю:

— Як вы праводзіце свой вольны час?

— На працы ці ў цэлым?

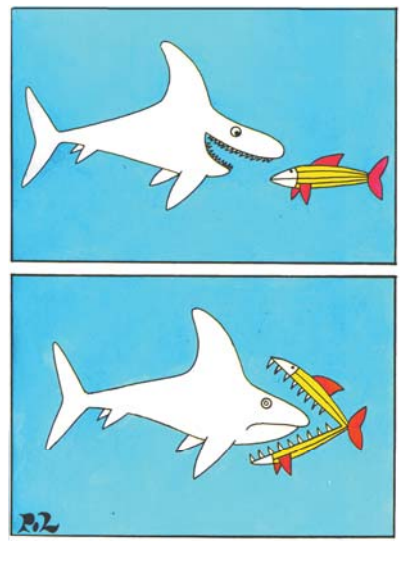

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

СМАЧНА ЕСЦІ!

Халаднік. 5 незвычайных рэцэптаў

1. На сыраквашы

Спатрэбіцца: *на літр сыраквашы — 3 яйкі, 3 агуркі, па пучку кропу, пятрушкі, кінзы, зялёнай цыбулі, 1 зубок часнаку, соль, перац.*

Агуркі і яйкі дробна парэзаць, зеляніва дробна пасекчы, усе інгрэдыенты высыпаць у сыраквашу. Пасаліць, паперчыць, для вастрыні дабавіць здробнены часнок.

2. З агародніны

Спатрэбіцца: *на паўтара літра хлебнага квасу — 6-7 вараных бульбін, 3 вараныя яйкі, вараная морква, пучок радыскі, 3 агуркі, цыбуліна, 2 сталовыя лыжкі смятаны, кроп, на смак — соль, цукар, гарчыца.*

Агуркі, радыску, бульбу, моркву нарэзаць, нашаткаваць кроп. Жаўткі расцерці са смятанай, гарчыцай, а бялок пасекчы і дабавіць у асноўную масу, развесці халодным хлебным квасам. Атрыманай сумессю заліць падрыхтаваную гародніну.

3. Зборны

Спатрэбіцца: *на паўтара літра хлебнага квасу — 200 г адварной цяляціны, 200 г вяндліны, 5 агуркоў, 2 вараныя яйкі, 3 сталовыя лыжкі смятаны, хрэн, соль, зеляніва.*

Дробна нарэзаць мяса, вяндліну, агуркі і яйкі. Пасечанае зеляніва пасаліць і патаўчы, старанна перамяшаць з хрэнам і невялікай колькасцю смятаны. Усе інгрэдыенты змяшаць, заліць квасам. Падаваць са смятанай.

4. На скорую руку

Спатрэбіцца: *на паўтара літра халоднай вады — лімон, 3 вараныя яйкі, 2 агуркі, пучок радыскі, на смак — смятана, зеляніва, соль, перац.*

Нарэзаць яйкі, агурок, радыску, дадаць пасечанае зеляніва і смятану, усё старанна перамяшаць. Атрыманую сумесь раскласці па талерках, заліць халоднай вадой з лімонным сокам.

5. Грыбны

Спатрэбіцца: *на паўтара літра хлебнага квасу — 300 г марынаваных грыбоў, 200 г варанай ялавічыны, 6 вараных бульбін, 1 вараная морква, 2 вараныя яйкі, 2 свежыя агуркі, сталовая лыжка гарчыцы, 2 сталовыя лыжкі смятаны, па пучку кропу, пятрушкі і зялёнай цыбулі.*

Грыбы памыць халоднай вадой, даць сцячы вадзе, затым нарэзаць на дробныя кубікі, дабавіць здробненыя ялавічыну, агурок, моркву, бульбу. Жаўткі расцерці з гарчыцай і невялікай колькасцю смятаны, а бялок пасекчы і ўкінуць у асноўную масу. Падрыхтаваную сумесь заліць квасам, заправіць жаўткамі з гарчыцай, пасечаным зеленівам, пасаліць.

ЧЫСЦЮЛЯ

СЕЗОН БЕЛАГА

Як правільна мыць летняе адзенне

Перш за ўсё рассартуйце яго па відах тканіны і прачытайце надпісы на этыкетках.

Белае

Не забывайце правіла: белае мыць асобна ад каляровага. Нават пастэльна-ружовы можа ператварыць белую сукенку ў шэрую. Аптымальная тэмпература пры мыцці тканін з віскозы ці з прымессю сінтэтыкі — 30 градусаў. Ад занадта гарачай вады такія рэчы пашарэюць. Як пры ручным, так і пры машынным мыцці белае рэкамендуецца замочваць у цёплай вадзе з парашком на 4-5 гадзін. Пажоўклыя рэчы можна адбельваць з дапамогай спецыяльных сродкаў, а таксама старым праверaным спосабам — пераксідам вадароду. Для гэтага ў вядры цёплай вады трэба растварыць 3 ст. л. пераксіду. Замачыць рэчы на дзве гадзіны, пасля двойчы прапаласкаць і павесіць сушыцца на сонцы. Сонечныя прамяні — выдатны натуральны адбельвальнік.

З бавоўны

Баваўнянай бялізне можна вярнуць першапачатковы выгляд з дапамогай замочвання на суткі ў аднаўляльным растворы — па 4 ст. л. пральнага парашку і шкіпінару на кожныя 10 л вады.

З лёну

Ільняныя рэчы трэба замочваць двойчы. Спачатку ўсяго на паўгадзіны, у цёплай вадзе з пральным парашком. Затым ваду зліць, бялізну адціснуць і замачыць зноў — яшчэ на паўгадзіны. Белыя ільняныя рэчы мыюць у машыне пры 60 градусах. Каляровыя — пры 30-40 °С. Каб рэч не аблезла, у ваду дабаўце соль — 1 ст. л. на кожныя 10 л вады. Лён будзе менш садзіцца пасля мыцця, калі сушыць яго не ў машыне, а на паветры. Белыя ільняныя рэчы можна адбельваць і бабуліным спосабам — кіпячэннем. На 10 л вады — 10 г парашку і 10 г адбельвальніку. Трэба давесці да кіпення і пакінуць на 20 хвілін. Затым як след прапаласкаць, выкруціць і павесіць.

Футболкі з малюнкам

Рэчы з прынтам неабходна мыць навыварат. Абавязкова прачытайце надпісы на парашку — ніякага адбельвальнага эфекту! Калі на футболцы з малюнкам ёсць пляма, можна выкарыстоўваць толькі плямавыводнікі з кіслародам. Футболкі з заводскім малюнкам смела мыйце ў машыне ў рэжыме далікатнага мыцця. Але рэчы з фотапрынтамі — толькі ўручную. Аціскаць толькі рукамі, не выкручваючы. Нельга заціскаць прышчэпкамі малюнак.

Як вывесці плямы?

✓ Тлустая пляма. Акрамя ўсім вядомай солі, першая дапамога пры такім забруджванні — крэйда. Трэба яе растаўчы і пасыпаць пляму. Ці проста пацерці крэйдай бруднае месца. Яна ўбярэ частку тлушчу, а астатні потым лёгка адмыецца ў гарачай вадзе.

✓ Пляму ад травы можна выдаліць нават з белага адзення. Намачыце забруджанае месца спіртам або гарэлкай і пакіньце на 10 хвілін. Затым прапалашчыце рэч у халоднай праточнай вадзе і памыйце з парашком і адбельвальнікам.

✓ Пляма ад лаку і касметыкі. Найлепшы плямавыводнік пры такіх забруджваннях — вадкасць для зняцця лаку або гаспадарчы растваральнік.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.39	21.46	17.07
Віцебск —	4.20	21.44	17.24
Магілёў —	4.28	21.36	17.08
Гомель —	4.35	21.23	16.48
Гродна —	4.56	21.59	17.03
Брэст —	5.06	21.50	16.44

Месяц

Поўня 20.06—26.06.
Месяц у сузор'і Рыб.

Імяніны

Пр. *Ганны, Андрэя, Арсенія, Івана, Пятра, Сцяпана.*
К. *Люцыі, Элеаноры, Максіма.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

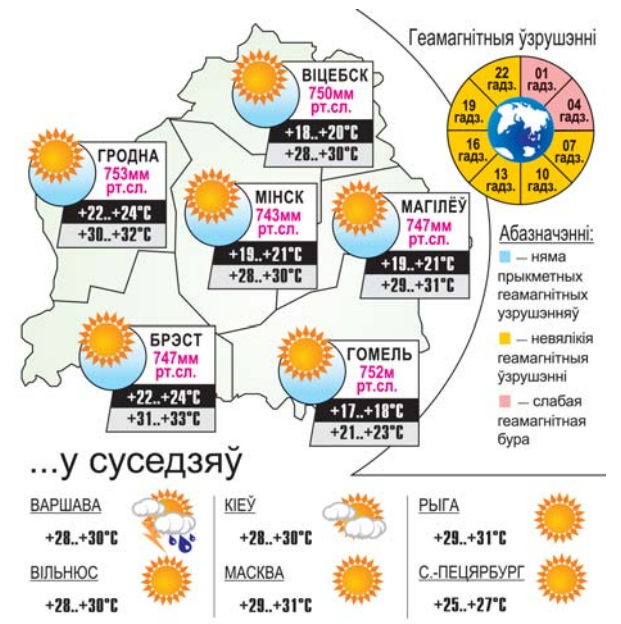

Даты | Падзеі | Людзі

25 ЧЭРВЕНЯ

1852 год — нарадзіўся Антоніа Гаўдзі, славуты іспанскі архітэктар. Гаўдзі з дзяцінства пакутаваў на рэўматызм, якія перашкаджаў яму гуляць з іншымі дзецьмі. Але хвароба не была перашкодай доўгім адзінокім прагулкам, да якіх ён меў прыхільнасць усё сваё жыццё. Абмежаваная з-за хваробы рухомасць абвастрыла назіральнасць будучага архітэктара, адкрыла яму свет прыроды, які стаў галоўнай крыніцай натхнення. Стыль, у якім тварыў Гаўдзі, адносяць да мадэрну. Аднак фактычна ў сваёй творчасці ён выкарыстоўваў элементы самых розных стыляў, творча іх перапрацоўваючы. Усяго за сваё жыццё архітэктар стварыў больш за 20 архітэктурных шэдэўраў. Многія з іх уключаны ў пералік Сусветнай спадчыны ЮНЕСКА. Гэта і Саграда Фамілія — сабор Святой Сям'і ў Барселоне (1891-1926), і вінныя скляпы Гуэля (1895-1898), і Парк Гуэля (1900-1914), і Дом Бальё (1904-1906), і Дом Міла (1906-1910). Яго жыццё скончылася трагічна — ён трапіў пад колы трамвая каля гары Цібідаба побач з працай, на якую ён патраціў 27 гадоў жыцця, — саборам Святой Сям'і ў Барселоне. Яму было 74 гады.

Дом Бальё.

1905 год — нарадзіўся (вёска Пуцілкавічы, цяпер ва Ушацкім раёне) Пятрусь Броўка, народны паэт Беларусі, акадэмік НАН Беларусі, заслужаны дзеяч навукі Беларусі, Герой Сацыялістычнай Працы. У 1918-1928 гадах быў на савецкай і партыйнай рабоце; адказным сакратаром газеты «Чырвоная Полаччына». У 1941-1942 гадах працаваў у франтавой газеце «За Савецкую Беларусь», супрацоўнічаў у партызанскай прэсе. У 1945-1948 гадах — рэдактар часопіса «Полымя», у 1948-1967-м — старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў Беларусі, у 1967-1980-м — галоўны рэдактар «Беларускай Савецкай Энцыклапедыі». Аўтар кніг паэзіі «Пахне чабор», «А дні ідуць», «І днём і ноччу ...» і інш. Памёр у 1980 годзе.

1941 год — 75 гадоў таму войскі 13-й арміі Заходняга фронту пачалі абарону Мінска. Ваенныя камісарыяты горада накіравалі ў войскі каля 27 тысяч мабілізаваных. 25 чэрвеня 3-я нямецкая танкавая група пад камандаваннем генерал-палкоўніка Г. Гота, якая наступала з боку Вільні, выйшла на подступы да Мінска з поўначы. 26-27 чэрвеня з брэсцкага напрамку да сталіцы Беларусі прарвалася таксама 2-я танкавая група (генерал-палкоўнік Г. Гудэрыян). У палаосе Мінскага ўмацаванага раёна на рубяжы Стайкі — Заслаўе — Дзяржынск — Станькава абараняліся войскі 64-й і 108-й стралковых дывізій, Дзяржынскі пагранічны атрад. Расцягнутыя больш чым на 100 км, яны не змаглі стварыць суцэльнага фронту, іх абарона мела характар асобных вузлоў супраціўлення на верагодных кірунках прарыву праціўніка. Найбольш зацятыя баі ішлі ў раёне вёсак Грыні, Мацкі, Ашнарова, Ломшына, Рогава, якія некалькі разоў пераходзілі з рук у рукі. У раёне Радашковічаў здзейснілі подзвігі лётчыкі капітаны М.Ф. Гастэла, А.С. Маслаў, старшы лейтэнант І.З. Прэсайзен, якія накіравалі свой падбіты самалёт-бамбардзіроўшчык на скопішча варожай тэхнікі і жывой сілы. У той жа дзень урад Беларусі пераехаў з Мінска ў Магілёў.

Было сказана

Люба ТАРАСЮК, паэтка:
«Уся зямля — адзін стары курган,
Куды сышліся нашых продкаў продкі».

УСМІХНЕМСЯ

Варатар футбольнай каманды — трэнеру:

— Чаму вы мяне трымаеце ў запасе?

— Запас галоў не прапускае.

Хто-небудзь! Растлумачце жанчынам, што калі ты напіўся пасля сваркі — гэта доказ кахання і душэўных перажыванняў, а не тое, што ты «алкаголік і брудная, абыякавая скаціна».

Грузчыкі разгружаюць мэблю, лаянка стаіць незвычайная — васьміпавярховая, са складанымі канструкцыямі, незвычайнымі суфіксамі... Жанчына, якая праходзіць міма, кажа іх брыгадзіру:

— Слухайце, я чула, вядома, як людзі часам лаюцца, але каб так...

— Гэта мы аспірантаўфілолагаў на падпрацоўку ўзялі.

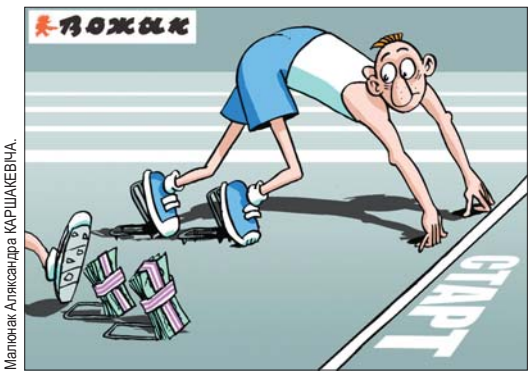

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА, Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК (намеснік галоўнага рэдактара).

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 284 44 04, падпіскі і распаўсюджвання — 284 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ ТЭЛ./ФАКС: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.023. Індэкс 63850. Зак. № 2431. Нумар падпісаны ў 19.30 24 чэрвеня 2016 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12